

Dr SAM DOHERTY

I ty możesz nauczać dzieci

LEKCJI BIBLIJNEJ

Studium zasad i metod prezentowania lekcji biblijnej

CEF

I ty możesz nauczać dzieci lekcji biblijnej

Tytuł oryginału:

You can teach a bible lesson to children

Autor:

Sam Doherty

Przekład:

Agnieszka Bassara, Alicja Lewandowska

Korekta:

Estera Modnicka

Redakcja:

Konrad Płudowski, Łukasz Gruszczyński

Skład i przygotowanie do druku:

Grażyna Kolbasa

Druk:

Wydawnictwo ARKA, www.arkadruk.pl

Copyright © 2011 Child Evangelism Fellowship® Inc.

Specialized Book Ministry

All rights reserved.

Copyright © 2011 Wydawnictwo CEF Press

Wszelkie prawa zastrzeżone.

Publikacje wydawnictwa CEF Press służą zaspokojeniu duchowych potrzeb dzieci.
Bezpłatny katalog materiałów do pracy z dziećmi można otrzymać, pisząc na adres:

Wydawnictwo CEF Press

Ul. Dworcowa 18

43-211 Piasek

Tel. (32) 210 52 15

e-mail: wydawnictwo@cefpress.pl

strona internetowa: **www.cefpress.pl**

ISBN 978-83-62246-10-6

Spis treści

Wprowadzenie	5
Rozdział 1: Zasady nauczania	9
Rozdział 2: Twoja odpowiedzialność	11
Rozdział 3: Naucz się opowiadać	17
Rozdział 4: Znajdź najlepszą metodę	29
Rozdział 5: Poznaj cel lekcji biblijnej	37
Rozdział 6: Czym jest główna prawda	43
Rozdział 7: Jak znaleźć główną prawdę	49
Rozdział 8: Jak nauczać głównej prawdy	65
Rozdział 9: Jak zastosować główną prawdę	81
Rozdział 10: Jak przygotować lekcję biblijną	101
Rozdział 11: Jak dostosować lekcję biblijną	117
Rozdział 12: Jak zaprezentować lekcję biblijną	143

Wprowadzenie

Powszechnie uważa się, że wdrożenie lekcji biblijnej jest głównym celem służby wśród dzieci.

- Dzieci niezbawione dostępują zbawienia na podstawie zrozumienia tego, czego Biblia uczy na ten temat oraz działania Ducha Świętego, który odnosi to nauczanie do ich życia i potrzeb. *Wiara tedy jest ze słuchania, a słuchanie przez Słowo Chrystusowe* (Rzym. 10,17).
- Duchowy wzrost dzieci zbawionych wynika z ich pragnienia zgłębiania Słowa Bożego. *„Jako nowonarodzone niemowlęta, zapracujcie nie sfałszowanego duchowego mleka, abyście przez nie wzrastali ku zbawieniu”* (1 Piotra 2,2).

Do zbawienia i duchowego wzrostu chłopców i dziewcząt potrzebne są cztery elementy:

- **Dziecko**
Potrzebuje zbawienia i musi wzrastać.
- **Słowo Boże**
Pokazuje dziecku, w jaki sposób może ono dostać zbawienia i wzrastać w wierze.
- **Duch Święty**
Daje dzieciom duchowe zrozumienie Słowa Bożego, odpowiadające ich potrzebom.
- **Nauczyciel**
Duch Święty posługuje się ludźmi takimi jak ty i ja. My uczymy i wyjaśniamy Słowo Boże dzieciom, a On wykorzystuje to nauczanie, by przemawiać do ich serc.

My, jako nauczyciele odgrywamy ważną rolę w Bożym planie zbawienia i uświęcenia chłopców i dziewcząt. Wynika z tego ogromna odpowiedzialność. Jednocześnie jest to jednak wielki przywilej. Jak cudownie jest być narzędziem, którego Bóg używa w życiu dzieci, a też przekazywać Boże błogosławieństwa chłopcom i dziewczętom!

Możemy przekazywać dzieciom Słowo Boże poprzez śpiew, naukę wersetów biblijnych, rozmowy, jak też na inne sposoby. Najlepiej jednak można to uczynić poświęcając około 20 minut na wyjaśnianie, nauczanie i omówienie zastosowania fragmentu Słowa Bożego. Nazywamy to „nauczaniem lekcji biblijnej”. To jest też tematem książki, którą właśnie czytasz.

Celem tej książki jest pomóc ci, drogi nauczycielu i pracownikowi wśród dzieci, stać się dobrym wykładowcą Słowa Bożego oraz uczyć dzieci lekcji biblijnej najskuteczniej i najatrakcyjniej, jak to tylko możliwe.

Ufam, że książka ta pomoże w nauczaniu dzieci Słowa Bożego. Jej treść odzwierciedla to, czego przez lata mogłem nauczyć się od innych, o czym czytałem odnośnie tego zagadnienia, a także jest efektem moich własnych badań i doświadczeń związanych z nauczaniem dzieci lekcji biblijnych w ciągu pięćdziesięciu lat współpracy ze Społecznością Ewangelizacji Dzieci.

Szczególnie chciałbym podziękować za wsparcie, jakie otrzymałem od Jennifer Haaijer, autorki książki pt.: *Jak nauczać dzieci lekcji biblijnej*. Owa pozycja bibliograficzna była dla mnie wielką pomocą i znaczną jej część zawarto w niniejszej publikacji.

Chciałbym również zaznaczyć, że ta książka jest skróconą wersją innej mojej publikacji, pt.: „Jak nauczać dzieci lekcji biblijnej”, która już wyszła z druku. Wierzę, że ten krótszy wariant, będzie stanowił pomoc w Klubach Dobrej Nowiny i Szkólkach Niedzielnych dla nauczycieli, nie mających czasu na bardziej wnikliwie studiowanie. Podstawowa treść i nauczanie obydwu publikacji są podobne. Jediną istotną różnicą jest to, że sugeruję krótszą i łatwiejszą metodę przekazywania głównej prawdy w niniejszej książce.

Niechaj słowa te, które Ja ci dziś nakazuję, będą w twoim sercu. Będziesz je wpajał w twoich synów (5 Mojż. 6,6–7).

Idźcie tedy i czyńcie uczniami wszystkie narody, chrzcząc je w imię Ojca i Syna i Ducha Świętego, ucząc je przestrzegać wszystkiego, co wam przykazałem. A oto Ja jestem z wami po wszystkie dni aż do skończenia świata (Mat. 28,19–20).

Zasady nauczania

Zanim zaczniesz zgłębiać temat nauczania lekcji biblijnej, musisz zrozumieć zasady, na których opiera się nauczanie. Następnie powinieneś zastosować te reguły, aby nauczanie lekcji biblijnej było z nimi w pełni zgodne. Te wytyczne omawiam bardziej szczegółowo w książce „Zasady nauczania”, dostępnej w Wydawnictwie CEF Press.

W tym rozdziale podam jedynie zarys tych reguł, ale zachęcam cię do szczegółowego przestudiowania i zastosowania w swoim nauczaniu owych zasad:

- Celem lekcji biblijnych jest nauczanie. Nasza służba nie polega na opowiadaniu historii biblijnych lub wskazywaniu jednej lub więcej prawd.
- Prawdy, których uczymy muszą być dokładnie wyjaśnione.
- Słowa i pojęcia, których używamy do wyjaśniania, muszą być proste i zrozumiałe.
- Prawda musi być powtarzana wiele razy zanim będzie zrozumiana, ale nie tylko poprzez samo powtarzanie pewnych słów bez wyjaśniania.
- Prawda musi być odpowiednio zilustrowana za pomocą krótkiej historii bądź wydarzenia, rzucającego światło na prawdę biblijną.
- Nauczyciel powinien skoncentrować się na nauczaniu jednej prawdy, nie rozszerzać zbyt wiele swego nauczania.
- Lekcja powinna skupiać się wokół centralnej prawdy.
- W nauczaniu konieczne jest podanie zastosowania nauczanej prawdy zarówno dla dzieci zbawionych, jak i niezabawionych.

- Lekcje biblijne opierają się na nauczaniu Słowa Bożego – Biblii.
- Nauczanie lekcji biblijnych wymaga zrozumienia głównych prawd biblijnych.
- Dzieci są bardziej zachęczone do słuchania, kiedy lekcja biblijna jest przedstawiona w atrakcyjny sposób.
- Monotonia, jednostajność i ciągłe powtarzanie tych samych słów nie powinny mieć miejsca podczas nauczania.
- Powinniśmy wzorować nasze nauczanie i uczyć się od tych, którzy są obdarowanymi i skutecznymi nauczycielami.

Twoja odpowiedzialność

Bóg powołał cię, abyś jako nauczyciel Bożego Słowa, odpowiadał na duchowe potrzeby chłopców i dziewcząt. W kolejnym rozdziale dowiemy się, w jaki sposób to robić. Ale przede wszystkim konieczne jest, aby w pełni zrozumieć wiele ważnych tematów, istotnych w służbie nauczania.

Zrozum potrzeby dzieci

Niezwykle ważne jest, abyś na podstawie Bożego Słowa zrozumiał, że istnieją dwie grupy dzieci, a każda z nich odczuwa specyficzne potrzeby:

- Po pierwsze, są dzieci, które nie zaufały Jezusowi Chrystusowi jako swojemu Panu i Zbawicielowi. Biblia wyraźnie określa pozycję dzieci żyjących bez Chrystusa. Urodziły się z grzeszną naturą (Ps. 51,7). Wszystkie zbłądziły (Izaj. 53,6; Mat. 18,12 i 13) i są zgubione, jeśli chodzi o ich stan (Mat. 18,11). Grzech odziera je od Boga. Te dzieci są duchowo martwe (Efez. 2,1), duchowe ślepe (2 Kor. 4,4) oraz znajdują się pod wpływem grzechu (Rzym. 6,17). Jeżeli osiągnęły wiek świadomości, odpowiedzialności i zrozumienia, a nie zaufały Chrystusowi, w oczach Boga są winne (Rzym. 3,20) i jeśli umrą w tym stanie, będą zgubione na wieki (Jan 3,36). **Te dzieci potrzebują Jezusa Chrystusa jako Zbawiciela (Łuk. 19,10).**
- Po drugie, są dzieci, które zaufały Jezusowi Chrystusowi jako swojemu Panu i Zbawicielowi. Biblia uczy, że dzieci, nawet małe, mogą zaufać Panu Jezusowi jako swojemu Zbawcy

(Mat. 18,6). Kiedy to uczynią, otrzymują duchowe życie (Jan 6,47), duchowy wzrok (Dz.Ap. 26,18), przebaczenie wszystkich grzechów (Efez. 1,7), Ducha Świętego, który zamieszka w nich (Dz.Ap. 2,38) oraz życie wieczne (Jan 3,16). A jednocześnie moc grzechu w ich życiu zostaje pokonana (Rzym. 6,18) i zostają zmienione (2 Kor. 5,17). **Te dzieci potrzebują duchowego pokarmu, aby mogły wzrastać (1 Piotra 2,2).**

Zrozum moc Słowa Bożego

Jeśli rozumiesz i stykasz się z potrzebami dzieci, możesz zadać sobie pytanie: „W jaki sposób mogę sprostać tym pragnieniom?”. Służba wśród tych wszystkich dzieci wydaje się niemożliwa – i taka jest z ludzkiego punktu widzenia.

Lecz Bóg wyposażył cię w służbie we wszystko, co ma moc zbawić dzieci, a zbawionym może pomóc we wzroście duchowym, podczas gdy Duch Święty działa.

Bóg podarował ci Biblię oraz powołał (Efez. 4,11–12), abyś nauczał dzieci Jego Słowa (5 Mojż. 6,7a; 31,12–13; Ps. 78,5; Mat. 28,19–20; 2 Tym. 3,16).

Bóg również obiecał błogosławić wierne nauczanie Jego Słowa i działać przez nie w sercach i życiu kształconych osób.

*Gdyż jak śnieg i deszcz pada z nieba i już tam nie wraca, a raczej zrasza ziemię i czyni ją urodzajną, tak iż porasta roślinnością i daje siewcy ziarno, a jedzącym chleb, tak jest z **moim słowem**, które nie wychodzi z moich ust: Nie wraca do mnie puste, lecz wykonuje moją wolę i spełnia pomyślnie to, z czym je wysłałem”*

(Izaj. 55,10–11).

Bóg dał swoje Słowo, aby osiągnąć siedem rzeczy w życiu słuchających, którzy rozumieją i wierzą w nie. Są one opisane w Drugim Liście do Tymoteusza 3,15–17:

I ponieważ od dzieciństwa znasz Pisma Święte, które cię mogą obdarzyć mądrością ku zbawieniu przez wiarę w Jezusa Chrystusa. Całe Pismo przez Boga jest natchnione i pożyteczne do nauki, do wykrywania błędów, do poprawy, do wychowywania w sprawiedliwości, aby człowiek Boży był doskonały, do wszelkiego dobrego dzieła przygotowany.

Te trzy wersety uczą nas, że Boże Słowo jest dane:

- Ku zbawieniu.
- Dla poznania doktryny (do nauki).
- Do wykrywania błędów – zwłaszcza dotyczących postępowania.
- Do poprawy – zwłaszcza w tym, co dotyczy doktryn.
- Do wychowywania w sprawiedliwości.
- Aby dziecko było doskonałe, gotowe.
- Aby dziecko było przygotowane do dobrego dzieła.

Zrozum swoje zadania

Przed tobą jako nauczycielem uczącym dzieci Słowa Bożego, stoją dwa zadania i dwa cele:

- Przede wszystkim Bóg chce, abyś ewangelizował dzieci, które nie są zbawione. Powinieneś pragnąć zobaczyć, jak każde z nich przyjmuje Pana Jezusa jako swego Pana i Zbawiciela. Niechaj stanie się to twoim celem zarówno w modlitwach, jak i służbie nauczania. Innymi słowy stań się rybakim! Będziesz „łowił” dzieci, które nie są zbawione. Twoją główną powinnością jest ewangelizowanie i nauczania Słowa Bożego dzieci niezbawionych, by je zachęcić i uzdolnić do zaufania Jezusowi Chrystusowi jako Panu i Zbawicielowi.

Pan Jezus powołał Szymona Piotra, by ten został takim właśnie rybakiem. „*Pójdźcie za mną, a zrobię was rybakami ludzi!*” (Mat. 4,19).

- Kolejną odpowiedzialnością jest duchowe karmienie dzieci zbawionych. Powinieneś dążyć do tego, aby wzrastały duchowo. Zapragnij i zastosuj nauczanie Słowa Bożego do każdego z nich, aby zaczęły duchowo się rozwijać. Pan Jezus trzy lata po pierwszym powołaniu Piotra polecił mu, aby został pasterzem ludzi: „*Paś owieczki moje... paś owieczki moje... paś owieczki moje*” (Jan 21,15–17).

Służbą i zadaniem każdego nauczyciela i pracownika wśród dzieci jest:

- Łowić (ewangelizować).
- Karmić (uczyć).

Zostałeś powołany, aby uczyć dzieci używając haczyka (jak rybak) i kija pasterskiego (jak pasterz).

Zrozum, czym jest ewangelizacja

Ucząc Słowa Bożego, stosujesz Słowo do ewangelizowania niezbawionych dzieci.

Osoba, ewangelizująca dzieci, powinna poznać pięć zadań:

- Powinna uczyć dzieci prawd ewangelizacyjnych, które głoszą, że:
 - ✓ Bóg jest święty i kocha grzeszników.
 - ✓ Dzieci są grzesznikami i są oddzielone od Boga.
 - ✓ Jezus Chrystus umarł i poniósł karę za ich grzechy.
 - ✓ Jezus powstał z martwych i jest Panem panów.
 - ✓ Muszą się odwrócić od swoich grzechów.
 - ✓ Muszą zaufać Jezusowi Chrystusowi jako swojemu Panu i Zbawicielowi.

- ✓ Jeśli to uczynią, wszystkie ich grzechy zostaną odpuszczone, a Bóg będzie je widział jako ubrane w szatę doskonałej sprawiedliwości Jezusa Chrystusa i staną się „nowymi stworzeniami”.

Nie możesz oczywiście **nauczyć** wszystkich tych prawd podczas jednej lekcji. Jednak ucząc jednej z nich, możesz wspomnieć pozostałe, zwłaszcza gdy okażą się pomocne w nauczaniu oraz zastosowaniu wybranej prawdy:

- Musisz wezwać dzieci podczas prezentacji przesłania, aby zaufały Jezusowi Chrystusowi jako swojemu Zbawicielowi. Trzeba im najpierw wyjaśnić, że kiedy to uczynią, wszystkie ich grzechy zostaną przebaczone oraz że narodzą się na nowo i otrzymają nową naturę. Powinieneś się modlić, aby dzieci odpowiedziały na to zaproszenie **w swoich sercach**. Może to nastąpić podczas spotkania lub po nim. Powinieneś rozumieć, że zewnętrzna reakcja nie jest konieczna, aby zaufać Chrystusowi.
- Musisz być dostępny dla dzieci i poinformować je, że mogą podejść do ciebie po zakończeniu spotkania, jeśli potrzebują osobistej pomocy w przyjsciu z wiarą do Chrystusa.
- Musisz być przygotowany do udzielenia pomocy duszpasterskiej każdemu niezbawionemu dziecku, które podejdzie po spotkaniu i poprosi o pomoc w zaufaniu Jezusowi Chrystusowi.
- Musisz się modlić o każde niezbawione dziecko, aby zaufało Panu Jezusowi Chrystusowi jako swojemu Zbawicielowi. Módl się o każde osobiście, imiennie podczas swojego codziennego „Cichego Czasu”.

Nigdy nie wolno wywierać jakiegokolwiek nacisku na dzieci, aby odpowiedziały na poselstwo Ewangelii.

Możesz uczyć, wzywać i pomagać – i oczywiście się modlić, ale to Duch Święty przeprowadza dzieci do Chrystusa, a ty nie próbuj wykonywać Jego pracy.

Zrozum, czym jest karmienie

Ucząc dzieci Słowa Bożego, chcesz wykorzystać to Słowo i karmić nim zbawione dzieci, i pomagać im we wzroście duchowym. Innymi słowy służba ugruntowywania i uczniostwa będzie się opierała na nauczaniu dzieci Słowa Bożego.

Składa się na nią pięć głównych zadań:

- Będziesz nauczać dzieci Słowa Bożego. Nie tylko będziesz opowiadał im historyjki (nawet historie biblijne). Będziesz uczyć dzieci prawd biblijnych, a także odnosić je w odpowiedni sposób do ich codziennego życia. Jednocześnie musisz się modlić, aby dzieci stosowały te prawdy na co dzień.
- Powinieneś być dostępny dla dzieci zbawionych, aby osobiście z nimi rozmawiać, jeżeli potrzebują pomocy lub mają jakieś pytania czy problemy.
- Powinieneś być gotowy rozmawiać i udzielać porady zbawionemu dziecku, które przychodzićmu po spotkaniu z pytaniami lub po pomoc.
- Powinieneś się modlić regularnie, osobiście i szczegółowo o każde zbawione dziecko.
- Powinieneś być dobrym świadectwem i przykładem tego, aby dzieci wiedziały, w jaki sposób powinny żyć i postępować jako chrześcijanie.

Naucz się opowiadać

Wyróżniamy dwa podstawowe rodzaje lekcji biblijnej:

- Lekcje biblijne oparte na prawdzie lub doktrynie biblijnej.
- Lekcje biblijne oparte na biblijnym fragmencie, opowiadaniu, historii.

Lekcje biblijne oparte na prawdzie biblijnej

W pierwszym rodzaju lekcji biblijnej punktem wyjścia jest prawda biblijna, którą należy wyjaśnić oraz wpoić dzieciom. Na przykład: „Bóg jest święty” albo „Duch Święty zamieszkuje w sercach wierzących osób”, albo „Bóg jest wierny i odpowiada na nasze modlitwy”, albo „Grzech oddziela nas od Boga”

Nauczyciel ucząc tej prawdy, podpira się ilustracjami z Biblii lub z życia. Aby polepszyć nauczanie lekcji, zazwyczaj stosuje kilka ilustracji słownych, ponieważ nie dysponuje opowiadaniem, na którym mógłby oprzeć lekcję, zapewnić jej ciągłość oraz skupienie słuchaczy. Zainteresowanie jest osiągnięte wówczas dzięki zastosowaniu licznych ilustracji słownych. Jednak ważne jest to, aby wszystkie te przykłady były skoncentrowane na jednej prawdzie biblijnej – tej nauczanej. W przeciwnym razie lekcja nie będzie spójna i ciągła.

Nauczyciel, stosujący ten rodzaj lekcji, często używa kart obrazkowych wykonanych samodzielnie, zawierających zdanie kluczowe, które pomaga objaśnić nauczaną prawdę. Każdemu wypowiedzeniu towarzyszy rysunek ilustrujący to zdanie.

Ten rodzaj lekcji biblijnej jest systematyczną prezentacją zilustrowanej prawdy doktrynalnej. Zajmuję się tym szczegółowo w książce *Nauczanie dzieci doktryn biblijnych*. Jeżeli nie masz tej książki, a byłaby

ona przydatna w twojej służbie, napisz na adres podany na początku tej publikacji.

Pracownicy Wydawnictwa CEF Press opublikowali kilka serii lekcji biblijnych, w których zastosowano tę metodę. Z chęcią prześlemy ci którąś z nich lub wszystkie, jeśli chcesz ich używać do nauczania dzieci tego rodzaju lekcji biblijnej. (Jednocześnie poinformuj nas o swojej służbie wśród dzieci oraz w jaki sposób te lekcje okażą się pomocne).

Lekcje biblijne oparte na historii biblijnej

Są to lekcje biblijne, w których punktem wyjścia jest historia lub opowiadanie osnute na kanwie fragmentu biblijnego. Na przykład: „Stworzenie świata” (1 Mojż. 1) lub „Noe i wielki potop” (1 Mojż. 7,7–8), lub „Uzdrowienie dziesięciu trędowatych” (Łuk. 17,11–19). Jest to najpopularniejszy rodzaj lekcji biblijnej i na nim skupimy się w dalszej części tej książki.

Historia biblijna stanowi podstawę nauczania dzieci prawdy, a też zapewnia ciągłość opowiadania, co utrzymuje zainteresowanie dzieci podczas lekcji.

Ponieważ ten rodzaj lekcji biblijnej jest oparty na narracji, przede wszystkim trzeba poznać najlepszy sposób opowiadania historii, zwłaszcza biblijnej. Kiedy dowiemy się, jak to osiągnąć, będziemy przygotowani do oparcia lekcji na historii biblijnej.

Naucz się opowiadać historię biblijną

Opowiadanie jest jednym z najlepszych i najskuteczniejszych narzędzi, jakie nauczyciel może posiadać i używać. Metoda opowiadania jest dla nauczyciela tym, czym piła dla stolarza. Stolarz może mieć wiele narzędzi, ale na pewno musi mieć piłę.

Podobnie ty musisz się nauczyć dobrze opowiadać historie biblijne. Wszyscy lubią opowiadania – zwłaszcza takie, które są interesujące i dobrze opowiedziane. Jest to szczególnie ważne w przypadku dzieci. One bardzo lubią słuchać opowieści! Opowiadania rozbudzają ciekawość, pobudzają wyobraźnię, pomagają dziecku myśleć i rozwijać umiejętność kojarzenia oraz stanowią pokarm dla pamięci. Jest to powód, dla którego lekcja oparta na historii biblijnej może być dla dzieci bardzo pomocna czy wręcz fascynująca.

Pan Jezus, Nauczyciel – nasz **Mistrz** i wzór – często wykorzystywał opowiadanie jako sposób nauczania prawd o Bogu. Pan Jezus był **Mistrzem** w opowiadaniu historii.

W Biblii występuje wiele przykładów tego, jaką moc kryje w sobie opowiadanie. Jednym z klasycznych przykładów jest sytuacja, kiedy to prorok Natan spotkał się z królem Dawidem, który popełnił grzech z Batszebą (2 Sam. 12,1–6). Prorok posłużył się opowiadaniem, aby zyskać jego zainteresowanie, poruszyć jego sumienie i przekonać go o grzechu. Dobrze opowiedziana historia jest potężnym narzędziem w rękach oddanego i zdolnego nauczyciela.

Opowiadanie jest sztuką, którą można doskonalić dzięki odpowiedniemu przygotowaniu i częstej praktyce.

Przygotowanie historii biblijnej

Aby przygotować efektywne opowiadanie, powinieneś wykonać kilka kroków:

- Módl się i proś Boga o kierownictwo oraz pomoc.
- Przeczytaj kilka razy fragment biblijny, na którym oparte jest opowiadanie.
- Sporządź listę postaci występujących we fragmencie lub historii, wyobrażając je sobie.
- Przemyśl wszystkie wydarzenia według kolejności ich występowania.

- Rozwiń w myślach fabułę opowiadania.
- Podziel opowiadanie na kilka scen.
- W myślach stwórz atmosferę i tło opowiadania w następujący sposób:
 - ✓ Wyobraź sobie rzeczy, które występują w opowiadaniu. Wyobraź sobie drogi, pola, domy, ubrania, ludzi, ich zachowanie itd.
 - ✓ Poczuj upał lub zimno, wiatr itd.
 - ✓ Poczuj zapach kwiatów, morza itd.
 - ✓ Usłysz rozmowy ludzi, wszystkie odgłosy itd.
 - ✓ Zrozum uczucia postaci występujących w opowiadaniu – szczególnie głównego bohatera. Spróbuj spojrzeć na historię jego oczyma i wyobraź sobie, co by pomyślał i poczuł w danej chwili.
 - ✓ Użyj wyobraźni. Bądź jednak ostrożny. Nie przesadzaj. Trzymaj się tekstu i jego znaczenia tak wiernie, jak to tylko możliwe.
 - ✓ Teraz jesteś gotowy „rozpocząć pracę” nad swoim opowiadaniem.

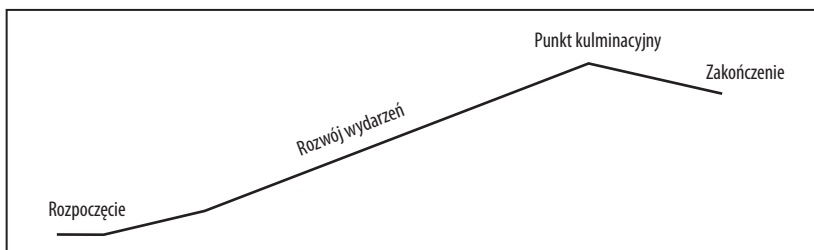
Plan opowiadania biblijnego

Każdy opowiadający musi się trzymać planu. Plan jest jak projekt dla architekta, mapa dla podróżnika lub przepis dla kucharza. Podczas prezentacji szkic prowadzi opowiadającego krok po kroku. Rozpoczynanie budowy bez projektu, wybranie się w podróż bez mapy lub gotowanie bez przepisu to prowokowanie niepowodzenia.

Każde dobre opowiadanie powinno zawierać cztery elementy:

- Początek
- Rozwój wydarzeń
- Punkt kulminacyjny
- Zakończenie

Musisz pracować nad przygotowaniem każdej z tych części. Te cztery elementy zostały przedstawione na diagramie:

Rozpoczęcie historii biblijnej

Jest to moment, w którym można skupić uwagę słuchacza, ale także łatwo ją utracić. Dobry początek to połowa sukcesu! Postaraj się nawiązać kontakt z dziećmi już od pierwszego momentu. Powiedz o czymś, z czym mogą się utożsamić, coś dotyczącego ich życia, rozbudzającego ciekawość.

Złe sposoby rozpoczynania opowiadania:

- „Dzisiejsze opowiadanie dotyczy człowieka, który nazywał się Jonasz”.
- „Proszę o ciszę, będę teraz opowiadać”.
- „Czy słyszeliście historię o chłopcu, który miał pięć chlebów i dwie ryby?”.
- „Czy chcielibyście usłyszeć historię o Danielu?”.
- „Jestem pewien, że słyszeliście już tę historię, ale są w niej ważne prawdy, których musicie się nauczyć”.

Powinieneś dobrze rozumieć, że żaden z tych wstępów nie jest właściwy. W ten sposób nie zdobędziesz uwagi dzieci. Tak naprawdę skutek może być wręcz odwrotny!

Prawidłowy sposób rozpoczęcia

Kiedy opracowujesz wstęp, musisz pamiętać o kilku sprawach:

- Wstęp powinien być interesujący i przyciągający uwagę dzieci.
- Wstęp powinien łączyć się z opowiadaną historią.

Atrakcyjny wstęp nie ma żadnej wartości, jeśli nie będzie miał związku z opowiadaną historią. Wstęp powinien być integralną częścią całej historii.

- Powinien być krótki. Pamiętaj, że po nim następuje główna część historii.
- Dobrze jest nauczyć się wstępu na pamięć. W ten sposób możesz „dobrze wystartować”.

Cztery sposoby rozpoczynania

Możesz wybrać jeden z czterech podstawowych sposobów rozpoczynania lekcji.

Na przykład opowiadanie o winnicy Nabota (1 Król. 21) można rozpocząć w jeden z następujących sposobów:

Rozpoczęcie

Możesz rozpocząć od opisu akcji. Powiedz kilka zdań, które od razu przyciągną uwagę dzieci, np.:

To była winnica, jakiej król bardzo pragnął. Leżała tuż obok jego letniego pałacu. Król wciąż o niej myślał. Ale miał problem. Ta winnica nie należała do niego.

Jeżeli opowiesz dobrze znaną historię i stosujesz ten rodzaj wstępu, nie zdradzaj na samym początku imion głównych bohaterów, ponieważ możesz usłyszeć: „Znam już tę historię” lub „Już słyszałem tę historię i nie podobała mi się”.

Pytanie

Możesz zadać pytanie, które w sposób naturalny wprowadzi opowiadanie. Na przykład:

Czy jest coś, co bardzo chciałbyś mieć? (Wysłuchaj odpowiedzi). Król Achab bardzo pragnął posiadać coś, jednak nie mógł tego zdobyć.

Jeśli uczysz małą grupę, jest to dobry sposób na zaangażowanie słuchaczy. Pamiętaj jednak, że odpowiedzi dzieci mogą być bardzo długie. Dlatego musisz panować nad pytaniami i odpowiedziami, aby nie tracić czasu.

Ekscytująca część historii

Polega na opowiedzeniu sceny, która nastąpi później. Zaczynasz od frapującej części opowiadania, a dopiero potem wracasz do początku, by dopowiedzieć, jak do tego doszło. Bądź jednak ostrożny, aby już na początku nie zdradzić „tajemnicy” historii, np.:

Ten człowiek miał dużo pieniędzy, sług, jadał wyszukane potrawy, posiadał najlepsze domy w całym kraju – był królem. Można by myśleć, że jest szczęśliwy. Ale spójrz na niego. Leży smutny na łóżku! Czy coś jest nie w porządku? Opowiem wam, co się wydarzyło.

Taki początek może wzbudzić zainteresowanie, jeżeli jest zaprezentowany w atrakcyjny sposób.

Ilustracja

Możesz rozpocząć od przedstawienia takiej historii z życia codziennego, z którą dzieci będą w stanie się zidentyfikować. Postaraj się, by stanowiła tylko wstęp, była krótka i miała wyraźny związek z historią biblijną, którą będziesz zaraz opowiadać, np.:

Piękny, błyszczący rower sportowy śmignął tuż obok Filipa. „Chciałbym taki mieć” – pomyślał po raz setny, jadąc swoim zniszczonym rowerem. Kiedy dotarł do szkoły, lśniący rower już tam stał. Filip zatrzymał się i przyglądał bogatemu wyposażeniu.

Chyba nigdy nie pragnął mieć czegoś tak bardzo jak właśnie tego roweru. Król Achab czuł dokładnie to samo, z tą różnicą, że chciał posiadać winnicę”.

W świetle powyższych uwag oceń, który sposób rozpoczęcia jest według ciebie najbardziej skuteczny przy historii o Eliaszu i Achabie (1 Król. 17)?

- „Jest to historia o proroku, który powiedział Achabowi, że deszcz nie będzie padał przez trzy lata. Następnie ukrył się na pustyni a jego prorocstwo się wypełniło. Mam nadzieję, że nie słyszeliście tej historii”.
- „Nikt nie mógł go powstrzymać! Przebiegł przez dziedziniec, omiął strażę, wbiegł po schodach i już był w sali tronowej – przed obliczem samego króla. »Jako żyje Pan« – powiedział. – »Nie będzie rosy ani deszczu przez wiele dni, tylko na moje słowo«. Król wezwał strażę, aby go zatrzymały, ale on odwrócił się i zniknął w tłumie. Król nie spotka go przez kolejne trzy i pół roku”.

Rozwój wydarzeń

Jest to główna część opowiadania. Nie jest to lista niepowiązanych wydarzeń, ale ciąg zdarzeń połączonych ze sobą przez główny wątek opowiadania. Jest to rozwój – jedno wydarzenie prowadzi do następnego. Musisz się trzymać historii i nie zbaczać do sytuacji niezwiązanych z opowiadaniem. Planując narrację, ułóż w punktach rozwój wydarzeń w kolejności ich pojawiania się, używając prostych wyrażen do opisu każdego zdarzenia.

Rozwój wydarzeń w historii o winnicy Nabota może wyglądać następująco:

- A. Achab pragnie winnicy Nabota.
- B. Achab prosi Nabota o winnicę.
- C. Nabot odmawia sprzedaży lub zamiany.

- D. Achab chodzi posępny.
- E. Izebel interweniuje.
- F. Izebel pisze listy.
- G. Nabot zostaje oskarżony.
- H. Nabot zostaje zamordowany.
- I. Achab zabiera winnicę.
- J. Achab spotyka się z Eliaszem.

Przygotowanie (i zapisanie) takiej listy pomoże w przedstawieniu tej historii. Każde wydarzenie prowadzi do następnego, a rozwój akcji w opowiadaniu jest zauważalny.

Punkt kulminacyjny

Jest to główny punkt opowiadania, do którego prowadzą wszystkie wydarzenia (przedstawiono to na diagramie ze strony 21). Bohater zwycięża, problem zostaje rozwiązany, a tajemnica ujawniona. W tym momencie zainteresowanie dzieci jest największe, a ty zaspokajasz ich ciekawość, niepewność lub rozwiewasz obawy.

Punktem kulminacyjnym opowiadania o winnicy Nabota może być przekazane przez Eliasza ostrzeżenie od Pana:

„Gdzie Nabot umarł, tam ty umrzesz”.

Postaraj się, by zwieńczenie akcji było jak najbardziej interesujące. W niektórych opowiadaniach może się pojawić kilka punktów kulminacyjnych. Wybierz ten, w którym kończy się akcja. Jeżeli nie umieścisz zwieńczenia akcji blisko zakończenia opowiadania, ryzykujesz stworzenie, tzw. przeciwieństwa do punktu kulminacyjnego, niweczając budowane napięcie.

Zakończenie

Powinno następować bezpośrednio po punkcie kulminacyjnym. Czasami nauczyciele kończą, lecz nie potrafią przestać mówić!

Przypominają samolot, który doleciał do lotniska, a ponieważ nie może wylądować, krąży i krąży w powietrzu. Takie „rozciąganie” zakończenia może zepsuć dobre opowiadanie. Historia powinna się zakończyć po osiągnięciu punktu kulminacyjnego tak szybko, jak to tylko możliwe. Zakończenie, dopełniające opowiadanie, powinno być krótkie. Nie próbuj powtarzać całej historii jeszcze raz!

Ważne jest, abyś starannie przemyślał zakończenie. Nauczenie się na pamięć finału pomoże doprowadzić opowiadanie do ciekawego i szybkiego końca.

Zakończenie historii o winnicy Nabota może być następujące:

„Co się stało z Achabem i Izebel? Achab wyruszył na wojnę. Przebrał się, aby wrogowie nie rozpoznali, że to on jest królem, jednak został ugodzony strzałą i umarł. Jakiś czas później Izebel, jego żona, została przez swych wrogów zrzucona z wysokiej wieży i zginęła. Stało się dokładnie to, co Bóg zapowiedział. Jaką korzyść miał teraz Achab z winnicy Nabota?”

Plan opowiadania

Przygotowując opowiadanie dobrze jest nakreślić plan. Należy napisać go na kartce, na którą będziesz mógł spoglądać podczas prezentacji.

Poniżej zamieściliśmy przykładowy przebieg zdarzeń w historii o winnicy Nabota, opracowany według powyższych wskazówek:

I. Początek

Błyszczący rower przejeżdża obok Filipa.

II. Rozwój wydarzeń

A. Achab pragnie winnicy Nabota.

B. Achab prosi Nabota o winnicę.

C. Nabot odmawia sprzedaży lub zamiany.

D. Achab chodzi posepny.

- E. Izebel interweniuje.
- F. Izebel pisze listy.
- G. Nabot zostaje oskarżony.
- H. Nabot zostaje zamordowany.
- I. Achab zabiera winnicę.
- J. Achab spotyka się z Eliaszem.

III. Punkt kulminacyjny

Ostrzeżenie od Pana przekazane przez Eliasza.
„Gdzie Nabot umarł, tam ty umrzesz”.

IV. Zakończenie

Achab umiera.
Izebel umiera.

Abyś mógł lepiej zrozumieć czym jest plan opowiadania, opracowałem jeszcze jeden, tym razem na podstawie Nowego Testamentu.

Jest to historia o Bartymeuszu zapisana w Ewangelii Łukasza 18,35–43. Plan tej historii zawiera więcej szczegółów niż poprzedni.

I. Początek

Jak by to było, gdybyś nic nie widział? Zamknij oczy i spróbuj to sobie wyobrazić.

II. Rozwój wydarzeń

- A. Bartymeusz siedzi przy drodze żebrząc (w. 35).
- B. Słyszy przechodzący tłum (w. 36).
- C. Pyta, co oznacza to poruszenie (w. 36).
- D. Powiedziano mu: „Jezus Nazareński przechodzi” (w. 37).
- E. Bartymeusz woła: „Jezusie, Synu Dawida, zmiłuj się nademną!” (w. 38).

- F. Tłum ucisza go (w. 39).
 - G. Bartymeusz woła coraz głośniejsze (w. 39).
 - H. Jezus przystaje (w. 40).
 - I. Jezus każe ludziom przyprowadzić Bartymeusza (w. 40).
 - J. Bartymeusz przychodzi do Jezusa (w. 40).
 - K. Jezus pyta: „Co chcesz, abym ci uczynił?” (w. 41).
 - L. Bartymeusz odpowiada: „Panie, abym przejrzał” (w. 41).
 - M. Jezus mówi: „Przejrzyj. Wiara twoja uzdrowiła cię” (w. 42).
- III. Punkt kulminacyjny
Natychmiast odzyskał wzrok (w. 43).
- IV. Zakończenie
Bartymeusz idzie za Panem Jezusem Chrystusem i wielbi Boga (w. 43).
Wszyscy ludzie wielbią Boga (w. 43).

Nauczanie lekcji biblijnej

W niniejszym rozdziale zaprezentowano sposoby opowiadania historii biblijnych. Ponieważ większość lekcji właśnie na nich jest oparta, każdy nauczyciel powinien wiedzieć, jak przygotować i opowiedzieć historię biblijną dzieciom.

Jednak samo przedstawienie historii nie wystarczy. Twoim głównym zadaniem jest nauczenie lekcji biblijnej, opartej na opowiadaniu. Wszystko, co napisałem dotychczas na temat przygotowania i prezentacji opowieści biblijnej, dotyczy także przygotowania i prezentacji lekcji. Jednak nauczanie lekcji biblijnej oznacza o wiele więcej, dlatego w następujących rozdziałach będziemy się uczyć, jak to należy robić.

**PAMIĘTAJ – TWOIM CELEM JEST NAUCZANIE LEKCJI BIBLIJNYCH,
A NIE OPOWIADANIE HISTORII BIBLIJNYCH.**

Znajdź najlepszą metodę

Zanim omówimy dokładnie, w jaki sposób nauczać lekcji biblijnej, powinniśmy pamiętać, że stosowana metoda (oraz nauczane przesłanie) powinna podlegać zasadom nauczania, które poznaliśmy i krótko omówiliśmy w rozdziale 1. Szczegółowo są one omówione w mojej książce „Zasady nauczania”.

Stosuj zasady nauczania

Zawsze powinieneś pamiętać o zasadach nauczania opisanych w pierwszym rozdziale książki i sprawdzać, na ile stosowana przez ciebie metoda jest z nimi zgodna.

Jest kilka sposobów nauczania dzieci lekcji biblijnej, a wybór, który najlepiej odpowiada poznanym zasadom nauczania, zależy od ciebie. Musisz zadać sobie kilka pytań na temat lekcji biblijnej, której chcesz nauczać.

ZASADA 1 – Czy lekcja biblijna naprawdę czegoś uczy, a nie jedynie o czymś opowiada?

ZASADA 2 – Czy prawda istotnie została wyjaśniona?

ZASADA 3 – Czy słownictwo i sformułowania są proste i łatwe do zrozumienia?

ZASADA 4 – Czy prawda jest powtarzana, ale nie na zasadzie przekazywania tych samych sformułowań?

ZASADA 5 – Czy w lekcji pojawia się adekwatna ilustracja nauczanej prawdy?

ZASADA 6 – Czy lekcja skupia się na jednej prawdzie i nie staram się uczyć zbyt wiele?

- ZASADA 7 – Czy lekcja jest jednolita i skupiona na jednej prawdzie?
- ZASADA 8 – Czy przedstawiłem zastosowanie dla dzieci zbawionych i niezbawionych?
- ZASADA 9 – Czy w lekcji został wyjaśniony fragment Słowa Bożego, na którym oparta jest lekcja?
- ZASADA 10 – Czy lekcja przekonuje o jasnym zrozumieniu prawdy biblijnej przez nauczyciela?
- ZASADA 11 – Czy przedstawienie lekcji biblijnej jest wystarczająco atrakcyjne, aby skupić uwagę i zainteresowanie dzieci?
- ZASADA 12 – Czy lekcje różnią się od siebie?
- ZASADA 13 – Czy prezentacja lekcji uległa poprawie dzięki słuchaniu i przyglądaniu się bardziej doświadczonemu i uzdolnionemu nauczycielowi?

Czy te zasady są skomplikowane? Wcale nie! Jestem przekonany, że możemy opracować metodę prezentowania lekcji biblijnej, spełniającą wszystkie te warunki a jednocześnie prostą i przyjemną.

Opowiadania są najlepszą podstawą nauczania

Wszyscy lubią słuchać opowiadań, a większość ludzi (szczególnie dzieci) jest w stanie wysłuchać narracji, nawet jeśli nie można do nich dotrzeć z niczym innym. Ba, nie tylko słuchają, często uczą się o wiele więcej niż z innych źródeł, pod warunkiem, że historia została należycie opowiedziana.

Oczywiście Pan Jezus, Nauczyciel i Mistrz, wiedział o tym i dlatego w swojej służbie nauczania często opowiadał przypowieści. Przypowieść jest „ziemskim opowiadaniem o niebiańskim przesłaniu”.

Kiedy pewien uczony w Prawie zadał Panu Jezusowi pytanie: „Kto jest moim bliźnim?”, On, jako doskonały Nauczyciel, nie rozpoczął

długiej dyskusji (Łuk. 10,29–37)! Opowiedział prostą historię, która nie pozostawiała miejsca na dysputę, a jej znaczenie było oczywiste. Było to opowiadanie z jedną główną prawdą, którego znaczenie było jasne jak słońce. Podstawową prawdą jest proste stwierdzenie: „Twoim bliźnim jest każdy, kto potrzebuje pomocy”; a jej zastosowanie brzmi: „Kochaj bliźniego i pomagaj mu”.

W Biblii zostało zapisanych około czterdziestu przypowieści, a każda z nich naucza głównej prawdy w sposób atrakcyjny i zrozumiały. Może zaskakiwać, w jak dużym stopniu Biblia składa się z opowiadań. Przypowieści te uczą nas prawd, które powinniśmy rozumieć i stosować. Na podstawie tych historii uczy się skuteczniej niż z książek poświęconych teologii systematycznej!

Nasza służba nauczania dzieci powinna się opierać na opowiadaniu historii zaczerpniętych ze Słowa Bożego. Biblia jest kopalnią opowiadań, a prawd biblijnych najlepiej można nauczać przez opowiadanie tych historii. Dobre opowiadanie jest interesujące, pełne akcji i zgodne z życiem. Nie ma lepszego sposobu na przyciągnięcie i utrzymanie uwagi dzieci niż dobre opowiadanie. Dlatego każdy nauczyciel powinien umieć opowiadać historie tak, jak to zostało opisane w poprzednim rozdziale. Niektórzy nauczyciele mówią: „Nigdy nie byłem dobry w opowiadaniu historii”. Jednocześnie, kiedy się im przydarzy coś niezwykłego, po powrocie do domu nikt nie potrafi ich powstrzymać od opowiadania o tym!

Istnieją jednak dwa niebezpieczeństwa lub skrajności, których należy unikać:

- Niektórzy nauczyciele zbyt często skupiają się na przedstawieniu przebiegu zdarzeń i są przekonani, że ich „lekcje” nie powinny zawierać niczego poza narracją dobrze znanych historii biblijnych z końcowym morałem lub zastosowaniem. Za bardzo polegają na opowiadaniu i nie dostrzegają, że ono powinno być jedynie punktem wyjścia do przedstawienia prawdy, która ma być nauczona i stosowana.

- Niektórzy nauczyciele za mało uwagi poświęcają stylowi opowiadania i nie rozumieją, że duchową prawdę należy zilustrować, jeżeli ma być interesująca, zrozumiana i zastosowana w życiu przez dzieci. Opowiadania biblijne dostarczają takich ilustracji.

Historie a lekcje

Należy zrozumieć różnicę pomiędzy historią biblijną a lekcją biblijną, ale także bliski związek pomiędzy nimi:

- Historia biblijna jest prostą narracją, ciągiem powiązanych ze sobą wydarzeń opowiedzianych w interesujący sposób.
- Lekcja biblijna jest nastawiona na nauczanie prawdy, a jej celem jest, aby dzieci rozumiały fakty, które pomagają przyjść do Chrystusa, aby dostąpić zbawienia lub wzrastać duchowo.

Nauczyciele wykorzystują historię biblijną na cztery sposoby:

- Niektórzy nauczyciele opowiadają historię, jednak brak tam nauczania prawdy.
- Niektórzy nauczyciele opowiadają historię, a prawdę podają na końcu.
- Niektórzy nauczyciele opowiadają historię, jednak próbują nauczyć zbyt wielu prawd.
- Niektórzy nauczyciele opowiadają historię, starając się wdrożyć jedną główną prawdę.

Naszym zadaniem jest poznanie, który z tych czterech sposobów jest najlepszy, najskuteczniejszy i najbardziej zgodny z zasadami kształcenia – a potem stosować go w nauczaniu lekcji biblijnej. Jestem przekonany, że czwarty sposób jest najlepszy i najskuteczniejszy i właśnie ten sposób prezentuję w niniejszej książce.

Tylko historia

Nauczyciele z pierwszej grupy uważają, że ich zadaniem jest opowiedzenie dzieciom historii biblijnej, ale nie widzą potrzeby nauczania prawdy lub podania jej zastosowania. W ich odczuciu wystarczy samo opowiadanie. Ta metoda jest zazwyczaj bardzo atrakcyjna i interesująca i na ogół przyciąga uwagę dzieci. Prawdopodobnie z tego powodu często się ją stosuje.

Jednak gdy wystąpi niedobór prawdziwego nauczania podczas opowiadania i brak zastosowania prawdy biblijnej, w życiu słuchaczy nie nastąpią trwałe skutki. Dzieci muszą poznać prawdę!

Historia biblijna z zastosowaniem na końcu

Lepszym sposobem od poprzedniego jest zaprezentowanie historii biblijnej, a na końcu dołączenie prawdy, która wypływa z opowiadania, a także przedstawienie dzieciom zastosowania omówionych wskazówek.

Uważam jednak, że ta metoda pomija wiele zasad nauczania:

- Brakuje czasu na odpowiednie wyjaśnienie i podanie zastosowania prawdy.
- Powtórzenie prawdy i jej zilustrowanie jest prawie niemożliwe.
- Główna część lekcji jest interesująca, lecz kiedy prawda i jej zastosowanie zostają podane na końcu, dzieci przeważnie tracą już zainteresowanie.

Zbyt dużo prawd

Trzeci rodzaj prezentacji lekcji biblijnej polega na zrozumieniu istoty nauczania prawd biblijnych (inaczej niż w przypadku pierwszego sposobu) i na wplataniu w nauczanie oraz podaniu zastosowania

prawdy (prawd) w trakcie lekcji (inaczej niż w drugim sposobie), zamiast zostawić to na koniec. Przekazywanie prawdy w trakcie lekcji biblijnej jest istotną częścią prezentacji i jest absolutnie niezbędne.

Niestety ta metoda stara się przedstawić zbyt wiele prawd. Właśnie tak postępowalem, kiedy w pierwszym okresie nauczałem lekcji biblijnych. Do każdej lekcji biblijnej starałem się włączyć sześć prawd ewangelizacyjnych dla dzieci niezabawionych, jedną prawdę dla dzieci zabawionych oraz omówić przynajmniej jeden atrybut Boga. „Wplatanie” prawd było ważne, ale problem polegał na tym, że próbowałem przekazać ich zbyt wiele w jednej lekcji. W wyniku tego o wielu prawdach tylko wspominałem, jednocześnie nie wdrażając żadnej z nich.

Ostatecznie doszedłem do następujących wniosków:

- Zrozumiałem, że stosowanie tej metody nie pozwala mi wystarczająco wyjaśnić, powtórzyć i zilustrować wszystkich prawd.
- Uświadomiłem sobie, że lepiej jest ograniczyć nauczanie i nauczać mniej prawd, ale dokładniej.
- Dostrzegłem, że przez stosowanie dwóch sposobów „nauczania” dwóch grup dzieci, moja lekcja nie była jednolita.
- Odkryłem, że co tydzień powtarzałem te same prawdy, a inne pomijałem. W moim nauczaniu nie było urozmaicenia.

W rezultacie tego, postanowiłem znaleźć taką metodę przedstawienia lekcji biblijnej, która pomogłaby uniknąć tych problemów.

Główna prawda

Czy istnieje inny sposób nauczania prawdy biblijnej (oparty na historii biblijnej), który byłby bardziej zgodny z uznanymi zasadami nauczania, ale też bardziej skuteczny? Jestem przekonany, że to jest możliwe. Wspominałem o nim już wiele razy, a pozostała część tej książki będzie poświęcona dokładnemu omówieniu takiej metody.

Podam prosty opis najlepszego, w mojej opinii, sposobu prezentacji lekcji biblijnej:

- Znajdź główną prawdę fragmentu, na którym jest oparte opowiadanie i lekcja biblijna.
- Nauczaj dokładnie tej prawdy obie grupy dzieci – dzieci zbawione i niezabawione.
- Podaj zastosowanie tej prawdy (jeśli to możliwe) dla dzieci niezabawionych i na jego podstawie zachęć je, aby zaufały Chrystusowi.
- Podaj zastosowanie tej prawdy (jeśli to możliwe) dla dzieci zbawionych i zachęć, aby zgodnie z nią postępowały.
- Wspomnij inne prawdy, które pomogą ci wyjaśnić główną prawdę lub któreś z zastosowań. Te „inne prawdy” nie muszą występować we fragmencie, na którym oparta jest lekcja. Po prostu wspomnij je, nie nauczając ich. Celem podania tych prawd jest pomoc w nauczaniu i stosowaniu tej podstawowej.

Osobiście uważam, że jest to najlepszy sposób wykorzystania historii z Pisma Świętego jako narzędzia do nauczenia prawdy biblijnej. To bardzo prosta i praktyczna a zarazem skuteczna metoda prezentowania lekcji biblijnej. Jednocześnie ufam, że jest zgodna z zasadami nauczania, które omawialiśmy wcześniej.

- Ucz prawdy, a nie tylko wspominaj ją lub nawiązuj do niej.
- Więcej czasu i możliwość gruntownego wyjaśnienia zapewni nauczanie **tylko jednej prawdy**.
- Skup się tylko na jednej prawdzie. Dzięki temu będziesz mieć czas na powtórzenie, uproszczenie, zilustrowanie i przedstawienie zastosowania dla dwóch grup dzieci.
- Lekcja będzie jednolita, ponieważ skupisz się tylko na głównej prawdzie.

- Lepiej utrzymasz uwagę dzieci, kiedy będziesz nauczać i wplatać główną prawdę w lekcję (jednocześnie opowiadając historię biblijną).
- Lekcje będą urozmaicone, ponieważ w każdym tygodniu główne prawdy będą inne.

W jaki sposób możesz przygotować i przedstawić lekcję biblijną na podstawie historii biblijnej? Jakie są podstawowe kroki?

Odpowiedzi na te pytania znajdziesz w następnych rozdziałach.

Poznaj cel lekcji biblijnej

Lekcja biblijna spełnia lub powinna spełniać te cztery główne cele, a ty powinieneś starać się, by je osiągnąć.

1. Nauczaj prawdy

Pierwszym celem lekcji biblijnej jest nauczanie prawdy.

Zrozumieliśmy już, że naszą służbą jest wpojenie prawdy, a nie tylko opowiadanie historii lub podawanie faktów. Biblia jest czymś więcej niż książką z opowiadaniem i to powinno być dla każdego nauczyciela oczywiste.

Który cel jest ważniejszy?

- Dzieci poznają wszystkie szczegóły dotyczące miejsc, imion i wydarzeń opisanych we fragmencie
- Dzieci poznają prawdę zawartą we fragmencie

To nie budzi wątpliwości, że ważniejsze jest poznanie prawdy (i do tego powinniśmy dążyć).

*I poznacie **prawdę**, a **prawda** was wyswobodzi (Jan 8,32).*

I czytali z księgi Zakonu ustęp za ustępem, od razu je wyjaśniając, tak że zrozumiano to, co było czytane (Neh. 8,8).

Czytano księgę Zakonu, **wyjaśniając znaczenie** tego, co przeczytano. **To** jest także naszą odpowiedzialnością.

„Na koniec Gedeon miał tylko 300 ludzi! Każdy z nich miał dzban i kawałek palącego się drewna (pochodnię).

Nagle rozbili dzbany i krzyknęli: *Miecz dla Pana i dla Gedeona*. Midiańczycy byli przerażeni. Biegali wokoło zabijając się nawzajem. Chciałbym być w armii Gedeona! Dlaczego takie rzeczy nie dzieją się dzisiaj?. Tak Filip opowiedział swojej mamie to, co usłyszał w Szkółce Niedzielnej.”

Alan także był w Szkółce, ale w innej grupie. „Jestem pewien, że Józef był zmartwiony, kiedy Bóg dopuścił, że sprzedano go jako niewolnika; ale wiele lat później zrozumiał, że to było częścią Bożego planu. Bóg ma plan także dla mnie, więc to, że nie dostałem się do drużyny piłkarskiej, musi być również częścią Bożego planu”.

Filip wysłuchał opowiadania. Tomkowi przedstawiono prawdę i chłopiec się jej nauczył. Został zachęcony do zastanowienia się nad sensem i znaczeniem opowiedzianej historii i na tym polega różnica między opowiadaniem a lekcją. Historia z Pisma Świętego jest opisem wydarzeń. Dzieci lubią opowieści. Lekcja biblijna jest nauczaniem prawdy poprzez opowiadanie historii biblijnych.

Naszą odpowiedzialnością jest nauczanie prawdy, a nie tylko opowiedzenie historii. Opowiadanie zawsze musi służyć przekazaniu przesłania lub prawdy. To prawda jest ważna. Opowiadanie jest tym, co zawiera wskazówkę, ilustruje ją, wspiera i wpływa na życie dzieci.

Przedstawienie prawd biblijnych jest podstawą ewangelizacji i nauczania. Ten fakt podkreśla absolutną konieczność utrwalania prawdy podczas każdej lekcji.

2. Nauczaj prawdy danego fragmentu

Powinniśmy nauczać prawdy wynikającej z fragmentu, na którym została oparta lekcja. Prawda musi być zawarta w tym fragmencie. Nie należy wpisywać prawdy w tekst, jeśli jej tam nie ma. Nie należy również doszukiwać się prawd, takich jak miłość Boża, powszechność grzechu czy śmierć i zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa. Są to ważne

pojęcia, jednak nie należy dopatrywać się ich w każdym fragmencie Pisma Świętego, aby na ich podstawie nauczać lekcji biblijnej.

Te prawdy mogą i powinny zostać wspomniane, jeśli pomagają w nauczaniu i przedstawieniu zastosowania głównej prawdy. Jednakże nie należy doszukiwać się ich we fragmencie, na którym oparta jest lekcja.

Na przykład pewna gorliwa nauczycielka chciała „odnaleźć” prawdę o krwi Pana Jezusa w **tekście biblijnym** mówiącym o Noem i potopie. Zrobiła to w następujący sposób: „Tak jak padający deszcz pokrył całą ziemię wodą, tak krew Jezusa Chrystusa zakryła nasze grzechy”. Taka egzegeza nie jest poprawna.

Inny pracownik wśród dzieci uważał, że powinien uczyć o Bożej miłości na podstawie Księgi Estery, 5 i 6 rozdziału. Rezultat był następujący: „Czytamy w 1 wersecie 6 rozdziału, że król nie mógł spać w nocy z powodu zmartwień. Bóg także nie zasypia, ponieważ kocha cię i martwi się o ciebie!”. I tym razem wykładnia jest niepoprawna.

I ostatni przykład. Pewna osoba, mówiąc o cudownym uwolnieniu Piotra z więzienia (Dz.Ap. 12), chciała zachęcić dzieci, owym **tekstem biblijnym**, by zaufały Chrystusowi. Powiedziała: „Piotr podszedł pod drzwi domu Marii i zapukał. Rode usłyszała pukanie, ale postanowiła nie otwierać. Pan Jezus puka do drzwi twojego serca. Nie bądź jak Rode. Otwórz natychmiast drzwi i wpuść Go”. Oto kolejny przykład błędnej egzegezy.

Jeśli takie prawdy, jak krew Jezusa Chrystusa, miłość Boża oraz konieczność zaufania i przyjęcia Pana Jezusa, pomagają w nauczaniu i zastosowaniu głównej prawdy, to powinniśmy o nich mówić. Natomiast **nie jest dobrze doszukiwać się ich w każdym fragmencie**.

Uważam, że lepiej nie posiadać i nie używać listy prawd, które musimy znaleźć w każdym fragmencie, a rozsądniej jest nauczać na podstawie konkretnego cytatu. Oczywiście, musisz znać prawdę, zanim zaczniesz jej szukać. Jednak najpierw powinieneś wybrać urywek ze Słowa Bożego i na tej podstawie określić to, czego będziesz uczyć.

Pozwól Biblii mówić i nie „zmuszaj” tekstu do przekazywania tego, co ty chcesz wydobyć. Ważne jest, aby przesłanie i prawda, których nauczasz, były oparte na historii opisanej w Piśmie Świętym. Przesłanie czy prawda nie powinny być narzucone przez interpretację alegoryczną. Nie powinno się też psuć dobrej historii i lekcji przez narzucanie znaczenia, którego tam nie ma.

Egzegeza to pojęcie teologiczne, określające sztukę odkrywania znaczenia fragmentów biblijnych. Dlatego każdy nauczyciel powinien być egzegetą, wiedzącym, w jaki sposób szukać prawdy zawartej w tekście biblijnym.

3. Nauczaj gruntownie jednej prawdy

Podczas studiowania fragmentu Pisma Świętego można odkryć wiele prawd. Jeśli będziesz się starać wdroyć wszystkie lub chociaż kilka, dzieci mogą się pogubić i niczego się nie nauczą.

Ważne jest wybranie prawdy dominującej we fragmencie – pojawiającej się w opowiadaniu kilkakrotnie, oraz takiej, której dzieci potrzebują najbardziej. Następnie nauczaj dokładnie zasadniczej prawdy podczas lekcji. Ta główna prawda jest podstawową rzeczą, jakiej będziesz uczyć podczas tej lekcji. Nie będziesz usiłował uczyć innych prawd, ponieważ osłabiłyby nauczanie tej wiodącej. Jednak możesz wspomnieć niektóre z prawd, jeśli okaże się to pomocne we wdrażaniu głównej prawdy.

4. Zastosuj jedną prawdę dla dwóch grup

Jak zobaczymy później, niezbędne jest, aby nauczana prawda była wyraźnie, bezpośrednio i odpowiednio odniesiona do wszystkich obecnych dzieci. Biblia dobitnie uczy, że powinniśmy poznajmiac prawdę i ją stosować. Dwa błędy, których należy unikać, to:

- Nauczanie prawdy bez podania jej zastosowania.
- Podanie zastosowania prawdy bez nauczania jej.

Zazwyczaj na spotkaniu obecne są dwie grupy dzieci:

- Te, które zaufały Jezusowi Chrystusowi – narodziły się na nowo i są zbawione.
- Te, które nie zaufały Jezusowi Chrystusowi – nie narodziły się na nowo i nie są zbawione.

Dlatego nauczyciel powinien zadać sobie dwa pytania:

- W jaki sposób mogę odnieść daną prawdę do dzieci zbawionych, aby pomóc im wzrastać duchowo?
- W jaki sposób mogę odnieść daną prawdę do dzieci niezbawionych, aby je ewangelizować i pomóc im zaufać Jezusowi Chrystusowi jako Zbawicielowi?

W dalszej części tej książki omówimy, jak można to osiągnąć.

Czym jest główna prawda

Przed wszystkim powinieneś zrozumieć, co dokładnie oznacza termin główna prawda, abyś wiedział, czego szukasz, przygotowując się do nauczania lekcji biblijnej.

Dlatego konieczne jest zadanie sobie trzech podstawowych pytań:

- Co to jest prawda?
- Co to jest główna prawda?
- Jak powinienem sformułować główną prawdę?

Co to jest prawda?

Prawda to coś prawdziwego, właściwego, odpowiedniego. Boże Słowo jest w całości prawdą i zawiera wiele wskazówek, które można stosować w życiu. Każdą z prawd, które dzieci powinny usłyszeć, zrozumieć, nauczyć się i stosować można streścić w krótkim zdaniu lub stwierdzeniu.

Kiedy uczymy dzieci lekcji biblijnej, naszym celem jest nauczenie prawdy, a wybór konkretnej wynika z fragmentu, na którym lekcja jest oparta oraz z potrzeb dzieci. Następnie streszczamy daną prawdę w krótkim stwierdzeniu lub zdaniu.

Prawda jest więc stwierdzeniem, które uczy czegoś na temat:

- Boga,
- Jezusa Chrystusa,
- Ducha Świętego,
- grzechu,

- zbawienia,
- uświęcenia,
- Biblii,
- Kościoła,
- nas samych

Należy zapamiętać, że podstawowym celem Biblii jest przekazanie, objawienie i nauczanie, jaki jest Bóg, co On uczynił i czyni oraz jaka jest Jego wola odnośnie naszego postępowania. Bardzo często prawda lub stwierdzenie, których szukamy, są tym, co Bóg chce, abyśmy my i dzieci wiedzieli o Nim, np.:

„Bóg jest święty i czysty”

lub „Bóg jest potężny i może zrobić wszystko”,

lub „Bóg obiecuje, że będzie zawsze ze swoimi dziećmi”,

lub „Bóg chce być na pierwszym miejscu w twoim życiu”,

lub „Bóg powołuje słabych ludzi i działa poprzez nich.”

Pomyśl teraz o pięciu fragmentach biblijnych, których można użyć do nauczania każdej z tych pięciu prawd o Bogu.

Inne przykłady zastosowania pozostałych dziewięciu kategorii podanych prawd:

O Jezusie Chrystusie: „Jezus Chrystus kocha grzeszników i umarł za nich”.

O Duchu Świętym: „Duch Święty mieszka w sercach i kieruje życiem wszystkich prawdziwie wierzących”.

O grzechu: „Grzech zawsze pociąga za sobą złe skutki”.

O zbawieniu: „Zbawienie zyskuje się tylko przez wiarę w Jezusa”.

O uświęceniu: „Wierzący chłopcy i dziewczęta powinni się stawać coraz bardziej podobni do Jezusa Chrystusa”.

- O Biblii: „Biblia jest Słowem Bożym i jest całkowicie prawdziwa”.
- O kościele: „Kiedy ktoś zaufa Chrystusowi, staje się członkiem Ciała Chrystusowego – kościoła”.
- O nas samych: „Bóg chce, abyśmy zawsze byli Mu posłuszni”.
- O innych sprawach: „Niebo jest miejscem, gdzie mieszka Bóg i gdzie po śmierci idą wierzący”

Pomyśl o dziewięciu fragmentach biblijnych, których można użyć do przekazania każdej z tych prawd.

Ważne jest, aby nauczanie skupiało się na prezentacji tych wskazówek. Z jednej strony niemożliwe jest ewangelizowanie dzieci bez oznajmienia, co Biblia mówi o Bogu, grzechu, Panu Jezusie, upamiętaniu, wierze i podobnych tematach. Z drugiej strony, wierzące dzieci potrzebują nauczania tych prawd w celu utwierdzenia w wierze.

Kiedy więc opisujesz życie Józefa (1 Mojż. 37–47), powinieneś skupić się nie tylko na historii, choć jest ekscytująca, ale przede wszystkim nauczać dzieci wspaniałej prawdy, że Bóg wie wszystko i ma plan dla każdego człowieka.

Co to jest główna prawda?

Jak czytaliśmy w poprzednim rozdziale, główna prawda jest **podstawową** prawdą we fragmencie biblijnym, na którym została oparta lekcja. Bóg chce, aby nauczyciel i dzieci poznali i zrozumieli tę prawdę dzięki temu fragmentowi. Jest to krótkie podsumowanie przesłania (jedno zdanie), które przekazujesz dzieciom w trakcie lekcji – które mają zrozumieć i zapamiętać. Główna prawda jest „kręgosłupem szkieletu”, „fundamentem dla domu”, podtrzymującym całą lekcję.

Jeżeli próbujesz wdrożyć zbyt wiele prawd, nie nauczysz żadnej z nich. Lepiej się skupić na omówieniu jednej, wybranej.

Lekcje będą zawierać wiele różnych prawd lub faktów, które chciałbyś, aby dzieci poznały, zrozumiały i w nie wierzyły. Powinieneś wybrać jedną z nich i nauczać jej dokładnie. To będzie główna prawda.

Na przykład w lekcji o Adamie i Ewie (1 Mojż. 2 i 3) można znaleźć przynajmniej sześć zagadnień:

- Pierwszy człowiek został stworzony z prochu ziemi (2,7).
- Szatan kusi ludzi do robienia złych rzeczy (3,1–5).
- Grzech jest nieposłuszeństwem wobec Bożych przykazań (3,6).
- Bóg zawsze osądza i karze nas za grzech (3,9–19).
- Jezus Chrystus pokonał szatana (3,15).
- Grzech oddziela nas od Boga (3,22–24).

Powinieneś wybrać jedną z tych sześciu prawd i nauczać jej jako głównej. Kiedy następnym razem powrócisz do tej lekcji, możesz wybrać inną prawdę jako główną, co sprawi, że nauczanie będzie bardziej różnorodne.

Więcej informacji i wskazówek na temat głównej prawdy znajdziesz w następnym rozdziale.

Jak sformułować główną prawdę?

Są trzy słowa opisujące główną prawdę, której zamierzasz nauczać:

- Główna prawda powinna być **prostym** stwierdzeniem (czymś, co dzieci usłyszą, zrozumieją i uwierzą w to). Dzieci powinny ją bez trudności zrozumieć.

Które z poniższych stwierdzeń jest lepsze?

- ✓ „Boży plan i cel dla wierzących to uświęcenie, które pewnego dnia zakończy się uwielbieniem”.
- ✓ „Bóg chce, aby Jego dzieci były podobne do Jezusa Chrystusa”.

- Główna prawda powinna być **krótkim** stwierdzeniem. Nie powinna być długa, szczegółowa czy rozwinięta.

Które z poniższych stwierdzeń jest lepsze?

- ✓ W Biblii Bóg niejednokrotnie objawił, że jest całkowicie odizolowany od grzechu. Bóg nigdy nie zgrzeszył. Grzech nigdy nie może przebywać w Bożej obecności, a zwłaszcza w Niebie, miejscu, gdzie nie ma grzechu oraz nieczystości”.
- ✓ „Bóg jest święty i bezgrzeszny”.
- Główna prawda powinna zostać zawarta w jednym **pełnym** zdaniu. Musi mieć sens jako odrębne zdanie.
Które z poniższych zdań jest lepsze?
 - ✓ „Świadczenie”.
 - ✓ „Bożą wolą jest, aby Jego dzieci opowiadały o Nim innym”.

Z oczywistych powodów drugie stwierdzenie w każdym przykładzie jest lepsze. W pierwszej egzemplifikacji początkowe stwierdzenie jest zbyt skomplikowane. W drugim – pierwsze objaśnienie jest za długie. Natomiast w ostatnim przykładzie pierwsze stwierdzenie to jedno słowo.

Jak znaleźć główną prawdę

Wielu nauczycieli odkrywa, że najtrudniejszą częścią prezentacji lekcji biblijnej jest znalezienie głównej prawdy we fragmencie, na którym się opiera lekcja. Te trudności mogą mieć następujące złe skutki:

- Lekcja składa się z opowiadania i faktów, lecz nie zawiera głównej prawdy.
- Lekcja jest błędnym połączeniem opowiadania i głównej prawdy, w związku z czym nikt (czasami z nauczycielem włącznie) nie potrafi wskazać podstawowej prawdy.
- Lekcja zawiera wiele prawd, ale żadna z nich nie jest nauczana.

Nietrudno znaleźć główną prawdę we fragmencie, jeśli kierujesz się następującymi wskazówkami:

Módl się o prowadzenie

Módl się, aby Duch Święty umożliwił ci dostrzeżenie i zrozumienie **wszystkich** prawd we fragmencie Słowa Bożego, na którym lekcja została oparta, a następnie pomógł ci w ustaleniu, która z tych prawd jest najważniejsza i której Bóg chce, abyś uczył dzieci. Różni nauczyciele znajdują różne główne prawdy w tej samej lekcji biblijnej. Nauczyciel, który powraca do tej samej historii, może znaleźć i uczyć prawdy innej od tej, której nauczał za pierwszym razem.

Obie decyzje są prawidłowe i możliwe dzięki głębi i bogactwu Słowa Bożego.

Wiedz, czego szukasz

Poprzedni rozdział miał za zadanie pomóc ci odkryć czym jest główna prawda. Dlatego powinieneś wiedzieć, czego szukasz. Szukasz głównej prawdy, której będziesz uczył dzieci.

Istnieje kilka słów, które pomogą ci opisać i odkryć prawdę(y), którą chcesz wdrożyć. Pomogą ci one w tym poszukiwaniu:

- Prawda powinna być **biblijna** i z tego względu prawdziwa i odpowiednia! To jest oczywiste. Źródłem wszystkich wskazówek jest Słowo Boże. Zawsze powinieneś być pewny, że prawda, której uczysz, pochodzi z Biblii, a szczególnie z cytatu, na którym jest oparta lekcja. Pomocnym jest włączenie słowa „Bóg” w nauczanie głównej prawdy np: ”Bóg chce, abyś...” lub „Bóg nie chce, abyś...”. Ukazuje to, że prawdy te oparte są na Bogu oraz na tym, co On mówi i czego naucza w danym fragmencie i to wzmocni prawdę.
- Prawda powinna być **odpowiednia** dla dzieci. Powinna pomagać im w społeczności z Bogiem lub z innymi ludźmi, lub być odpowiedzią na ich potrzeby.
- Prawda powinna być **interesująca** dla dzieci, a będzie taka, jeżeli okaże się trafna. Dobrze jest, gdy rozbudzi ciekawość i zachęci do poszukiwania bogactw prawdy.
- Prawda powinna być **prosta** i łatwa do zrozumienia. Powinieneś unikać skomplikowanego języka teologicznego.
- Prawda powinna być sformułowana w **czasie teraźniejszym**, gdyż to czyni ją bardziej aktualną i trafną.

Główna prawda, której szukasz, będzie w jednej z pięciu następujących kategorii:

- „**Co Bóg chce, abyś zrozumiał i w co wierzył?**” (Wydarzenie lub doktryna, w które masz wierzyć)

Bardzo często główna prawda jest doktryną bądź ważnym wydarzeniem biblijnym – którą dzieci mają zrozumieć, nauczyć się i w nią wierzyć. Na przykład najważniejszą prawdą z 1. rozdziału Pierwszej Księgi Mojżeszowej jest stwierdzenie: „Bóg jest Stworzycielem”.

Jest niezbędnym, aby nasze nauczanie było doktrynalne, gdyż nie jest możliwe ewangelizowanie bez nauczania doktryny o Bogu, grzechu, Panu Jezusie, nawróceniu i wierze. Również wierzące dzieci potrzebują nauczania doktrynalnego, jeśli chcemy utwierdzić je w wierze. Szukając głównej prawdy zadaj sobie pytanie: „Czy fragment ten naucza czegoś o: Bogu, grzechu, Panu Jezusie Chrystusie, drodze zbawienia, życiu chrześcijańskim?” W niektórych lekcjach znajdziesz wiele różnych doktryn bądź wydarzeń. Wybierz jedną główną i ucz jej gruntownie. Oto przykłady lekcji, które mogą być użyte do nauczania wyznawanych przez nas wydarzeń i doktryn biblijnych:

„Jezus Chrystus kuszony na pustyni” (Ew. Mat. 4)	Jezus Chrystus był kuszony, ale nigdy nie zgrzeszył.
„Jeremiasz i Baruch” (Jer. 36)	Słowo Boże jest wieczne.

Ta pierwsza kategoria to najpopularniejszy typ prawd głównych, które łatwo znaleźć i których dzieci najbardziej potrzebują. Jest również łatwiej, bardziej przejrzyste i logicznie odnieść ten typ głównej prawdy do życia dzieci.

- **„Co Bóg chce, abys zrobił?”** (Przykazanie, któremu masz być posłuszny)

Może główna postać opowiadania jest posłuszna przykazaniu, które dał Bóg w Piśmie Świętym i które możesz odnieść do życia konkretnego dziecka. Jeśli nauczałeś lekcji o dobroci Szunamitki

wobec Elizeusza jako wyraz posłuszeństwa Bożemu przykazaniu (2 Król. 4,8–17), to możesz nauczać prawdy: „Bóg nakazuje Swoim dzieciom wzajemnie się miłować”.

Może być w opowiadaniu przykład nieposłuszeństwa przykazaniu, jak to jest w lekcji o bogatym młodzieńcu (Mar. 10,17–31), w której główną prawdą może być stwierdzenie: „Pan Jezus mówi: *Chodź za mną bez względu na koszty*. Oto przykłady lekcji, zawierających przykazania, którym należy być posłusznym.

Powołanie Jozuego
(Joz. 1,1–9)

Bóg nakazuje: „Bądź posłuszny mojemu Słowu”.

Wielkie Posłannictwo
(Mar. 16,9–15)

Pan Jezus nakazuje: „Mów innym o mnie i moim zbawieniu”.

- **„Czego Bóg nie chce, abyś czynił?”** (Ostrzeżenie, na które musisz uważać)

Może być to ostrzeżenie dla wierzącego dziecka przed rezultatami nieposłuszeństwa bądź Bożą dyscypliną. Dla niewierzącego może to być ostrzeżenie przez skutkami buntu i niewiary. Opowiadanie może dotyczyć postaci biblijnej, która nie zważała na ostrzeżenie lub ciężko jej było je przyjąć. Możesz zachęcić dziecko, aby nie było takie jak ta postać. Następujące przykłady lekcji mogą być użyte w nauczaniu na temat ostrzeżeń, na które trzeba zwrócić uwagę.

„Ananiasz i Saffira”
(Dz.Ap. 5)

Bóg nie chce abyś Go okłamywał.

„Samson i Dalila” (Sędz. 16)

Bóg chce, abyś trzymał się z daleka od złego towarzystwa.

- **„Co Bóg chce zrobić dla ciebie?”** (Obietnica, którą otrzymujesz)

Fragment biblijny może przypominać ci o obietnicy Bożej, a wydarzenia w tym opowiadaniu mogą potwierdzać jej prawdziwość. Gdy czytasz o awansie Daniela w Babilonie, przychodzi do głowy Boża obietnica: „Ci, którzy mnie czczą, zostaną uczczeni przede mną”. Kiedy opowiadasz o tym, jak Bóg powołał Jozuego, główną prawdą może być: „Bóg obiecuje być ze Swoimi dziećmi, gdziekolwiek pójdą”. Następujące lekcje pomogą uzmysłowić Boże obietnice.

„Nawrócenie strażnika więziennego w Filippi”

Uwierz w Pana Jezusa a będziesz zbawiony (Dz.Ap. 16).

„Nakarmienie Eliasza przez kruki”
(1 Król. 17)

Obietnica: „Mój Bóg zaspokoi wszelkie twoje potrzeby” jest dla każdego chrześcijanina.

- **„Jaką osobą Bóg chce, abyś był?”** (Przykład do naśladowania)

Lekcja może przedstawiać postać biblijną, wypełniającą wolę Bożą lub będącą przykładem chrześcijańskich cnót, godną naśladowania. Nie nauczaj dzieci jedynie „Bądź jak Szczepan” lecz sprecyzuj, w jaki sposób mogą stać się do niego podobni. „Chrześcijanie powinni chętnie robić wszystko dla Pana Jezusa, jak robił to Szczepan”. Taka może być główna prawda w lekcji o śmierci Szczepana (Dz.Ap. 6,8–7,60). Następujące przykłady lekcji mogą być użyte w nauczaniu na temat wzoru godnego naśladowania.

„Józef niewolnikiem w Egipcie”
(1 Mojż. 39)

Bóg chce, aby Jego dzieci były wierne jak Józef.

„Daniel w jaskini z lwami”
(Dan. 6)

Bóg chce, aby Jego dzieci modliły się do Niego, jak czynił to Daniel.

Uważnie czytaj i studiuj fragment biblijny

Przeczytaj fragment uważnie i dokładnie, przynajmniej pięć, sześć razy. Czytaj z otwartym umysłem. Pozwól, aby sam tekst określił prawdy, które mają być uczone, nie sugeruj się wcześniejszymi założeniami. To fragment decyduje o prawdzie. Twoim zadaniem jest znaleźć w owym urywku wskazówkę, której Bóg chce nauczać.

Przeczytaj fragment razem z kontekstem, czyli wraz z tym, co zostało napisane wcześniej i co dalej. Dodatkowo przeczytaj paralelne fragmenty w innych księgach Biblii, jeżeli takie występują – na przykład wiele historii zapisanych jest w więcej niż jednej Ewangelii. Konieczne jest przeczytanie i przestudiowanie fragmentu w każdej z nich. W ten sposób dostrzeżesz „obraz całościowy”.

Jeżeli masz dostęp do komentarza, słownika lub atlasu biblijnego, sięgnij po nie, aby zapoznać się z tłem wydarzeń, to pomoże ci lepiej zrozumieć dany fragment.

Kiedy czytając i studiując fragment, odkryjesz prawdy, zapisz je w postaci krótkich zdań, jedna pod drugą. Później możesz wybrać tę spośród nich, która według ciebie jest główną.

Zadawaj sobie pytania.

Właśnie dowiedzieliśmy się o tym, że istnieje pięć kategorii głównej prawdy (patrz strony 50 do 53). Mając to w pamięci musisz zadać sobie pięć pytań, a odpowiedzi na nie pomogą ci zidentyfikować główną prawdę:

- Czy są w tym fragmencie zawarte doktryny, które Bóg chce, aby dzieci zrozumiały i wierzyły w nie? Może być to wydarzenie, doktryna lub prawda o Bogu, Jezusie Chrystusie, Duchu Świętym lub Biblii; bądź może to być prawda o grzechu, zbawieniu lub czasach przyszłych.
- Czy z tego fragmentu wynika, jakiego postępowania oczekuje Bóg, czy urywek zawiera przykazanie, któremu dziecko ma być posłuszne?

- Czy w tym fragmencie zaznaczono, jakie postępowanie nie podoba się Bogu, ostrzeżenie, na co dziecko powinno uważać?
- Czy z tego fragmentu wynika, co Bóg chce uczynić dla dziecka? (Obietnica, na którą można się powołać)
- Czy w tym fragmencie powiedziano, że Bóg pragnie, aby dziecko kogoś naśladowało? (Przykład do naśladowania)

Być może znajdziesz kilka prawd we fragmencie – może z różnych kategorii. Wypisz każdą z nich w jednym krótkim, prostym i kompletnym zdaniu.

Wybierz jedną główną prawdę.

W jaki sposób wybrać główną prawdę, jeśli we fragmencie, na którym oparta jest lekcja biblijna, możliwości wyboru jest kilka? Niekiedy podstawowa wskazówka będzie wyraźnie widoczna już od samego początku. W innych przypadkach natomiast stwierdzisz, że istnieje kilka odpowiedzi i dlatego kilka możliwych głównych prawd.

Przykładem jest historia Noego i potopu z Pierwszej Księgi Mojżeszowej (6,7 i 8), która jest bardzo dobrze znana i często używana jako podstawa lekcji biblijnej. Proszę, przestuduj te rozdziały i wynotuj wszystkie znajdujące się w nich prawdy. To oczywiste, że nie jesteś w stanie uczyć (ani nawet wymienić) wszystkich. Moim zaleceniem jest, abyś wybrał jedną z nich, uczynił ją główną prawdą i nauczał gruntownie. Odnalazłem następujące prawdy w tym tekście:

- Bóg jest sprawiedliwy i musi ukarać grzech (1 Mojż. 6,6).
- Są tylko jedne drzwi (jeden sposób) do zbawienia (1 Mojż. 6,16; 7,7 i 16).
- Człowiek jest grzeszny z natury i uczynków (1 Mojż. 6,5).
- Bóg jest wierny i zawsze dotrzymuje swoich obietnic (1 Mojż. 6,7; 6,18; 7,21; 8,1; 18,21).

- Bóg troszczy się i opiekuje tymi, którzy są Mu posłuszni (1 Mojż. 6,18; 8,1).
- Bóg jest potężny i wszechmogący (1 Mojż. 6,13; 7,11–12; 8,1).
- Bóg nie chce aby inne rzeczy zajmowały Jego miejsce (fragment powiązany z Mat. 24,37–39).
- Osoba, która zaufa Bogu jest zbawiona i błogosławiona przez Niego (fragment powiązany z Hebr. 11,7).
- Bóg obiecuje ochronić wszystkich tych, którzy wchodzi przez drzwi zbawienia (1 Mojż. 6,18; 8,18).
- Bóg wymaga, abyśmy byli mu posłuszni jak Noe (1 Mojż. 6,22; 7,5 itd.).

W tym tekście znajduje się co najmniej dziesięć prawd. Każda z nich może być główną. Zobaczyliśmy już, że skuteczne nauczanie koncentruje się na jednej z nich. Dlatego nie powinieneś próbować nauczać wszystkich tych prawd, lecz wybrać i skoncentrować się na jednej. Są trzy podstawowe pytania, które powinieneś sobie zadać, a odpowiedź na nie pomoże ci zobaczyć przewodnią wskazówkę danego fragmentu Pisma.

- **Czy jest w tekście prawda, pojawiająca się kilkakrotnie i rzeczywiście będąca dominującą?**

Im bardziej prawda jest dominująca i im częściej występuje we fragmencie Słowa Bożego, tym łatwiej będzie ci przeplatać ją w lekcji dla dzieci i gruntownie jej nauczać.

- **Dlaczego Bóg umieścił ten fragment w Biblii?**

Musi istnieć powód i cel, dla którego dany tekst znajduje się w Biblii, a dostrzeżenie go pomoże w odkryciu głównego nauczania i głównej prawdy danego fragmentu.

• **Czego szczególnego Bóg Duch Święty uczy cię poprzez ten fragment?**

Jest to prawdopodobnie najważniejsze pytanie ze wszystkich. Podczas studiowania fragmentu Pisma i wyszukiwania różnych prawd w nim zawartych, Bóg będzie przemawiał do twojego serca. I może jedna z prawd szczególnie poruszy cię i stanie się częścią ciebie. To czego nauczysz się w ten sposób najlepiej uzdolni cię do tego, abyś uczył innych.

Należy zadać sobie dwa dodatkowe i bardzo praktyczne pytania:

• **Jakie są potrzeby twoich dzieci?**

Jest ważne, aby nauczana prawda trafiała do dzieci oraz odpowiadała ich pragnieniom. Która z tych prawd najlepiej zaspokoi ich potrzeby? Jakie nowe wiadomości chciałbyś, aby dzieci nabyły? Jakie zmiany chciałbyś w nich widzieć?

- ✓ Jeśli są nową grupą dzieci, które nie posiadają znacznej wiedzy, twoim obowiązkiem jest nauczyć je najbardziej podstawowych prawd.
- ✓ Jeśli większość z nich to niezbawione dzieci, to powinieneś wybrać prawdę, która skupia się na ewangelizacji.
- ✓ Jeśli wszystkie lub większość dzieci są wierzące, to zalecam wybrać prawdę, która w szczególny sposób pomoże im wzrastać duchowo.
- ✓ Jeśli dzieci wierzących i niewierzących jest mniej więcej tyle samo, to powinieneś wybrać prawdę, z której wynikają dwa wyraźne zastosowania dla obu grup dzieci.

Skuteczne nauczanie musi mieć określone i wyraźnie zrozumiałe cele, dostosowane do potrzeb dzieci. Nauczyciel może odkryć potrzeby pociech, kiedy bliżej się z nimi zapozna. Dlatego, kiedy uczysz lekcji, powinieneś zaspokoić ich potrzeby.

- **Jakich prawd uczyłeś ostatnio?**

Twoim dążeniem jest, aby dzieci w jak najlepszy sposób zrozumiały prawdy Pisma. Z upływem czasu chcesz, aby usłyszały i nauczyły się „całej woli Bożej”. Dlatego nie poprzestawaj na nauczaniu tylko jednej bądź kilku wybranych prawd. Będzie to prowadziło do zaniedbania wielu innych zasad.

Wypisz odpowiedzi, które pomogą ci w wyborze głównej prawdy. Na tym etapie twoich przygotowań do nauczania lekcji byłoby dobrze sięgnąć po inne materiały, zarysy, książki związane z tekstem, który studiujesz i z lekcją, której będziesz uczył. Możesz porównać wnioski zawarte w tych materiałach z twoimi własnymi. Być może będą to lepsze konkluzje, zatem zechcesz je wykorzystać. Powinieneś zmienić swoje wnioski, jeśli będziesz absolutnie pewien, że inni doszli do lepszych odpowiedzi. Lepiej jeśli użyjesz tego, co sam odkryłeś i zbadałeś, dlatego powinieneś sam przestudiować zagadnienie, zanim zapoznasz się z fachową literaturą. Musisz upewnić się również, że wszelkie opracowania, z których korzystałeś są biblijne i ewangeliczne. Wiele książek na rynku nie ma oparcia w Słowie i powinieneś trzymać się od nich z daleka. Możesz zawsze polegać na materiałach opracowanych przez Społeczność Ewangelizacji Dzieci.

Zapisz główną prawdę

Teraz należy zapisać główną prawdę, w najwyższym stopniu precyzyjnie, w formie krótkiego zdania, stosując słownictwo zrozumiałe dla dzieci. Zdanie powinno być na tyle krótkie – by można je było łatwo zapamiętać, na tyle jasne – by można je było szybko pojąć, na tyle konkretne – by prawdę można było łatwo zastosować. Będzie dla ciebie pomocą podczas nauczania, jeśli umieścisz główną prawdę na górze strony z planem lekcji. Możesz także zapisać to zdanie dużymi literami na dużym arkuszu papieru i powiesić

na ścianie lub na tablicy flanelowej, by było widoczne dla dzieci. Najlepiej jest zapisać je na kawałku tektury, który możesz podnosić do góry za każdym razem, gdy wspominasz o tym. To bardzo pomaga dzieciom się skupić. Ten kawałek tektury może przybrać symboliczny kształt, który pasuje do głównej prawdy, np. krzyża, serca lub Biblii.

Główna prawda powinna mieć formę jednego treściwego zdania. Upewnij się, że nie stosujesz zbyt wielu „i” czy „ale”.

Poniższe zdania są dobrymi przykładami zapisania głównych prawd:

- Bóg, Duch Święty, żyje w każdym wierzącym.
- Bóg jest wszędzie.
- Jezus Chrystus jest jedynym Zbawicielem.
- Grzech oddziela nas od Boga.
- Bóg obiecuje być ze swoimi dziećmi przez cały czas.
- Bóg ostrzega, abyśmy nie byli zazdrośni.
- Jezus Chrystus wzywa do naśladowania Go.
- Bóg chce, abyśmy rozmawiali z Nim, tak jak robił to Daniel.

Pamiętaj, aby twoja główna prawda była prostym, krótkim i kompletnym zdaniem:

- Powinieneś unikać złożonych zdań przy formułowaniu głównej prawdy, np.:

„Wynikiem zbawienia jest usprawiedliwienie, odrodzenie i adopcja zgubionych grzeszników”.

Staraj się, by główna prawda była podana w sposób prosty. W tym przypadku lepiej jest powiedzieć: „Bóg wybacza wszystkie grzechy dziecka, które zaufa Jezusowi Chrystusowi”.

- Powinieneś unikać długich i rozbudowanych twierdzeń, ponieważ nie są odpowiednie dla głównej prawdy, np.: „Wszyscy musimy mieć nowe serce z powodu naszej upadłej natury, a Bóg obdarzy nas nowym sercem i kiedy zaufamy Panu Jezusowi, Duch Święty zamieszka w nas – i będzie mieszkał w nas na wieki”.

Tych prawd trzeba nauczyć, lecz to zdanie jest zbyt długie, zawiera za dużo informacji, a także zwroty teologiczne, których dzieci nie rozumieją.

- Powinieneś unikać podawania niesprecyzowanych i niedokończonych zdań jako głównych prawd:
 - Na przykład samo pojęcie „Duch Święty” jest niezbyt dokładne i nie jest ani zdaniem, ani stwierdzeniem. Zamiast tego można napisać: „Duch Święty przekonuje grzeszników o grzechu”.
 - „Uciszenie burzy przez Jezusa” jest tytułem, a nie zdaniem i tak naprawdę niczego nie uczy. Zamiast tego można powiedzieć: „Jezus Chrystus przez uciszenie burzy pokazał, że jest Bogiem”.
 - „Miłować innych” lub „Być chrześcijaninem” także nie są ani pełnymi zdaniem, ani głównymi prawdami. W zamian można napisać: „Bóg chce, aby chrześcijanie zawsze kochali innych chrześcijan” lub „Chrześcijanin to osoba, która zaufała Jezusowi Chrystusowi jako swojemu Zbawicielowi”.
 - Stwierdzenie „Naśladowanie Jezusa” nie jest dobrą główną prawdą. Można natomiast napisać: „Pan Jezus wzywa do naśladowania Go”.
- Jak już pisaliśmy, w miarę możliwości należy unikać używania słowa „ty” w formułowaniu głównej prawdy, chyba że można podać jej zastosowanie jednocześnie dla zbawionych i niezabawionych dzieci. Jako główną prawdę można zapisać: „Bóg stworzył cię, abyś Go uwielbiał”, ponieważ słowo „ty” może być odniesione do obu grup. Lecz nie należy jako głównej prawdy podawać

zdania: „Bóg Duch Święty mieszka w tobie”. Ta prawda dotyczy tylko tych, którzy zaufali Jezusowi. Zapisz natomiast: „Bóg Duch Święty mieszka w tych, którzy zaufali Chrystusowi”. Słowo „ty” może być użyte w obu zastosowaniach tej prawdy.

Główna prawda: „Bóg Duch Święty mieszka w tych, którzy zaufali Chrystusowi”:

- Zastosowanie dla dzieci zbawionych: (dlatego) „Zastanawiaj się, dokąd chodzisz i co mówisz”.
- Zastosowanie dla dzieci niezabawionych: (dlatego) „Zaufaj Jezusowi Chrystusowi, a Duch Święty zamieszka w tobie”.

7. Nauczaj różnych prawd głównych

Twoją służbą jest wdrożenie „całej woli Bożej” (Dz.Ap. 20,27) i powinieneś zdawać sobie sprawę z niebezpieczeństwa skoncentrowania nauczania na kilku głównych prawdach przy jednoczesnym pomijaniu innych.

Jest kilka prawd, które z łatwością można znaleźć w wielu lekcjach:

- „Bóg jest wszechmogący” może być główną prawdą w następujących lekcjach: „Przejdźcie przez Morze Czerwone”, „Zwycięstwo Gedeona”, „Stworzenie”, „Upadek Jerycha”, „Boża opieka nad Eliaszem w czasie suszy” i w wielu innych.
- Możesz uczyć, że „Jezus Chrystus jest Bogiem” na podstawie wielu lekcji o życiu Jezusa na ziemi.

Jednak nawet w tych lekcjach jest wiele innych prawd, których dzieci powinny się nauczyć. Jeśli wciąż mówisz o tych samych wskazówkach, tracisz uwagę i zainteresowanie dzieci. Jeśli prawidłowo i dokładnie przeprowadzasz egzegezę fragmentu, na którym lekcje są oparte, i jeżeli przekazujesz prawdy, zawarte w tych cytatach,

z pewnością nauczanie będzie różnorodne. Biblia zawiera wiele prawd i nie powtarza jedynie kilku z nich.

Różnorodność głównych prawd wniesie również życie i głębię do nauczania. Możesz uczyć lekcji, które dzieci słyszały wcześniej, ponieważ jednak chcesz uczyć nowych prawd, staną się one pełne świeżości dla twoich słuchaczy. Dzieci w mniejszym stopniu odczują, że już znają te historie biblijne. Zrozumieją również, że bez względu na to, jak często się czyta znany fragment Słowa, Bóg wciąż uczy czegoś nowego.

Jest wiele kluczowych prawd biblijnych, które się pojawiają częściej niż inne, a ty powinieneś je dostrzec i uwzględnić w nauczaniu. Oto niektóre z tych prawd:

- ▶ Jezus Chrystus umarł na krzyżu za grzeszników.
- ▶ Bóg jest święty.
- ▶ Zbawienie jest tylko z wiary.

Przechowuj listę głównych prawd

Powinieneś zaopatrzyć się w notes, w którym będziesz zapisywać główną prawdę, której uczyłeś. Możesz w tym celu posłużyć się tabelą zamieszczoną na następnej stronie.

Możesz co jakiś czas powracać do tego, co zapisałeś i sprawdzać, czy są prawdy, których jeszcze nie uczyłeś lub takie, których uczysz za często. Pominięte prawdy mogą zostać omówione w kolejnych lekcjach, o ile egzegeza danego fragmentu pozwala na to. Można też uczyć ich podczas lekcji z wykorzystaniem kart obrazkowych lub pionsenki nawiązującej do brakującej prawdy.

Plan dla nauczyciela

Wyjaśnienie: Punkty z pierwszych trzech kolumn muszą być wypełnione do każdej lekcji.

Dodatkowo można skorzystać z pozostałych kolumn.

Data	Lekcja	Główna prawda	Zastosowanie dla dzieci zbawionych	Zastosowanie dla dzieci niezbawionych
Uwaga: Sporządzaj i zachowuj plany, aby móc do nich zaglądać i ponownie wykorzystać.				

Jak nauczać głównej prawdy

Nauczanie jest, jak powiedzieliśmy w pierwszej części, czymś więcej niż opowiadaniem. Nauczanie to pomaganie dzieciom w uczeniu się. Prawda zostaje wpojona, jeżeli dziecko przemyślało ją i zrozumiało. Nie uda się tego osiągnąć, jeśli w trakcie lekcji biblijnej jedynie wspominasz lub kilkakrotnie powtórzyłeś tę samą prawdę, używając identycznych słów.

Jeżeli na przykład powiesz: „Bóg jest święty”, nie możesz oczekiwać, że ta wielka prawda została zrozumiana przez dziecko, jeśli jedynie powtarzałeś te trzy słowa. Ta prawda musi zostać **nauczona** i to dokładnie.

Musisz wykonać sześć podstawowych kroków, jeżeli pragniesz, by twoje nauczanie było skuteczne i jeśli chcesz mieć pewność, że każde dziecko, które opuszcza lekcję lub spotkanie, poznało i zrozumiało główną prawdę i wiedziało, co ona znaczy dla każdego z nich.

Zrozum główną prawdę

Nie można uprościć lub wyjaśnić głównej prawdy, jeżeli samemu się jej nie rozumie. Zanim zapytasz: „Jak mam nauczyć dzieci tej prawdy?”, musisz zadać sobie kilka innych pytań:

- Co ta główna prawda w rzeczywistości znaczy?
- Jakie jest jej zastosowanie dla mnie osobiście?
- Czy ta prawda wpłynęła na moje życie?

Im lepiej rozumiesz daną prawdę, tym lepiej zastosujesz ją we własnym życiu i tym skuteczniej będziesz mógł nauczać dzieci.

Uprość główną prawdę

Zajmowaliśmy się już zagadnieniem upraszczania i wiemy, że główna prawda powinna być ujęta w proste, treściwe, zwarte zdanie.

- Powinna być prosta, jeżeli chodzi o użyte słowa – takie, które dzieci rozumieją.
- Powinna być prosta, jeśli chodzi o nauczane treści. Jeżeli są one prawidłowo i dokładnie wyjaśnione, powinny być zrozumiałe dla przeciętnego dziecka.

Prawda będzie nieskomplikowana, jeśli będzie dobrze rozumiana przez nauczyciela. Im lepiej ty ją pojmujesz, tym jaśniej ją przedstawiš.

Szczególnie istotny jest dobór użytych słów. Musisz unikać terminologii religijnej, chyba że zwroty są prawidłowo wyjaśnione.

Na przykład:

- Co znaczy słowo „zbawić” dla przeciętnego dziecka, jeśli nie zostało mu ono objaśnione?
- Czy dziecko jest w stanie zrozumieć bez wytłumaczenia koncepcję „życia wiecznego”?
- Czy zwrot „do twojego serca” jest zrozumiały dla dziecka bez biblijnego przygotowania?
- A co z takimi pojęciami jak „Biblia jest natchniona” lub „musisz się na nowo narodzić” albo „odkupienie”?

Należy używać słów, które rozumieją wszystkie dzieci, a zwłaszcza te, które nie mają przygotowania biblijnego lub – jeśli te słowa są dla nich nowe – wówczas należy je wyjaśnić.

Dla takich dzieci słowo „nawrócenie” nie ma znaczenia, ale „odwrócenie” jest jasne (szczególnie gdy wykorzystano pomoc wizualną). Dzieci są w stanie zrozumieć, że Bóg chce, aby się odwróciły od grzechu do czegoś dobrego, od szatana do Boga, od śmierci do życia.

Wyjaśnij główną prawdę

Nie wystarczy powiedzieć dzieciom jednego zdania lub dwóch na temat prawdy i oczekiwać, że już się je czegoś nauczyło.

Powinieneś przedstawić wiodącą prawdę przynajmniej cztery, pięć razy, gdy fragment biblijny na to pozwala. Za pierwszym razem, gdy wprowadzasz prawdę, należy zrobić do niej krótki, prosty wstęp i następnie ją wyjaśnić. Za każdym razem, kiedy się pojawia w lekcji podstawowa wskazówka, rozwiń ją i nawiąż do poprzedniego wyjaśnienia.

Jeżeli na przykład uczysz, że „Bóg jest sprawiedliwy”, to przy pierwszej okazji wyjaśnij słowo „sprawiedliwy”. Następnie, na ile dany fragment na to pozwala, wyjaśnij, co to znaczy, że Bóg jest sprawiedliwy – On wie wszystko i wszystkie jego decyzje są słuszne oraz prawdziwe. Później możesz uczyć, w jaki sposób śmierć Jezusa Chrystusa na krzyżu potwierdza Bożą sprawiedliwość oraz jak to możliwe, iż Bóg wybacząc grzesznikom, nadal pozostaje sprawiedliwy. Te różne aspekty i wyjaśnienia głównej prawdy włącz do opowiadania historii biblijnej, a każdemu z nich poświęć trochę czasu.

Przypominam, że opowiadanie historii nie jest nauczaniem oraz że mówienie czegoś nie jest uczeniem. Prawda musi być wyjaśniona.

Trzy kluczowe słowa dotyczące nauczania to: wyjaśnienie, powtórzenie i ilustrowanie.

Ogromną pomocą przy tłumaczeniu prawdy jest zadanie sobie kilku pytań dotyczących głównej prawdy, której nauczasz, i udzielenie odpowiedzi podczas objaśniania.

Na przykład, jeśli główna prawda brzmi „Jezus jest Panem”, możesz zadać kilka pytań, a następnie starać się na nie odpowiedzieć:

- Co oznacza słowo „Pan”? On sprawuje władzę.
- Czyim On jest Panem? Wszystkich ludzi i wszystkich rzeczy.
- Dlaczego On jest Panem? Ponieważ jest Bogiem i umarł na krzyżu.
- Jak długo będzie Panem? Na zawsze.

- Co powinieneś zrobić, kiedy już wiesz, że Jezus jest Panem? Być Mu posłuszny poprzez upamiętanie i zwrócenie się do Niego.
- Co On wtedy uczyni? On ma moc zbawić cię i uczynić świętym.

Kiedy będziesz opowiadać historię biblijną i uczyć lekcji, odpowiedz na jedno z tych pytań za każdym razem, gdy mówisz o tym, że Chrystus jest Panem. Zanim skończysz lekcję, powinieneś dokładnie wyjaśnić, co ta prawda znaczy.

Podczas lekcji należy się upewnić, że dzieci rozumiały nauczaną prawdę. Stosuj proste i konkretne zwroty i staraj się, by wyjaśnienia były interesujące i w najwyższym stopniu zrozumiałe. Nie możesz obdarować dzieci duchowym zrozumieniem, ale twoim zadaniem jest nauczyć prawdy dokładnie i gruntownie.

Dołącz inne prawdy

Wielu nauczycieli, kiedy poznają metodę nauczania **wszystkich** dzieci głównej prawdy, zadaje pytanie: *Czy powinienem zawęzić nauczanie do konkretnej głównej prawdy, czy mogę też włączyć inne prawdy?*

Odpowiedź na oba pytania brzmi: „tak”.

- *Tak, powinieneś zawęzić **nauczanie** do głównej prawdy.*
- Tak, powinieneś włączyć inne prawdy – nie nauczać ich, ale wspomnieć, co będzie pomocne w nauczaniu i stosowaniu tej podstawowej.

Widzieliśmy już jak ważne jest, aby wdrażać jedną z wiodących wskazówek i czynić to gruntownie. Trudno jest jednak nauczać prawdy w odizolowaniu od innych prawd, zwłaszcza gdy są one potrzebne w zrozumieniu i zastosowaniu tej głównej.

Koncentrowanie nauczania i zastosowania na przodującej prawdzie nie oznacza eliminacji innych. Jednak konieczne jest zrozumienie i przedstawienie różnicy pomiędzy nauczaniem prawdy, a wskazywaniem na nią.

Zapamiętaj zasadę NWP. Jest ona bardzo znacząca:

- Nauczaj jednej prawdy
- Wskaż na inne prawdy, które pomogą w nauczaniu i zastosowaniu prawdy głównej.
- Pomiń pozostałe prawdy.

Chociaż lepiej jest skoncentrować nauczanie i zastosowanie na jednej konkretnej prawdzie, może zaistnieć potrzeba wprowadzenia innych wskazówek, które pomogą w zrozumieniu i zastosowaniu centralnej prawdy.

Te inne prawdy mogą zostać wprowadzone, pod warunkiem że następujące „zasady” są rozumiane i przestrzegane:

- Te inne prawdy mogą zostać wprowadzone pod warunkiem, gdy zdajemy sobie sprawę z tego, iż nie są one wskazówkami, które mają być wpajane. To główna prawda ma być nauczana, a celem prawd dodatkowych jest pomoc w jej wyuczeniu. Nie dołączaj zbyt wielu innych zagadnień, gdyż mógłbyś przysłonić podstawowy cel, bądź odwrócić od niego uwagę.
- Dodatkowe prawdy powinny więc być włączone, jeśli nawiązują do nauczania i zastosowania tej wiodącej.

Trudno jest, a czasem wręcz nie można, nauczać głównej prawdy w oderwaniu od innych. Znajomość pozostałych wskazówek jest konieczna do zrozumienia głównej prawdy.

Na przykład, gdy główna prawda brzmi:

„Zbawienie jest możliwe tylko przez wiarę w Jezusa Chrystusa”, w nauczaniu tej prawdy pomocne jest przypomnienie następujących stwierdzeń:

- „Świętość Boga sprawia, że zbawienie jest konieczne”.
- „Zbawienie jest konieczne z powodu grzechu”.
- „Jezus Chrystus umarł, aby zbawienie było możliwe”.
- „Jezus Chrystus żyje dzisiaj, aby zbawiać tych, którzy mu ufają”.

Nie nauczasz tych prawd. Wymieniasz je, aby pomóc w nauczaniu tej podstawowej.

- Inne prawdy, o których wspominasz, mogą występować we fragmencie, na którym oparte jest nauczanie i stać się częścią opowiadania. W tym przypadku w trakcie opowiadania, kiedy uczysz głównej prawdy, można o nich wspomnieć.

Prawdy, które występują we fragmencie, ale nie pomagają w nauczaniu lub wyjaśnieniu głównej prawdy, powinny zostać pominięte.

- Z drugiej strony inne wskazówki, które wdrażasz, nie muszą występować we fragmencie, na którym się opiera dana lekcja. Nie powinieneś się obawiać wprowadzenia ich, ponieważ one pomagają w uczeniu (i zastosowaniu) głównej prawdy. Oczywiście pomocne jest to tylko wtedy, gdy pozostałe zagadnienia zostały wpojone wcześniej, co jest całkiem prawdopodobne, jeśli spotkania z dziećmi odbywają się regularnie.

Kiedy na przykład nauczam Przypowieści o Synu Marnotrawnym (Łuk. 15), mogę wybrać główną prawdę: „Bóg chce, aby każdy grzesznik odwrócił się od swoich grzechów i zaufał Jezusowi Chrystusowi”. Podczas gdy podstawowa wskazówka ogniskuje wokół dwojakiej reakcji niezbawionego dziecka, w upamiętaniu i wierze, to będzie rzeczą konieczną, by wspomnieć o Bożej miłości, jaką Bóg może darzyć każdego przychodzącego Doń grzesznika (prawda, która pojawia się we fragmencie) oraz śmierci i zmartwychwstaniu Jezusa Chrystusa (prawda, która nie pojawia się w cytacie), dająca możliwość grzesznikowi przyjścia do Chrystusa.

Nie uczyłbym tych prawd. Jedynie wspomniałbym je, ponieważ pomoże to w nauczaniu i zastosowaniu głównej prawdy.

Stosując tę metodę nauczania, odkryjesz, że ostatnia zasada daje wiele swobody w nauczaniu. Stosując starą metodę, o której wspominałem już kilkakrotnie, miałem przekonanie, że konieczne jest odwołanie się do sześciu prawd Ewangelii, których starałem się nauczać nawiązując do fragmentu, na którym została oparta lekcja. Odkryłem, że jest to bardzo trudne (szczególnie w przypadku niektórych lekcji ze Starego Testamentu), czułem także pewne ograniczenie w nauczaniu. Jeden z pracowników wśród dzieci z Afryki napisał niedawno do mnie: „Czasami trudno jest wpleść niektóre punkty ewangelizacyjne do fragmentu biblijnego, zwłaszcza ze Starego Testamentu”. Rozumiem, co ma na myśli, sam bowiem byłem w takiej sytuacji. Ten pracownik starał się znaleźć kilka prawd Ewangelii we fragmentach ze Starego Testamentu, na których opierał lekcje, a w wielu przypadkach po prostu ich tam nie było!

Teraz mogę wprowadzać prawdy zgodnie z potrzebą (o ile pomagają nauczyć i stosować główną prawdę), bez szukania ich w wybranym tekście biblijnym.

Nauczaj Wersetów biblijnych, którymi wzmocnisz nauczanie głównej prawdy.

Ważne jest, aby wybierać wersety biblijne, które pomogą wyjaśnić i zrozumieć główną prawdę zawartą w nauczaniu. Możesz je potem cytować podczas trwania lekcji biblijnej i zachęcać dzieci do ich zapamiętywania. Pamiętaj, że w Bożym Słowie jest moc i dlatego warto przytaczać fragmenty Słowa w celu wzmocnienia nauczania głównej prawdy. Jednocześnie musisz wyjaśnić, co oznacza dany werset i jak można go powiązać z wiodącą wskazówką.

Jeśli nauczasz głównej prawdy „Bóg jest święty”, możesz użyć wersetu z Pierwszego Listu Piotra 1,15a: *„lecz za przykładem świętego, który was powołał, sami też bądźcie świętymi...”*.

Jeżeli uczysz głównej prawdy: „Jezus Chrystus umarł abyś mógł być zbawiony i uczyni to, jeśli go poprosisz”, to możesz użyć

Listu do Rzymian 10,13; „Każdy bowiem, kto wzywa imienia Pańskiego, zbawiony będzie”. Jeśli starczy ci czasu, możesz zachęcić dzieci do nauczenia się tego wersetu na pamięć.

Zilustruj główną prawdę

Jednym z najwartościowszych sposobów, które pomagają dzieciom zrozumieć wspaniałe prawdy biblijne, jest ilustracja słowna.

Ilustracje słowne to opowiadania lub przykłady z życia codziennego, które rozjaśniają prawdę, jaką staramy się wytłumaczyć – mogą to być też opowiadania zaczerpnięte z Biblii. Są one jak okna, które wpuszczają światło zrozumienia. Włączamy je do lekcji, aby rozświetlić to, czego uczymy.

Oczywiście im więcej rzucisz światła na dany temat, tym lepiej. Nie powinieneś jednak stosować więcej niż trzy ilustracje podczas jednej lekcji biblijnej.

Interesujące jest poznanie, jak często nauczaniu w Biblii towarzyszą ilustracje słowne:

- Podczas Kazania na Górze Pan Jezus mówił o soli i świetle, aby zilustrować odpowiedzialność człowieka wierzącego (Mat. 5,13–16); o ptakach i kwiatkach, gdy wspominało Bożej trosce o Jego dzieci (Mat. 6,24–34), oraz wskazywał na różnice między ludźmi wierzącymi a niewierzącymi poprzez wykorzystanie ilustracji owoców z dwóch drzew (Mat. 7,15–20), dwóch dróg (Mat. 7,13–14) oraz dwóch domów (Mat. 7,24–29).
- Kiedy apostoł Paweł nauczał Rzymian o usprawiedliwieniu przez wiarę, wykorzystał ilustrację ze Starego Testamentu o Abrahamie, mówiąc jak ten uwierzył i jak został usprawiedliwiony (Rzym. 4).

Jeżeli, na przykład, uczysz dzieci, że tylko przez Jezusa Chrystusa mogą mieć dostęp do Boga, możesz podeprzeć się następującą ilustracją:

„Mały chłopiec z wielkim smutkiem oparł się o pałacowy mur. ‘Dlaczego strażnik nie wpuścił mnie za bramę?’ – zastanawiał się. – ‘Tak bardzo chcę zobaczyć króla.’ Jednak strażnik nie pozwolił mu wejść do środka. Wtedy chłopiec spostrzegł młodego mężczyznę zbliżającego się do bramy. Kiedy ten był już blisko, zatrzymał się przy chłopcu i spoglądając na jego zapłakaną twarz, zapytał uprzejmie: ‘Co się stało?’

‘Chciałbym zobaczyć króla, ale strażnik nie chce mnie wpuścić’ – odpowiedział. ‘Chodź ze mną’ – powiedział mężczyzna i wziął chłopca za rękę. Razem zbliżyli się do strażnika, który zasalutował i otworzył bramę. Obaj przez nią przeszli i szli dalej, aż przekroczyli główne drzwi do pałacu. Młody człowiek prowadził chłopca korytarzem do sali, w której zasiadał król. Chłopiec był bardzo przejęty i zdziwiony. W końcu zebrał się na odwagę i zapytał: ‘Dlaczego strażnik ciebie wpuścił?’. ‘Król jest moim ojcem’ – odpowiedział mężczyzna”.

Jeżeli historia biblijna jest podstawą lekcji, samo opowiadanie jej jest i powinno być ilustracją głównej prawdy, której uczysz. Wówczas nie będzie tak wielkiej potrzeby korzystania z innych ilustracji.

Kiedy uczysz o życiu Eliasza podczas suszy, a główna prawda brzmi: „Bóg troszczy się o swoje dzieci”, sama historia biblijna dostarczy odpowiednich ilustracji. Jeśli jednak przedstawiasz lekcję doktrynalną, posługując się kartami obrazkowymi do tematu „Bóg jest święty”, będziesz potrzebować kilku ilustracji, aby rozjaśnić różne kwestie tej doktryny, ponieważ nie dysponujesz opowiadaniem biblijnym, na którym mógłbyś oprzeć tę lekcję. Te ilustracje pomogą zyskać i utrzymać uwagę dzieci, kiedy nie ma odpowiedniej historii biblijnej.

Ilustracje powinny być na podstawie Biblii (np.: Mojżesz otrzymuje tablice z dziesięcioma przykazaniem) bądź z życia codziennego. Takie ilustracje pomogą ci uchwycić i utrzymać uwagę dzieci w momentach, kiedy akcja nie będzie wartka. Omawiając temat ilustracji, należy wspomnieć o kilku sprawach:

- Staraj się, żeby użyta ilustracja wzmacniała i wyjaśniała nauczaną prawdę – w przeciwnym razie skutkiem będzie jedynie zamieszanie.
- Nie stosuj ilustracji zbyt wzruszających, które jedynie zbyt rozbudzą emocje dzieci.
- Postaraj się, żeby użyte ilustracje nie były zbyt długie lub żywe albo zabawne – to może stanowić przeszkodę w nauczaniu. Istnieje niebezpieczeństwo, że dzieci zapamiętają przykład, ale nie zrozumieją ani nie zapamiętają tego, czego miały się nauczyć.
- Nie przerywaj wątku opowiadania przez włączanie zbyt wielu ilustracji.

Możesz znaleźć setki dobrych ilustracji prawd biblijnych w mojej książce, poświęconej owemu zagadnieniu (tytuł oryginału *Now I See It*).

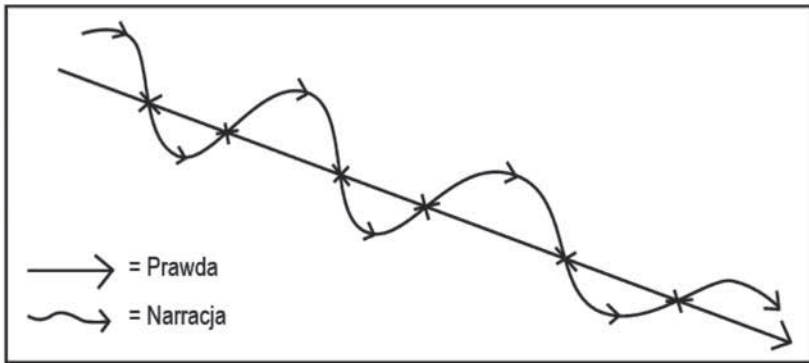
Powtarzaj główną prawdę

Powtarzanie jest ważnym aspektem nauczania. Dzieci prawdopodobnie lepiej zrozumieją i zapamiętają prawdę, która była wielokrotnie powtarzana i przypomniana.

Pamiętaj jednak, że kiedy powtarzasz główną prawdę, należy przedstawiać ją w sposób różnorodny. Nie należy jedynie przytaczać słów opisujących podstawową wskazówkę. Nauczyciel powinien przedstawić i powtórzyć tę samą treść wiele razy; różnorodnie i interesująco. Jeżeli stosujesz metodę wyjaśniania, która została przedstawiona na stronach 65–67 powtórzysz prawdę kilka razy podczas lekcji – za każdym razem omawiając ją coraz głębiej.

Zilustrowaliśmy to na poniższym wykresie. Kiedy opowiadasz historię i opisujesz wydarzenia towarzyszące jej, od czasu do czasu przypomnij prawdę, której uczysz (X). Jednak nie rób tego za każdym

razem na tym samym poziomie lub tymi samymi słowami. Twoim celem jest pogłębianie zagadnienia.

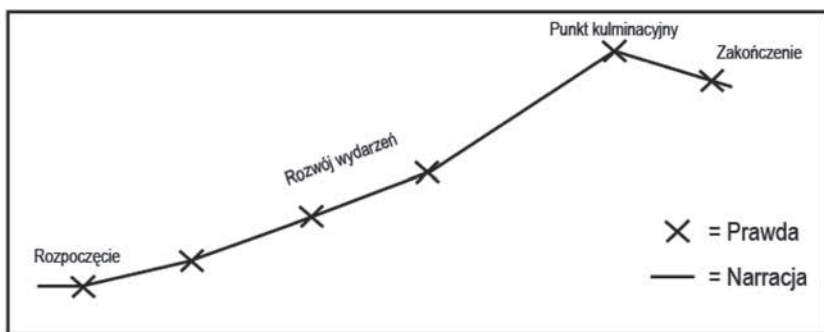
Powinieneś powtarzać główną prawdę kilka razy w lekcji, której uczysz. To powinno również być twoim celem, aby powtórzyć główną prawdę w innych częściach programu nauczania – poprzez wybór odpowiednich pieśni (które również edukują bądź nawiązują do głównej prawdy) poprzez nauczanie odpowiedniego wersetu na pamięć oraz opowiedzenie odpowiedniej historii misyjnej ilustrującej tę prawdę. Również powinieneś często wracać do głównych wskazówek, których uczyłeś na wcześniejszych spotkaniach, aby uczniowie mogli je przyswoić i lepiej zapamiętać.

Wpleć główną prawdę

Jeden ze sposobów, który okazał się pomocny dla nauczycieli, którzy chcą powtarzać główną prawdę kilka razy podczas lekcji biblijnej, nosi nazwę „wplatanie prawdy”.

Wcześniej poznaliśmy metodę prowadzenia lekcji biblijnej, która, moim zdaniem, jest mało skuteczna. Ta metoda polega na opowiadaniu historii biblijnej i dodaniu na końcu wyjaśnienia i zastosowania prawdy. Ci, którzy stosują tę metodę, przeważnie odkrywają, że kiedy nadchodzi czas nauczania prawdy, dzieci przestają słuchać.

„Tajemnicą” i odpowiedzią na ten problem jest wplatanie prawdy do historii biblijnej, tak jak się wplata nić w tkaninę. Główna prawda staje się wówczas integralną częścią lekcji biblijnej – jest w nią wpleciona. W ten sposób jest ściśle związana z opowiadaniem, a ty nauczasz jej, kiedy opowiadasz historię biblijną. Ilustruje to poniższy wykres. Nauczanie prawdy będzie się odbywać w każdym punkcie zaznaczonym przez X, a nie tylko na końcu lekcji:

W ten sposób zachowasz ciągłość opowiadania oraz utrzymasz uwagę dzieci. Jednak należy pamiętać, że nie wystarczy od czasu do czasu powtórzyć w trakcie lekcji główną prawdę, ale trzeba ją wyjaśnić i podać jej zastosowanie, nie używając za każdym razem tych samych słów.

Owym sposobem podstawowa wskazówka jest włączana do lekcji czy opowiadania i za każdym razem naturalnie wynika z toku narracji. Jeśli nauczasz głównej prawdy zawartej w tekście biblijnym, zazwyczaj odkrywasz, że ta prawda pojawia się w tekście i wpływa z niego wielokrotnie.

Metoda „wplatania prawdy” niesie za sobą dwa skutki:

- Niweluje problem, który się pojawia, gdy „dołączasz” prawdę na końcu i tracisz uwagę dzieci w najważniejszym momencie. Kiedy prawda jest wpleciona w opowiadanie, dzieci będą słuchały i uczyły się, ponieważ jest częścią spójnej i interesującej lekcji.

- Oznacza to, że wpajana prawda, zazwyczaj zostanie powtórzona innymi słowami i w odmienny sposób przynajmniej cztery, pięć razy podczas lekcji. Takie powtarzanie pomaga dzieciom zrozumieć i zapamiętać.

Kiedy nauczysz lekcji o Danielu i Nebukadnesarze (Dan. 2), gdzie główną prawdą jest: „Bóg wie wszystko”, możesz wprowadzić ją tak:

„Zastanawiam się, kto z nas jest najzdolniejszy? Załóżmy, że to Michał. Powiedzmy, że udałoby mu się przeczytać wszystkie książki z biblioteki i zapamiętać wszystko, co przeczytał! Wiedziałby wiele rzeczy i wszyscy uważalibyśmy, że jest bardzo mądry. Ale w porównaniu z tym, co wie Bóg, Michał wiedziałby bardzo mało, ponieważ Bóg jest wszechwiedzący. Nikt nigdy nie wymyślił pytania, na które Bóg nie znałby odpowiedzi. Poza tym jest jeszcze coś... Michał musiałby czytać i kształcić się bardzo dużo, a Bóg nigdy nie musiał się uczyć. On zawsze wiedział wszystko”.

Później mógłbyś powtórzyć wybraną prawdę przy omawianiu wyjaśniania przez Daniela snu Nebukadnesara:

„Daj mi trochę czasu” – prosił Daniel króla. Dlaczego Daniel był taki pewny, że zdoła odpowiedzieć królowi? Wszyscy najmädrzejsi ludzie w królestwie próbowali wyjaśnić królowi sen i nie udało im się to. Daniel wiedział, że Bóg może mu pomóc. Wiedział, że Bóg wie, o czym ludzie myślą, nawet kiedy śpią. On zna każdą tajemnicę. Wie, co ludzie naprawdę czują, kiedy wyglądają na szczęśliwych. Wie o rzeczach, które zrobiliśmy i o tym, co staliśmy się ukryć przed innymi”.

Kiedy w trakcie lekcji ponownie uczysz głównej prawdy i opowiadasz, jak Daniel wyjaśnił sen, możesz powiedzieć:

„Sprawdźmy, ile gwiazd potrafimy nazwać. Tak, całkiem wiele. Wymieniliśmy czternaście. A ile gwiazd jest na niebie? Miliardy! Zatem znamy czternaście spośród miliardów gwiazd.

Posłuchajcie, co mówi Biblia o wiedzy Boga na temat gwiazd: ‘na wszystkie woła po imieniu’ (Izaj. 40,26). My nawet nie jesteśmy w stanie pojąć, ile Bóg wie”.

Jeżeli uczysz na podstawie Księgi Dziejów Apostolskich 2,1–40 (zesłanie Ducha Świętego), główną prawdą może być: „Duch Święty mieszka we wszystkich wierzących”.

Można wpleść tę prawdę w różnych miejscach lekcji i za każdym razem omówić różne jej aspekty:

- Wersety 1–4. Duch Święty przyszedł, by mieszkać we wszystkich uczniach (*Duch Święty nie mieszka tylko w niektórych chrześcijanach. Przyszedł, aby zamieszkać we wszystkich*).
- Werset 17. Dar Ducha Świętego został obiecany w Starym Testamencie (*Bóg zawsze dotrzymuje i będzie dotrzymywał swoich obietnic; zamieszka w tobie, jeśli zaufasz Chrystusowi*).
- Werset 33. Jezus Chrystus jest tym, który daje Ducha Świętego (*Tak jak życie wieczne jest darem od Jezusa, tak jest nim także Duch Święty*).
- Werset 37. Duch Święty, który mieszkał w uczniach, przekonał słuchaczy o ich grzechu i o tym, co powinni zrobić (*On pomoże ci w składaniu świadectwa*).
- Werset 38. Duch Święty przychodzi, by zamieszkać w każdym, kto odwróci się od grzechów i dziś zaufa Jezusowi (*Otrzymasz ten dar, jeżeli dzisiaj zaufasz Chrystusowi*).

Możesz także podczas tej lekcji zastosować ilustrację domu i jego mieszkańca na podstawie Pierwszego Listu do Koryntian 6,19: „*ciało wasze jest świątynią Ducha Świętego*”. Dzieci są jak domy, w których Duch Święty chce zamieszkać. Taki dom ma nowego mieszkańca i nowego właściciela. Co za zmiana!

Jeżeli uczysz lekcji opartej na historii o Noem i potopie (1 Mojż. 6–9), główną prawdą może być: „Bóg jest sprawiedliwy”.

Można wpleść tę prawdę w różnych miejscach opowiadania, wyjaśniając za każdym razem inne aspekty:

- Pierwsza Księga Mojżeszowa 6,5–7. Bóg jest sprawiedliwy i musi ukarać grzech (*Bóg zawsze jest sprawiedliwy – tak samo dziś, jak wtedy. On robi tylko to, co właściwe*).
- Pierwsza Księga Mojżeszowa 6,18; 7,1. Bóg wynagradza tych, którzy są Mu posłuszni (*On nadal tak postępuje. Jeśli grzesznicy okażą Mu posłuszeństwo poprzez zaufanie Chrystusowi, On ich zbawi*).
- Pierwsza Księga Mojżeszowa 7,21. Bóg ukarze tych, którzy są Mu nieposłuszni (*Jeśli chłopcy i dziewczęta nie zaufają Chrystusowi, na zawsze będą oddzieleni od Boga*).
- Pierwsza Księga Mojżeszowa 7,20–24; 8,1. Bóg ma moc, by wypełnić swoje postanowienia (*On wciąż ma moc i nie ma ucieczki ani wymówki dla tych, którzy nie zaufają Jezusowi*).
- Pierwsza Księga Mojżeszowa 9,8–17. Bóg daje obietnice tym, którzy są Mu posłuszni i On dotrzymuje tych obietnic (*Bóg nadal dotrzymuje obietnic, które dał w swoim Słowie*).
- Możesz zobaczyć w ten sposób, że uczysz JEDNEJ prawdy podczas lekcji, ponieważ każdy punkt pomaga dzieciom bardziej zrozumieć, że Bóg jest sprawiedliwy.

Podczas przejścia od opowiadania do nauczania głównej prawdy, ważna jest płynność oraz zastosowanie dobrze dobranych przejść. Następujący przykład został zaczerpnięty z lekcji o Eliaszu, który uciekał przed Izebel. (I Król. 19)

Główną prawdą jest: „Bóg jest cierpliwy”.

„Człowiek, który zrobił tak wiele dla Boga, tym razem uciekał przed kobietą! Czy Eliaz nie wierzył, że Bóg go ochroni? Tym razem

nie zapytał Boga, co ma robić i popełnił wielki błąd (to jest połączenie opowiadania z nauczaniem). Ja też zrobiłem coś takiego i jestem pewny, że ty także. Jesteś chrześcijaninem, ale czasami zapominasz prosić Boga, aby powiedział ci, co masz uczynić. Lecz Bóg nie powiedział: Nie jestem już tobą zainteresowany, Eliaszu. Pomyśl tylko, co zrobiłeś. Bóg nie powie tak do ciebie czy do mnie. On nadal działa w życiu swoich dzieci. Przemawia do nich łagodnie i wskazuje, co zrobili źle. Jest cierpliwy...”

Kiedy wracasz do opowiadania, potrzebujesz dobrego połączenia, aby lekcja stanowiła całość i toczyła się płynnie. W tym przykładzie można powrócić do opowiadania przez zastosowanie następującego zdania: „Bóg jest bardzo cierpliwy (to jest połączenie z historią), więc pozwolił Eliaszowi dobrze się wyspać”.

Zastosuj główną prawdę

Ostrożne zastosowanie głównej prawdy dla zbawionych i niezba-wionych dzieci jest konieczne, aby pokazać im, co ta prawda oznacza dla nich osobiście. Z tym zmierzmy się w kolejnym rozdziale.

Jak zastosować główną prawdę

Temat zastosowania jest tak istotny, iż wart poświęcić mu cały rozdział. Powinieneś poznać siedem poniższych kroków.

1. Zrozum potrzebę zastosowania

Zrozumienie zawsze powinno poprzedzać działanie. Z kolei działanie powinno zawsze wynikać ze zrozumienia i następować po nim. Dlatego przygotowując i przedstawiając lekcję biblijną, powinieneś dobrze się orientować, na czym polega zastosowanie przodującej wskazówki i dlaczego jest ono tak istotne.

Oto cztery fakty dotyczące zastosowania prawdy biblijnej, które powinieneś należycie rozumieć:

- Zastosowanie jest podstawą.
- Zastosowanie jest biblijne.
- Zastosowanie jest pomostem między prawdą a praktyką.
- Zastosowanie powinno być zróżnicowane.

► Zastosowanie jest podstawą

Nie wystarczy tylko nauczać głównej prawdy. Nauczanie zawsze powinno prowadzić do zastosowania. Jak wcześniej pisałem, najpierw przychodzi zrozumienie, a po nim dopiero działanie. Dlatego istotne jest, aby zastosowanie podstawowej wskazówki było podane jasno dla **wszystkich** obecnych dzieci. Zastosowanie pokazuje dzieciom, co Bóg chce, aby zrobiły w wyniku tego, czego zostały nauczone. Wyjaśnienie praktycznego zastosowania pomaga dzieciom daną prawdę

włączyć do życia i działań. Prawda jest korzeniem, z którego wyrasta zastosowanie; zastosowanie jest owocem, które wyrasta z prawdy.

Nigdy nie powinieneś uczyć prawd bez podania jasnego zastosowania tych zasad w życiu dzieci. Przedstawiając lekcję biblijną należy unikać dwóch błędów:

- Uczenia prawdy i niepodawania jej zastosowania.

Zawsze powinieneś zadawać sobie pytania: „Co ta prawda znaczy dla dzieci? Jaki powinien być skutek tej prawdy w ich życiu? Co chcę, aby dzieci zrobiły w wyniku poznania danej prawdy?”. Odpowiedzi na te pytania pomogą ci znaleźć zastosowanie prawdy biblijnej. Możesz też do zdania prezentującego prawdę dodać słowo „dlatego” i następnie logicznie uzupełnić wypowiedź, dzięki czemu zdołasz znaleźć i podać zastosowanie(a).

- Podanie zastosowania prawdy, która nie była nauczona.

Musisz pamiętać, by nauczyć głównej prawdy, zanim podasz jej zastosowanie. Nie powinieneś mówić ani uczyć dzieci, co powinny zrobić, bez wyjaśnienia, dlaczego powinny tak postąpić. Jeżeli ułożyłeś stwierdzenie brzmiące jak zastosowanie, zadaj pytanie: dlaczego? Odpowiedź będzie główną prawdą.

Każda lekcja powinna uczyć zarówno prawdy biblijnej, jak też jej zastosowania.

► Zastosowanie jest biblijne

Zastosowanie zawsze jest istotnym zagadnieniem poruszonym w Piśmie Świętym. Prorocy Starego Testamentu byli precyzyjni w swoich przesłaniach i wyraźnie mówili, na czym polega zastosowanie poznawanych treści w życiu narodu żydowskiego. Pan Jezus zawsze podawał zastosowanie prawd, których nauczał. Na przykład podał je bogatemu młodzieńcowi (Mar. 10) i Samarytance (Jan 4). Ta sama zasada występuje w nauczaniu Pawła. Apostoł dokładnie wyjaśnił swoją doktrynę w pierwszych rozdziałach Listu do Rzymian,

Listu do Galacjan i Listu do Efezjan. W dalszych częściach tych listów podawał możliwości stosowania tych doktryn w życiu czytelników.

Fragmentem, który jasno wskazuje na związek między prawdą a zastosowaniem, jest Drugi List do Tymoteusza 3,15–16 – wersety, które analizowaliśmy już dwukrotnie:

- Biblia jest dana nam przez Boga. *Całe Pismo przez Boga jest natchnione.*
- Najważniejszym celem Biblii jest nauczanie prawdy lub doktryny. *I pożyteczne do nauki.*
- Drugim celem Biblii jest zastosowanie poznanych prawd: *do wykrywania błędów, do poprawy, do wychowywania w sprawiedliwości.*
- Trzecim celem Biblii jest doprowadzenie wierzących do dojrzałości i dobrych uczynków: *aby człowiek Boży był doskonały, do wszelkiego dobrego dzieła przygotowany.*

► **Zastosowanie jest pomostem**

Zastosowanie łączy wiedzę o prawdzie z postępowaniem. Jest jak budowanie mostu i dlatego należy robić to z wielką uwagą. Jakie jest zastosowanie następujących głównych prawd w życiu dzieci?

Użyj słowa „dlatego...” po każdej prawdzie i uzupełnij zdanie, by sprecyzować zastosowanie:

- Biblia jest Słowem Bożym. (2 Kron. 34)
- Duch Święty mieszka w każdym wierzącym. (Dz.Ap. 2,1–21)
- Pan Jezus Chrystus przyjdzie ponownie. (Dz.Ap. 1,1–11)
- Pan Jezus Chrystus jest wszechmogący. (Łuk. 8,22–36)

- Zbawienie jest tylko z wiary i jedynie w Jezusa.
(Dz.Ap. 16,31)
- Bóg obiecuje, że zawsze będzie ze swoimi dziećmi
(Joz. 1,1-9)

Teraz odwróć kolejność. Jakie są główne prawdy, na których zostały oparte następujące zastosowania? Pomocne w odszukaniu głównej prawdy jest zadanie pytania: „Dlaczego?”:

- Codziennie czytaj Biblię (zastosowanie dla wszystkich dzieci).
- Nie zażywaj narkotyków, bo to szkodzi twojemu organizmowi (zastosowanie dla wszystkich dzieci, szczególnie dla zbawionych).
- Zwracaj uwagę na to, dokąd chodzisz i co robisz (zastosowanie dla dzieci zbawionych).
- Pan Jezus może cię zbawić bez względu na to, jaki jesteś (zastosowanie dla dzieci niezabawionych).
- Zaufaj Panu Jezusowi, a będziesz zbawiony (zastosowanie dla dzieci niezabawionych).
- Nie musisz bać się ciemności (zastosowanie dla dzieci zbawionych).

Czy zauważyłeś, że są to zastosowania pięciu prawd przedstawionych wcześniej? Połącz prawdę z zastosowaniem. Pamiętaj, że jako łącznika powinieneś użyć słowa „dlatego”.

Jeżeli twoje zastosowania są zawsze takie same, to coś nie jest w porządku. To wiodąca wskazówka określa, jakie jest zastosowanie, a ponieważ główne prawdy są różne, zastosowania także powinny być odmienne.

Główna prawda		Zastosowanie
Biblia jest Słowem Bożym.	D	Czytaj Biblię codziennie (dla wszystkich dzieci).
Duch Święty mieszka w każdym wierzącym.	L	Nie zażywaj narkotyków, bo to szkodzi twojemu organizmowi (dla dzieci zbawionych).
Pan Jezus Chrystus przyjdzie ponownie.	A	Zwracaj uwagę na to, dokąd chodzisz i co robisz (dla dzieci zbawionych).
Pan Jezus Chrystus jest wszechmogący.	T	Pan Jezus jest w stanie zbawić cię, bez względu na to, jaki jesteś (dla dzieci niezabawionych).
Bóg obiecał zbawienie dla chłopców i dziewcząt, którzy zaufają Chrystusowi.	E	
Bóg obiecał być ze swoimi dzieci cały czas.	G	Zaufaj Panu Jezusowi, a będziesz zbawiony (dla dzieci niezabawionych).
	O	Nie musisz bać się ciemności (dla dzieci zbawionych).

Czy widzisz, w jaki sposób w każdym przypadku słowo „dlatego” łączy główną prawdę i zastosowanie? Oczywiście powyższe prawdy, które skierowałem do jednej z grup, mogą być zastosowane w inny sposób do drugiej grupy.

Wszystkie sześć prawd przedstawionych powyżej jest jednocześnie faktem i doktryną, Bóg pragnie, aby dzieci rozumiały i uwierzyły w te obietnice. O wiele łatwiej jest znaleźć zastosowanie dla tych faktów i obietnic używając słowa „dlatego” niż jak jest to w przypadku innych trzech kategorii głównej prawdy (przykazanie, ostrzeżenie, przykład), które na pierwszy rzut oka są zastosowaniem same w sobie.

Można to jednak obejść, jeśli postawimy przed przykazaniem słowa: „Bóg chce, abyś...”. To sprawi, że łatwiej będzie można użyć słowa „dlatego” i znaleźć zastosowanie. To zastosowanie będzie bardziej

specyficznym stwierdzeniem co do praktycznych rezultatów, które powinny pojawić się w życiu dziecka jako efekt tej prawdy.

Dobrze byłoby jeszcze raz spojrzeć na ten fragment Pisma, aby zobaczyć, czy ten typ głównej prawdy (przykazanie, ostrzeżenie i przykład) jest może zastosowaniem faktu lub obietnicy, która pojawia się w cytacie. Jeśli tak, możesz nauczać faktów czy obietnicy, używając wcześniejszej prawdy jako zastosowania.

Główna prawda	Zastosowanie
Pan Jezus chce, abys się modlił i nie poddawał (przykazanie do przestrzegania) Łuk. 11,1–11	(Dlatego) powinieneś stale prosić Boga o zbawienie twojej rodziny i przyjaciół (dla zbawionych)
Bóg nie chce, abys mówił „NIE” Panu Jezusowi (ostrzeżenie do rozważenia) Mat. 19,16–26	(Dlatego) przyjdź do Jezusa i powiedz Mu: „Ufam Ci” (dla niezbawionych)
Bóg chce, abys okazał swoją miłość do Pana Jezusa jak to uczyniła Maria (przykład do naśladowania) Jan 12,1–11	(Dlatego) powinieneś ofiarować Panu Jezusowi swój czas i pieniądze – wszystko, co posiadasz (dla zbawionych)

➤ Zastosowanie powinno być zróżnicowane

Powinieneś zawsze pamiętać, że masz przed sobą dwie grupy dzieci:

- Dzieci, które zaufały Jezusowi Chrystusowi, narodziły się na nowo i są duchowo żywe. One potrzebują pokarmu, by wzrastać w wierze.
- Dzieci, które nie zaufały Jezusowi Chrystusowi, nie narodziły się na nowo i są duchowo martwe. One potrzebują ewangelizacji.

W związku z tym, kiedy nauczasz dzieci głównej prawdy z danej lekcji, musisz podać dwa sposoby jej zastosowania, aby zaspokoić potrzeby dzieci z obu grup (co przedstawia wykres na następnej stronie). To oznacza, że do jednej prawdy przyporządkujemy dwa zastosowania.

Na przykład, jeżeli główna prawda brzmi: „Pan Jezus Chrystus przyjdzie ponownie – być może dzisiaj”, podasz dla dzieci zbawionych takie zastosowanie tej prawdy, aby je zachęcić do prowadzenia życia, które się podoba Bogu. Ale podasz także zastosowanie dla dzieci niezabawionych, aby je ostrzec przed zagrożeniami związanymi z niewiarą, i wezwiesz je do zaufania Chrystusowi.

Należy zawsze wyraźnie zaznaczyć, do kogo kierujesz zastosowanie danej prawdy.

- Kiedy podajesz zastosowanie prawdy dla dzieci zbawionych, możesz użyć następujących zwrotów:

„Jeżeli Pan Jezus jest twoim Zbawicielem..”

„Jeżeli zaufałeś Chrystusowi, że On ci wybaczył i kieruje twoim życiem...”

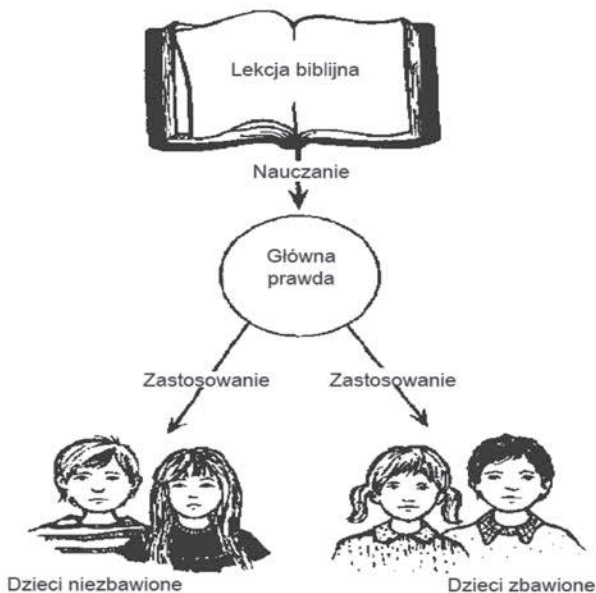
„Jeżeli jesteś zbawiony...”

- Kiedy podajesz zastosowanie prawdy dla dzieci niezabawionych, możesz użyć następujących zwrotów:

„Jeżeli nie jesteś chrześcijaninem...”

„Jeżeli nigdy nie zaufałeś Jezusowi Chrystusowi...”

Nie zawsze wiesz, jaki jest duchowy stan nauczanych dzieci. Ale jeżeli jesteś uważny i dajesz wyraźnie do zrozumienia, do kogo kierujesz zastosowanie prawdy, dzieci będą wiedziały, co masz na myśli i do kogo się zwracasz.

Te dwa zastosowania głównej prawdy zawsze będą różne dla obydwu grup.

2. Znajdź zastosowanie(a)

Aby znaleźć i określić zastosowanie danej prawdy, powinieneś zadać sobie następujące pytania:

- Jakiej odpowiedzi Bóg oczekuje od dzieci (każdej z dwóch grup), kiedy zrozumieją przedstawioną im prawdę biblijną?
- W jaki sposób dana prawda powinna wpłynąć na życie dzieci z każdej grupy?
- Co ta prawda zmieniła w moim życiu?

Odpowiedź na te pytania powinna pomóc ci określić zastosowanie lub zastosowania danej prawdy.

Jak widzieliśmy wcześniej, szczególnie pomocne jest wykorzystanie słowa „dlatego”. Zapisz je po ustaleniu głównej prawdy, a następnie się zastanów, w jaki sposób mógłbyś zakończyć zdanie. Wypowiedź następująca po słowie „dlatego”, może być zastosowaniem.

Kiedy szukasz zastosowania, uwzględnij trzy możliwości:

- Główna prawda może mieć zastosowanie zarówno dla dzieci zbawionych, jak i niezabawionych, co przedstawia rysunek ze strony 88. Uważam, że dotyczy to ponad dziewięćdziesięciu procent prawd. Z tego powodu należy określić dwa zastosowania każdej wskazówki – jedno dla dzieci zbawionych, aby pomóc im we wzroście duchowym, oraz jedno dla dzieci niezabawionych, aby je ewangelizować.
- Główna prawda może zawierać zastosowanie tylko dla dzieci niezabawionych (jak na rysunku poniżej). Kiedy tak jest, nie staraj się na siłę znaleźć zastosowania dla dzieci zbawionych. Jednoznaczne nauczanie i zastosowanie ewangelizacyjne będzie błogosławieństwem i pomocą dla dzieci wierzących i pomoże im bardziej cenić to, co Bóg dla nich uczynił.

John Brown, znany szkocki kaznodzieja i autor, napisał na początku XIX wieku:

„Po nawróceniu człowieka jego wzrost w poznaniu (co prowadzi do wzrostu w łasce) polega na lepszym poznawaniu prawd, dzięki którym nastąpiło nawrócenie”.

„Życie chrześcijańskie składa się z ciągłego i wzrastającego podporządkowania się człowieka poruszeniom serca, które sprawiły, że stał się chrześcijaninem”.

„Jeśli kaznodzieje pragną, by ludzie byli święci, powinni głosić im poselstwo krzyża”.

Z tego względu dobrze jest, kiedy tylko to możliwe, włączać w innej części spotkania nauczanie i zastosowanie dla dzieci zbawionych.

- Główna prawda może mieć zastosowanie tylko dla dzieci zbawionych (jak na rysunku na następnej stronie). W tym przypadku nie staraj się znaleźć zastosowania ewangelizacyjnego. Możesz oczywiście wskazać dzieciom niezbawionym, że pewne przywileje nie dotyczą ich i że można je zyskać tylko przez wiarę w Chrystusa. Poza tym Bóg często wykorzystuje nauczanie na temat standardów życia chrześcijańskiego, żeby pokazać dzieciom niezbawionym, że do nich nie dorastają. Dzieci niezbawione dzięki podawanemu zastosowaniu nauczą się dodatkowo, na czym polega życie chrześcijańskie. Jeśli więc staną się chrześcijanami, uczynią to świadomie.

Jednocześnie do innej części spotkania należy włączyć przesłanie skierowane szczególnie do dzieci niezabawionych.

3. Zapisz zastosowanie(a)

Zapisałeś już główną prawdę w postaci krótkiego, prostego zdania na górze planu nauczania, np.: „Bóg jest wierny i zawsze dotrzymuje obietnic”.

Rozważyłeś, w jaki sposób podać zastosowanie danej prawdy dla dzieci zbawionych oraz jak ją zastosować dla dzieci niezabawionych. Teraz zapisz te dwa zastosowania pod zdaniem, które zawiera prawdę wiodącą:

- Musisz się upewnić, że te zdania mają związek z treścią zastosowania, są proste i zwięzłe oraz że każde z podanych zastosowań

wskazuje tylko jedno działanie. Nie powinieneś podawać długich lub wielu zastosowań.

- Podkreślę jeszcze raz, że pomocne może się okazać użycie słowa „dlatego” po zdaniu, które zawiera główną prawdę i powtórzenie go przed podaniem każdego zastosowania. Dzięki temu będziesz wiedział, że podana informacja jest właściwa – jeżeli słowo „dlatego” łączy się ściśle z dwoma zdaniami.
- Sformułowanie każdego zastosowania w drugiej osobie liczby pojedynczej jest słuszne i pomocne. Jak wspominałem, lepiej nie wprowadzać słowa „ty” w głównej prawdzie, chyba że dotyczy ona wszystkich dzieci.

Teraz należy zapisać trzy kluczowe stwierdzenia lub zdania – główną prawdę i dwa zastosowania:

Na przykład:

- **Główna prawda** – *Bóg jest wierny i zawsze dotrzymuje obietnic.*
- **Zastosowanie dla dzieci zbawionych** – *(Dlatego) Nigdy cię nie opuści, bez względu na to, co się wydarzy.*
- **Zastosowanie dla dzieci niezabawionych** – *(Dlatego) Będziesz na zawsze oddzielony od Boga, ponieważ On tak powiedział.*
- **Główna prawda** – *Bóg jest potężny i może zrobić wszystko.*
- **Zastosowanie dla dzieci zbawionych** – *(Dlatego) Bóg może pomóc ci w opanowaniu gniewu.*
- **Zastosowanie dla dzieci niezabawionych** – *(Dlatego) On może cię zbawić, bez względu na to, jaki jesteś.*
- **Główna prawda** – *Jezus Chrystus powróci ponownie.*
- **Zastosowanie dla dzieci zbawionych** – *(Dlatego) Nie rób niczego, czego chciałbyś, by Jezus nie widział.*
- **Zastosowanie dla dzieci niezabawionych** – *(Dlatego) Pozostaniesz oddzielony i będziesz zgubiony na wieki, jeśli nie zaufałeś Chrystusowi.*

Dwa zdania zawierające zastosowania powinny być zapisane na górze planu lekcji pod wiodącą wskazówką, a w trakcie lekcji należy do nich nawiązywać. Kiedy uczysz i podajesz zastosowanie, nie musisz używać zapisanych słów (utrwalenie na papierze pomoże ci pamiętać, jakie są te zastosowania).

4. Wprowadź zastosowanie(a)

Nie powinieneś podawać zastosowania głównej prawdy, dopóki jej nie uczyłeś oraz zanim dzieci choć trochę jej nie zrozumieją. Kiedy zatem po raz pierwszy przedstawiasz w lekcji główną prawdę, zazwyczaj nie podajesz zastosowania. Później, gdy już wyjaśnisz główną prawdę i nauczysz nieco o niej, powinieneś podać zastosowanie tej wskazówki dla obu grup. Ponieważ zastosowania są różne, należy przedstawić je osobno – dla każdej z grup w innym czasie, upewniając się, że dzieci wiedzą, do kogo kierujesz dane słowa – wierzących czy niewierzących.

Lekcja prawdopodobnie zakończy się podaniem zastosowania danej prawdy i wezwaniem do jej stosowania. To końcowe zastosowanie najlepiej pozostaje w pamięci. Dlatego, jeśli przeważają dzieci niezabawione, lepiej jest skierować zastosowanie na końcu spotkania właśnie do nich. Jeżeli większość jest zbawiona, końcowe zastosowanie prawdopodobnie będzie adresowane do nich.

Formułując zastosowania, należy pamiętać o trzech zasadach.

- **Zadbaj, by zastosowanie było odpowiednie**

Podaj zastosowanie prawdy nawiązujące do codziennego życia dzieci. Rozmawiaj o sytuacjach, w których dzieci prawdopodobnie się znajdują. Odnieś daną wskazówkę do życia w szkole, w domu, na podwórku. Nawiąż do obaw dzieci, ich grzechów oraz radości. Jeżeli jako głównej prawdy uczysz: „Bóg zawsze sprawuje kontrolę”, dla wierzącego dziecka będzie bardziej istotne, gdy wskażesz, w jaki sposób może mu to pomóc, kiedy nie zda egzaminu – niż mówienie o Bożej suwerenności w sprawach międzynarodowych.

Im więcej wiesz o dzieciach, tym lepiej powiążesz nauczanie z ich życiem. Przyglądaj się dzieciom, kiedy się bawią! Przysłuchuj się ich rozmowom! Czytaj ich książki! Sięgnij po własne wspomnienia z tego okresu.

- **Zadbaj, by zastosowanie było konkretne i jasne**

Kiedy podajesz zastosowanie prawdy w życiu dziecka, mów o rzeczach, które zdarzają się naprawdę i uwzględnij wiele szczegółów. Możesz na przykład powiedzieć: „Być może przeżyłeś ciężkie sytuacje, ponieważ jesteś chrześcijaninem”. Ale lepiej jest skonkretyzować: „Kiedy koledzy ze szkoły dowiedzieli się, że jesteś chrześcijaninem, to zaczęli cię przezywać albo wyrzucili twój plecak na ulicę?”.

Kiedy, podając zastosowanie, mówisz o grzechu, odnoś się do konkretnych złych czynów popełnianych przez dzieci. Możesz powiedzieć: „Bardzo się starałeś, ale nie możesz przestać robić źle”. Lepiej jednak powiedzieć: „Czy na początku tego roku zrobiłeś listę postanowień noworocznych? Powiedziałaś: ‘Nie będę więcej kłamał’. Teraz jest 10 czerwca. I co? Czy nadal kłamiesz? Nie potrafisz z tym zerwać?”.

- **Zadbaj, by zastosowanie było osobiste.**

Podczas podawania zastosowania prawdy nie powtarzaj „my” albo „my wszyscy”, albo „wy wszyscy”, albo „każdy”. Użyj wyrazu „ty”, aby prawda trafiała do każdego dziecka osobiście. Twoim celem jest, aby każde z dzieci uświadomiło sobie, że jest to przesłanie Ewangelii skierowane właśnie do niego/niej.

5. Zilustruj zastosowanie(a)

W podawanym zastosowaniu należy użyć ilustracji i przykładów, aby pomóc dzieciom lepiej je zrozumieć. Różne są sposoby ilustrowania zastosowania:

- Opowiadanie lekcji, której nauczasz, będzie lub powinno być ilustracją przynajmniej jednego z podanych zastosowań.

Na przykład, gdy nauczasz lekcji opartej na historii Noego i główna prawda brzmi: „Bóg chroni i zachowuje tych, którzy są Mu posłuszni”, to opowiadanie samo w sobie będzie ilustracją tego zastosowania dla dzieci zbawionych: „Dlatego Bóg będzie cię strzegł, kiedy spotkają cię niebezpieczeństwa i będziesz miał problemy”.

- Możesz użyć opowiadania z innej części Biblii, które zawiera prawdę zastosowaną w czyimś życiu. Jeśli się na to zdecydujesz, lepiej jest opowiedzieć historię, którą dzieci już znają, np.:

Lekcja biblijna – Daniel w lwiej jamie (Dan. 6)

Główna prawda – Bóg troszczy się i strzeże swoje dzieci.

Zastosowanie dla dzieci zbawionych – Możesz ufać Bogu, że On ochroni cię, kiedy się znajdziesz w niebezpieczeństwie.

Ilustracja zastosowania – *Czy pamiętasz opowiadanie o Piotrze, którego wtrącono do więzienia, ponieważ zwiastował Ewangelię? Wydawało się, że zostanie stracony! Piotr nie bał się ani trochę, chociaż to byłoby naturalne. Jakieś dziesięć lat wcześniej Piotr był w łodzi i zaczął wiać silny wiatr, a fale się burzyły. Pan Jezus był pogrążony w głębokim śnie. Piotr tak bardzo się wówczas bał, że obudził Pana Jezusa i zapytał Go, dlaczego śpi w takiej chwili. „Jesteśmy zgubieni” – krzyczał. Lecz teraz było zupełnie inaczej. Wiedział, że Pan Jezus zatroszczy się o niego, więc spokojnie zasnął w celi. Nie bał się i nie martwił. Wiedział, że Bóg jest z nim i ochroni go. Tak może być też z tobą, kiedy masz trudności i jesteś w niebezpieczeństwie.*

- Możesz zastosować prawdę poprzez wykorzystanie ilustracji z życia codziennego, np.:

Lekcja biblijna – Zesłanie Ducha Świętego (Dz.Ap. 2).

Główna prawda – Duch Święty mieszka w każdym wierzącym.

Zastosowanie dla dzieci zbawionych – Możesz żyć dla Boga i opowiadać o Nim innym.

Ilustracja – Tomek nie był chrześcijaninem. Do tej samej klasy, co Tomek, chodził Michał. Tomek zauważył, że Michał nie jest taki jak wcześniej. Tomek nie słyszał teraz, żeby Michał przeklinał, kiedy jego drużyna przegrywa mecz.

Pewnego dnia Tomek zauważył, że Michał częstuje Jacka gumą. Wszyscy wiedzieli, że kiedyś Michał nie lubił Jacka. Tomek był tak zaciekawiony, że zapytał: „Michał, co się z tobą stało?”. Michał odpowiedział: „Jestem chrześcijaninem. Bóg mnie zmienił”. „Ale w jaki sposób udało ci się przestać przeklinać?” – Tomek był naprawdę ciekawy. „Nigdy nie mógłbym tego zrobić bez Ducha Świętego. On mieszka teraz we mnie i pomaga mi żyć dla Boga”. Duch Święty pomógł Michałowi żyć dla Boga oraz świadczyć Tomkowi. Tomek dowiedział się, dlaczego chrześcijanie się różnią od innych ludzi i zaczął o tym myśleć.

- Możesz użyć jako ilustracji tego, co się wydarzy w przyszłości, np.:

Lekcja biblijna – Złoty cielec (2 Mojż. 32).

Główna prawda – Bóg chce być w twoim życiu na pierwszym miejscu.

Zastosowanie dla dzieci niezabawionych – Nic nie powinno cię powstrzymywać od zaufania Jezusowi Chrystusowi jako Zbawicielowi.

Ilustracja – Czy jesteś dobry w kosza, piłce nożnej, łyżwach lub tenisie? Być może zostaniesz wybrany do drużyny szkolnej i osiągniesz dobre wyniki. Będziesz poświęcał wiele czasu na ćwiczenia. Będziesz oglądać w telewizji relacje z zawodów sportowych. Uprawianie sportu jest pożyteczne, ale musisz uważać, aby sport nie stał się najważniejszą sprawą w twoim życiu. Pamiętaj, to Bóg musi

być na pierwszym miejscu. Jeśli sport jest dla ciebie najważniejszy i powstrzymuje cię od zaufania Chrystusowi, to znaczy, że stał się twoim bogiem. Nic ani nikt nie może się stać ważniejsze od Pana Jezusa Chrystusa. Musisz poprosić Jezusa, by On stał się twoim Zbawicielem i Panem.

- Możesz użyć ilustracji z życia bohaterów chrześcijańskich.

Lekcja biblijna – Filip podczas służby w Samarii i na pustyni (Dz.Ap. 8)

Główna prawda – Bóg chce, aby jego dzieci opowiadały o Nim innym.

Zastosowanie dla dzieci zbawionych – Teraz, kiedy masz niewiele lat, twoim celem powinno być świadczenie innym.

Ilustracja – Czy pamiętasz opowiadanie o Mary Slessor w Kalarbar? Świadczyła wielu ludziom o Jezusie Chrystusie. Kiedy zaczęła to robić? Kiedy żyjąc w Szkocji, jako dziewczynka, została chrześcijanką. Na długo przed wyjazdem do Afryki świadczyła rodzinie i mieszkańcom swojego miasta. Bóg nie chce, abyś czekał aż dorosnieš. Bóg pragnie, abyś zaczął opowiadać innym o Panu Jezusie już teraz, gdy masz niewiele lat.

- Możesz zilustrować zastosowanie wydarzeniem własnego doświadczenia.

Lekcja biblijna – Zgubiona owca i zgubiony pieniążek (Łuk. 15,1–10).

Główna prawda – Pan Jezus przyszedł, aby znaleźć i zbawić tych, którzy są zgubieni i aby wziąć ich do nieba.

Zastosowanie dla dzieci zbawionych – Zaufaj Jemu, a On weźmie cię do nieba.

Ilustracja – Kilka lat temu wyjechałem na wakacje w miejsce, w którym wcześniej nie byłem i nie miałem pojęcia, jak się tam

dostać. Wiedziałem jedynie, że mam udać się na stację i jechać pociągiem. Ale co potem? Nie wiedziałem, dokąd pójść. Można powiedzieć, że się zgubiłem. Zadzwoiłem do hotelu i przedstawiłem problem, a człowiek z obsługi powiedział: „Nie martw się, przyjadę i wezmę cię do hotelu.” Tak też uczynił. Kłopot został rozwiązany. Pan Jezus zna drogę do nieba. On przyszedł na świat i On może cię zbawić, i zabrać do nieba. Jeśli zaufasz Mu i poprosisz Go, aby ciebie tam zabrał, to On to uczyni.

6. Dołącz do zastosowania wezwanie

Zastosowanie zawsze powinno zawierać wezwanie. Dwa rodzaje zastosowania powinny zachęcić obie grupy dzieci do odpowiedzi i ZROBIENIA czegoś:

- Musisz zachęcić dzieci zbawione, by odpowiedziały na to, czego Bóg nauczył je podczas lekcji i co zostało im przedstawione w zastosowaniu.
- Musisz zachęcić dzieci niezabawione, by odpowiedziały na ewangelizacyjne zastosowanie głównej prawdy. Ten rodzaj zastosowania zwykle jest nazywany zaproszeniem. Niezabawione dzieci są wzywane, by zaufały Jezusowi Chrystusowi jako Panu i Zbawicielowi.

Oczywiście w obu przypadkach należy wspomnieć o pilności zastosowania. Zachęcaj dzieci, by były posłuszne prawdom, których uczyłeś i których zastosowanie podałeś. Możesz posłużyć się wyrażeniami typu:

- Czy jesteś gotów...?
- Czy powiesz dzisiaj Bogu „tak”...?
- Przestań być nieposłuszny Bogu...
- Dzisiaj dana jest ci obietnica. Czy wierzysz w nią?

Upewnij się, że nie wywierasz na nikim presji – poprzez długie, odwołujące się do emocji zachęcenie lub polecenie dzieciom, by coś zrobiły (wstały lub wyszły do przodu). Odpowiedź dziecka musi nastąpić przede wszystkim w jego sercu, a następnie w życiu – a taka odpowiedź możliwa jest tylko wtedy, gdy w dziecku, nauczonym i słyszającym wezwanie, działa Duch Święty.

7. Uważaj na sposób prezentacji zastosowania

Ciekawe jest to, jak w Dziejach Apostolskich apostołowie przedstawiali przesłanie Ewangelii, a także zapis zastosowania, wezwania i zaproszenia, kończącego ich kazania. Sposób, w jaki przekazujemy przesłanie Ewangelii i w jaki podajemy zastosowanie przesłania, a też w jaki wezwiemy dzieci, jest prawie tak samo ważny jak treść przesłania (dotyczy to także nauczania i wzywania dzieci, które zaufały Chrystusowi).

Apostolskie przesłanie Ewangelii i zastosowanie tego przesłania można scharakteryzować czterema kluczowymi słowami. Te hasła powinny opisywać również naszą metodę prezentacji:

- **Powaga**

Apostołowie zawsze mieli głęboką świadomość tego, że jest to przesłanie od Boga (Dz.Ap. 14,15–17; 17,30–31). Ich celem nigdy nie było zapewnienie ludziom rozrywki. Podczas spotkania może się pojawić humor i śmiech, ale nigdy nie powinny one dominować. Nie chcemy przekazać dzieciom, że Ewangelię można traktować niepoważnie.

- **Przekonywanie**

Kiedy apostoł Paweł głosił Słowo, dyskutował i chciał przekonać swoich słuchaczy (Dz.Ap. 17,17; 19,9; 24,25). Powinniśmy zachęcać dzieci do zastanowienia się poprzez przedstawienie racjonalnych argumentów. Chcemy przekonać je, bez wywierania jakiegokolwiek nacisku, że jest to logiczny krok, który powinny wykonać.

- **Serdeczność i troska**

W przesłaniach głoszonych przez apostołów widoczna jest troska o ludzi (Dz.Ap. 20,31). Dlatego i my nie możemy przemawiać do dzieci w sposób obojętny. Chcemy, aby odpowiedziały na głoszone prawdy, a to nastąpi, kiedy będą uczone i wezwane, aby przyszedł do Jezusa Chrystusa.

- **Pilność**

Naszą modlitwą i celem jest to, aby dzieci odpowiedziały **teraz** i ta pilność jest widoczna podczas ewangelizacji nowotestamentowej (Hebr. 3,7–8; 2 Kor. 6,2). Chcemy, aby dzieci zobaczyły, że Bóg oczekuje, iż odpowiedzą już teraz i już dziś będą posłuszne Panu, a nie czekały z tym do jakiegoś nieokreślonego dnia w przyszłości.

Te cztery słowa powinny opisywać wszystkie części prezentacji lekcji biblijnej – opowiadanie, nauczanie głównej prawdy oraz podanie zastosowania. Wspomnienie wezwania, zaproszenia i pilności są szczególnie odpowiednie na końcu lekcji. Po przedstawieniu zastosowania można krótko się pomodlić i poprosić Boga, aby pomógł dzieciom odpowiedzieć na Jego Słowo.

Należy nieustannie pamiętać, żeby nie wywierać nacisku na dzieci – zarówno na niezbawione jak i zbawione – aby odpowiedziały na główną prawdę i zastosowanie. Nie można przesadzić w podkreślaniu, jak bardzo jest to ważne. Wezwij dzieci, by odpowiedziały, a następnie pozostaw rezultaty w gestii Ducha Świętego. Osobiście nigdy nie poprosiłbym dzieci, aby podniosły rękę lub wyszły do przodu. Moją modlitwą i celem jest, aby odpowiedziały w swoich sercach na to, jak Duch Święty przemawia do nich. Oczywiście w tym samym czasie byłbym dostępny dla dzieci, które zechcą przyjść po spotkaniu na osobistą rozmowę (co wyjaśniłem dokładnie w książce pt. *„Jak przeprowadzić dziecko do Chrystusa”*).

Jak przygotować lekcję biblijną

Następny krok to uczenie się przygotowywania prezentacji lekcji biblijnej. Użyjemy fragmentu z Dziejów Apostolskich jako tekstu, na którym się oprzemy i omówimy poszczególne kroki przygotowania lekcji (rozdział 16., wersety 9–34).

Krok pierwszy – Módl się o lekcję

Proś Boga, aby nauczył cię czegoś z tego fragmentu, ponieważ to pomoże ci to lepiej przekazać wiedzę. Duch Święty jest autorem i wykładowcą Pisma Świętego. Zarówno ty, jak i dzieci jesteście zależni od Jego oświecenia. Pan Jezus powiedział: „Lecz gdy przyjdzie On, Duch Prawdy, wprowadzi was we wszelką prawdę, bo nie sam od siebie mówić będzie, lecz cokolwiek usłyszysz, mówić będzie, i to, co ma przyjść, wam oznajmi” (Jan 16,13). Całe przygotowanie musi się rozpocząć, trwać i zakończyć na całkowitym poleganiu na Bogu i modlitwie.

Krok drugi – Przeczytaj fragment z Pisma Świętego

Rozpocznij przygotowania od przeczytania fragmentu Biblii, a nie podręcznika lub tego, co inni napisali na temat danego urywka. Jako nauczyciel jesteś powołany do uczenia Słowa Bożego, a szczególnie tego, co Bóg ci objawił poprzez Biblię. Przeczytaj fragment (w tym przypadku Dz.Ap. 16,9–34) przynajmniej osiem lub dziesięć razy. Pierwszy raz należy przeczytać tekst sześć lub siedem dni przed spotkaniem. Potem, jadąc do pracy lub będąc w domu, powinieneś ciągle analizować fragment. Następnego dnia przeczytaj tekst jeszcze dwa lub trzy razy, a rób to codziennie. Pomocne jest również szybkie przeczytanie urywka przed zaśnięciem.

Koniecznienie przeczytaj także kontekst danego fragmentu (co jest zapisane przed nim i po nim). Jeżeli w innych księgach Biblii występują fragmenty paralelne, przeczytaj je także. W trakcie czytania staraj się uchwycić atmosferę opowiadania i bieg wydarzeń:

- Kim są bohaterowie?
- Czym się zajmują?
- Wyobraź sobie miejsce i rozmowy, jakie mogły temu towarzyszyć.
- „Zanurz się” w atmosferę danego tekstu czy historii.
- Teraz możesz przemyśleć historię i w jaki sposób chciałbyś ją opowiedzieć.
- Możesz ćwiczyć opowiadając historię samemu sobie!

Krok trzeci – Zapisz kolejność wydarzeń

Następnym krokiem jest zapisanie jednego pod drugim wszystkich wydarzeń danej historii, tak jak to zrobiono na stronach 24–28. Kiedy opowiadasz i nauczasz lekcji, trzymaj się porządku wydarzeń. Kolejność wydarzeń w powyższej historii/lekcji może być następująca:

- A. Paweł i jego towarzysze wyjeżdżają do Macedonii.
- B. Przyjazd do Filippi.
- C. Kazanie nad brzegiem rzeki.
- D. Nawrócenie Lidii.
- E. Chrzest Lidii i jej gościnność.
- F. Dziewczyna woła za Pawłem i Sylasem.
- G. Paweł rozkazuje złemu duchowi.
- H. Dziewczyna zostaje uzdrowiona.
- I. Paweł i Sylas oskarżeni.

- J. Paweł i Syłas wychłostani i wtrąceni do więzienia.
- K. Paweł i Syłas śpiewają i modlą się.
- L. Trzęsienie ziemi.
- Ł. Próba samobójstwa strażnika.
- M. Pytanie strażnika.
- N. Odpowiedź Pawła: „Uwierz w Pana Jezusa”.
- O. Strażnik dostępuje zbawienia.

Krok czwarty – Wypisz wszystkie prawdy z tekstu

Kiedy uznasz, że dobrze zrozumiałeś sytuację i wczułeś się w nią, a też poznałeś głównych bohaterów oraz zapisałeś kolejność wydarzeń, powinieneś poszukać głównej prawdy, której będziesz uczyć. Następnym krokiem jest przeanalizowanie fragmentu i wypisanie każdej odnalezionej wskazówki. Rozdział 16. Dziejów Apostolskich jest dobrze znany i zawiera wiele prawd. Z tego powodu wybrałem właśnie ten tekst.

Znalazłem następujące prawdy w tym fragmencie:

- Werset 6 – Bóg pokazuje swoim sługom, co chce, aby czynili.
- Werset 10 – Powinniśmy być posłuszni Bogu, kiedy On przemawia do nas.
- Werset 13 – Bóg chce, abyśmy świadczyli o Jezusie Chrystusie.
- Werset 14 – Bóg otwiera serca tych, którzy wierzą.
- Werset 15 – Chrześcijanie powinni być przyjaźni i pomocni.
- Werset 16 – Bóg chce, aby jego dzieci się modliły.
- Werset 18 – Jezus Chrystus ma władzę nad wszystkimi złymi mocami.
- Werset 22 – Chrześcijanin, który składa świadectwo, może być prześladowany.

- Werset 25 – Chrześcijanie mogą okazywać radość nawet w najtrudniejszych okolicznościach.
- Werset 26 – Bóg jest wszechmogący i może zrobić wszystko.
- Werset 31 – Zbawienie jest przez wiarę w Jezusa Chrystusa.
- Werset 33 i 34 – Jezus Chrystus zmienia ludzi.
- Werset 34 – Zmienione życie jest skutkiem zbawienia.

W tym fragmencie występuje przynajmniej trzynaście prawd. Oczywiście nie możesz nauczyć ani nawet wymienić ich wszystkich podczas jednego spotkania. Dlatego konieczne jest wybranie jednej prawdy i nauczanie jej jako wiodącej.

Krok piąty – Wybierz główną prawdę fragmentu

Należy zadać sobie pięć pytań (patrz strony 50–53), które pomogą w ustaleniu głównej prawdy:

- **Czy występuje we fragmencie prawda, dominująca i pojawiająca się kilkakrotnie?**

Różne osoby mogą dać odmienne odpowiedzi na to pytanie. Moim zdaniem dominującą wskazówką w tym fragmencie jest zdanie: „Jezus Chrystus zmienia ludzi”, którą możemy dostrzec:

- ✓ Poprzez nawrócenie Lidii, przyjęcie przez nią chrztu, jej gościnność wobec misjonarzy (w. 14 i 15).
- ✓ Poprzez uwolnienie opętanej dziewczyny z mocy złego ducha (w. 18).
- ✓ Poprzez nawrócenie strażnika więziennego, jego chrzest oraz uprzejmość (w. 32–34).

Dlaczego Bóg umieścił ten fragment w Biblii?

Jednym z powodów, dla którego ten fragment studiujemy, jest pokazanie, że Jezus Chrystus zmienia ludzi.

- **Której z prawd używa Bóg Duch Święty, aby przemówić do twojego serca i życia?** Kiedy Bóg w szczególny sposób położy jedną z prawd na twoim sercu, wtedy jesteś w stanie lepiej nauczyć jej dzieci. Czy Bóg pokazał ci na podstawie tego fragmentu, że Jezus Chrystus zmienia ludzi?
- **Której z tych prawd dzieci potrzebują najbardziej?** Czy prawda, którą podałem, będzie pomocna dla dzieci? Czy są wśród nich dzieci niezabawione, które powinny usłyszeć, że Jezus Chrystus pragnie je zbawić i zmienić? Jeżeli nie, poszukuj dalej. Jeśli prawda będzie pomocna, utwierdzisz się w swoim wyborze. Wierzące dzieci także potrzebują przypomnienia, jak ważne jest, aby ludzie niezabawieni zauważali zmianę w ich życiu.
- **Jakich prawd nauczałeś poprzednio?** Czy nauczałeś niedawno zaproponowanej prawdy?

Teraz zapisz główną prawdę jasno i zwięźle – jednym krótkim prostym zdaniem np.: „**Jezus Chrystus zmienia ludzi**”. To zdanie zapisz na początku planu nauczania, a także na pasku papieru przyklejonego do tablicy flanelowej lub na kawałku brystolu, który na czas trwania lekcji umieścisz w widocznym miejscu. Jak sugerowałem wcześniej, możesz także pokazywać tę kartkę dzieciom za każdym razem, gdy będziesz mówić o głównej prawdzie.

Krok szósty – Zapisz dwa zastosowania głównej prawdy

Wiemy już, że istnieją dwie grupy dzieci:

- Te, które zaufały Jezusowi Chrystusowi, są zbawione i potrzebują duchowego pokarmu.
- Te, które nie zaufały Jezusowi Chrystusowi, nie są zbawione i powinny być ewangelizowane.

Należy zadać sobie pytanie: „Czy główna prawda, którą wybrałem, może być zastosowana w życiu dzieci z obu tych grup?”. (Odkryłem,

że dla ponad dziewięćdziesięciu procent głównych prawd można zastosować dla obu grup).

Jak wspominałem już kilka razy, przy szukaniu zastosowania bardzo pomocne jest użycie słowa „dlatego” po głównej wskazówce, przed obydwoma zastosowaniami. Pomaga to dostrzec związek między główną prawdą a jej wykonaniem.

Proponuję następujące zastosowania stwierdzenia „**Jezus Chrystus zmienia ludzi**”:

- (Dlatego) **Pan Jezus zmieni cię, jeśli Mu zaufasz** (zastosowanie dla dzieci niezabawionych).
- (Dlatego) **Możesz być świadectwem dla innych przez swoje zmienione życie** (zastosowanie dla dzieci zabawionych).

Krok siódmy – Zapisz pozostałe prawdy, które możesz wymienić, aby pomóc w nauczaniu i zastosowaniu głównej prawdy

Jeżeli te prawdy występują w tekście, to bardzo dobrze. Ale nie zawsze tak jest. Możesz wprowadzić je, aby wyjaśnić i wytłumaczyć nauczanie i zastosowanie. Nie będziesz nauczać tych prawd. Wspomnisz je tylko, aby pomóc w nauczaniu i zastosowaniu głównej prawdy. Jeśli prowadzisz systematyczną służbę nauczania dzieci, prawdy, które wymieniasz, będą tymi, których uczyłeś na poprzednich lekcjach. Możesz wymienić w trakcie lekcji takie wskazówki, jak podane poniżej, które pomogą w nauczaniu o tym, że: „Jezus Chrystus zmienia ludzi”:

- ***Potrzebujesz zmiany (jesteś grzesznikiem jak te trzy osoby z lekcji). Ta prawda występuje w tym fragmencie.***
- ***Jezus Chrystus umarł za twoje grzechy (dlatego może cię zmienić). Ta prawda nie występuje w tym cytacie.***
- ***Zostaniesz zmieniony, jeśli zaufasz Chrystusowi. Ta prawda występuje w tym urywku i jest podkreślona w wersecie 31.***

Krok ósmy – Przeczytaj, co napisali inni

Na tym etapie dobrze jest przeczytać podręcznik dla nauczycieli i dowiedzieć się, w jaki sposób inni prowadzili tę lekcję. Być może nowe przemyślenia i pomysły okażą się pomocne i dokonasz paru zmian w tym, co już przygotowałeś. Lepiej jednak jest się trzymać własnych wniosków. Bóg położył ci je na sercu i łatwiej będzie ci uczyć dzieci właśnie ich, ponieważ są to twoje osobiste przemyślenia.

Podręcznik dla nauczyciela, komentarze i leksykony biblijne, do których masz dostęp, mogą dostarczyć informacji, które sprawią, że lekcja będzie bardziej interesująca. Takie materiały mogą pomóc lepiej zrozumieć omawiany temat. To ważne, ponieważ nauczyciel zawsze powinien wiedzieć więcej niż ci, których naucza, a nawet więcej niż zamierza nauczyć.

Krok dziewiąty – Wybierz werset biblijny

Powinieneś wybrać werset biblijny, który dotyczy nauczanej głównej prawdy. Możesz nawiązywać do tego wersetu od czasu do czasu i zachęcić dzieci do nauczenia się go na pamięć. Proponuję wybór Dziejów Apostolskich 16,31 jako przewodniego wersetu do tej lekcji: *„Uwierz w Pana Jezusa, a będziesz zbawiony, ty i twój dom”*.

Krok dziesiąty – Przygotuj pomoce wizualne

Na tym etapie możesz zacząć przygotowywać pomoce wizualne, by się zorientować, czym dysponujesz.

- Jeżeli używasz flanelografu, powycinaj lub przygotuj figury, spróbuj ułożyć je na tablicy flanelowej, a potem poukładaj w kolejności, w jakiej będziesz je prezentować.
- Jeżeli używasz kart obrazkowych, upewnij się, że są należycie przygotowane. Może trzeba będzie je pokolorować lub przykleić do kartonu albo wydrukować napisy.

- Jeżeli zamierzasz użyć zilustrowanego wersetu lub pieśni, które pasują do głównej prawdy, upewnij się, że są gotowe.

Krok jedenasty – Opracuj i zapisz plan

Teraz powinieneś już być gotowy do sporządzenia planu nauczania, który (dyskretnie) będziesz śledzić podczas prezentacji lekcji. Na górze zapisz główną prawdę oraz dwa zastosowania. Następnie podaj w punktach cztery części lekcji, jak to zostało opisane w trzecim rozdziale:

- **Rozpoczęcie**

Zadecyduj, jak rozpoczniesz lekcję. Zapisz zdania wprowadzające, aby wiedzieć, co powiedzieć.

- **Rozwój wydarzeń**

Z notatek, które wcześniej sporządziłeś, możesz ułożyć uporządkowaną listę głównych wydarzeń lekcji.

- **Punkt kulminacyjny**

Szukaj głównego punktu lekcji. Według mnie pytanie strażnika z wersetu 30 jest punktem kulminacyjnym. Powinieneś dokładnie zapisać słowa, których chcesz użyć. To pomoże ci je zapamiętać.

- **Zakończenie**

Na końcu planu napisz, w jaki sposób chcesz zakończyć lekcję i jak przedstawiś zastosowanie. Dobrze jest wybrać i przeciwczyć zwroty, których użyjesz.

Wstępny plan lekcji może wyglądać tak:

GŁÓWNA PRAWDA – Jezus Chrystus zmienia ludzi.

ZASTOSOWANIE DLA DZIECI NIEZBAWIONYCH – (Dlatego) Pan Jezus zmieni ciebie, jeśli Mu zaufasz.

ZASTOSOWANIE DLA DZIECI ZBAWIONYCH – (Dlatego) Możesz być świadectwem dla innych poprzez zmienione życie.

POCZĄTEK – Problem Bartka – Chciałbym się zmienić.

ROZWÓJ WYDARZEŃ

- A. Paweł i jego towarzysze wyjeżdżają do Macedonii.
- B. Przyjazd do Filipi.
- C. Kazanie nad brzegiem rzeki.
- D. Nawrócenie Lidii.
- E. Chrzt Lidii i jej gościnność.
- F. Dziewczyna woła za Pawłem i Syłasem.
- G. Paweł rozkazuje złemu duchowi.
- H. Dziewczyna zostaje uzdrowiona.
- I. Paweł i Syłas oskarżeni.
- J. Paweł i Syłas wychłostani i wtrąceni do więzienia.
- K. Paweł i Syłas śpiewają i modlą się.
- L. Trzęsienie ziemi.
- Ł. Próba samobójcza strażnika.

PUNKT KULMINACYJNY – Pytanie strażnika.

- A. Odpowiedź Pawła: „Uwierz w Pana Jezusa”.
- B. Strażnik dostępuje zbawienia.

ZAKOŃCZENIE – Chrzt strażnika, jego gościnność i zbawienie całej rodziny.

Dobrze byłoby dodać do tego planu więcej szczegółów na początku i w zakończeniu oraz słowa, jakich chcesz użyć w punkcie kulminacyjnym.

Krok dwunasty – Dodaj do planu główną prawdę, zastosowania i dodatkowe wskazówki

Teraz wróć do planu lekcji i dopisz litery **GP** tam, gdzie zamierzasz wprowadzić główną prawdę. Dodaj także litery **GPN**, tam gdzie

uczysz i podajesz zastosowanie podstawowej wskazówki dla niezabawionych dzieci, oraz **GPZ** tam, gdzie będziesz uczyć i podawać zastosowanie głównej prawdy dla dzieci zabawionych. Odkryjesz, że w trakcie lekcji będzie sporo okazji, by nauczyć i podać zastosowania głównej prawdy.

Jeżeli uważasz, że należy wymienić dodatkowe prawdy, zapisz je w skróconej wersji w odpowiednim miejscu planu spotkania. Ostateczny plan mógłby zatem wyglądać jak ten na następnej stronie. Wskazałem wszystkie miejsca, w którym można nauczać głównej prawdy oraz podać zastosowania dla dzieci zabawionych i niezabawionych. Oczywiście jest to tylko propozycja i nie musisz korzystać ze wszystkich sugestii.

Zauważ, że są inne cztery prawdy (podane po prawej stronie tabeli). Dwie z nich znajdują się we fragmencie biblijnym (zaznaczone **V**). Pozostałych dwóch nie ma w urywku (zaznaczone **II**). Wszystkie cztery pomagają nauczać i zastosować główną prawdę.

Może okazać się pomocnym dodanie następujących rzeczy do tego planu:

- Zdania ze wstępu do lekcji.
- Słowa, których użyjesz w punkcie kulminacyjnym.
- Zdania, których użyjesz na zakończenie z wezwaniem i zaproszeniem.

Krok trzynasty – Przeciwic lekcję

Teraz wszystko, co musisz zrobić, to **ĆWICZYĆ, ĆWICZYĆ, ĆWICZYĆ**. Powtórz kilka razy lekcję, używając pomocy wizualnych i w miarę potrzeby korzystaj z planu, który zapisałeś na karteczce lub kartoniku oraz umieściłeś w Biblii. Wzór zamieszczono poniżej.

GŁÓWNA PRAWDA – (GP)

Jezus Chrystus zmienia ludzi. (fakt lub doktryna, w które należy wierzyć.)

ZASTOSOWANIE DLA DZIECI NIEZBAWIONYCH – (GPN)

Pan Jezus zmieni Cię jeśli Mu zaufasz.

Inne wspomniane
prawdy

ZASTOSOWANIE DLA DZIECI ZBAWIONYCH – (GPZ)

Możesz być świadectwem dla innych przez swoje zmienione życie.

POCZĄTEK – Problem Bartka – Chciałbym się zmienić.

ROZWÓJ WYDARZEŃ

GP A. Paweł i Syłas wyjeżdżają do Macedonii.

B. Przyjazd do Filipi.

Śmierć i zmartwych-
wstanie Jezusa II

GP C. Kazanie nad brzegiem rzeki.

GP D. Nawrócenie Lidii.

GPN E. Chrzt Lidii i jej gościnność.

F. Dziewczyna woła za Pawłem i Syłasem.

G. Paweł rozkazuje złemu duchowi.

Grzech i jego
konsekwencje V

GPN H. Dziewczyna zostaje uzdrowiona.

I. Paweł i Syłas oskarżeni.

J. Paweł i Syłas wychłostani i wrzuceni do więzienia.

GPZ K. Paweł i Syłas śpiewają i modlą się.

L. Trzęsienie ziemi.

Ł. Próba samobójcza strażnika.

GPN M. Pytanie strażnika

Śmierć i zmartwych-
wstanie Jezusa II

PUNKT KULMINACYJNY

A. Odpowiedź Pawła: „Uwierz w Jezusa”.

GPN B. Strażnik dostępuje zbawienia

ZAKOŃCZENIE GPN

Chrzest strażnika, jego gościnność i zbawienie całej rodziny.

Zbawienie przez wiarę V

GPN Bartek się zmienia

Więcej szkiców lekcyjnych

W lekcję, przedstawioną na poprzedniej stronie, wpleciono fakt lub doktrynę jako główną prawdę. Poniżej podaję więcej szkiców lekcji. Każdy z nich ma jedną z czterech pozostałych kategorii prawd, jako podstawową.

Lekcja biblijna: Pan Jezus powołuje pierwszych uczniów
(Jan 1,35–42; Łuk. 5,1–11)

GŁÓWNA PRAWDA – (GP):

Pan Jezus chce, byś Go naśladował (**przykazanie, któremu mam być posłuszny**)

ZASTOSOWANIE DLA DZIECI NIEZBAWIONYCH – GPN

Zaczniesz Go naśladować, kiedy Mu zaufasz jako swojemu Panu i Zbawicielowi

ZASTOSOWANIE DLA DZIECI ZBAWIONYCH – GPZ

Powinieneś okazywać Mu posłuszeństwo każdego dnia.

POCZĄTEK :

„Patrzcie!” Wszyscy spojrzeli w kierunku, który wskazał Jan.

ROZWÓJ WYDARZEŃ:

- A. Jan Chrzciciel wyjaśnia, kim jest Jezus.
- GPN B. Andrzej i Jan podążają za Jezusem.
- C. Andrzej przyprawdza Szymona do Jezusa.
- GPN D. Pan mówi: „Ty będziesz nazywał się Piotr”.
- E. Pan używa łodzi Piotra.
- F. Pan rozkazuje uczniom, by zarzucili sieci.
- GPZ & N G. Uczniowie są Mu posłuszni (Ew. Jana 15, 14).

PUNKT KULMINACYJNY:

„Sieci są pełne!” Jezus jest wszechmocnym Bogiem.

ZAKOŃCZENIE:

- A. Piotr mówi, „Odejdź ode mnie”.
- GPZ B. Jezus powiada: „Uczynię Was rybakami ludzi”.
- C. Pan Jezus nadal wzywa uczniów, by Go naśladowali.
- GPN Jeśli nigdy wcześniej nie zacząłeś Go naśladować i wiesz, że On mówi do Ciebie, okaż Mu posłuszeństwo i zostań Jego naśladowcą.
- GPZ Wy, którzy jesteście Jego naśladowcami, czyńcie to nadal i okazujcie posłuszeństwo!

Lekcja biblijna: Grzech Achana (Joz. 7)

GŁÓWNA PRAWDA – (GP):

Bóg nie chce, abyś kradł czy kłamał (**Ostrzeżenie do rozważenia**)

ZASTOSOWANIE DLA DZIECI NIEZBAWIONYCH – GPN

Twoje kłamstwa i kradzieże zostaną osądzone przez Boga, jeśli nie zaufasz Jezusowi

ZASTOSOWANIE DLA DZIECI ZBAWIONYCH –GPZ

Jeśli kradniesz i kłamiesz, jesteś złym przykładem dla innych.

POCZĄTEK :

To był dopiero widok, kiedy runęły mury Jerycha!

ROZWÓJ WYDARZEŃ:

- GP A. Boże przykazanie – nie bierzcie nic cennego.
- B. Jozue wysłał 3000 mężów by podbili Aj.
- C. Jego armia została pokonana.
- GPN D. Jozue pyta Pana, dlaczego tak się stało.
- E. Ktoś ukradł cenne rzeczy z miasta.
- F. Bóg każe Jozuemu znaleźć winnego.
- G. Jozue znajduje Achana (4 Mojż. 32,23).

PUNKT KULMINACYJNY:

Achan zostaje ukamienowany.

ZAKOŃCZENIE:

- A. Teraz Jozue podbija Aj
- GPN B. Jeżeli nie jesteś zbawiony i wiesz, że byłeś nieposłuszny Bogu, zostaniesz ukarany przez Niego – jeśli nie zaufasz Panu Jezusowi jako Zbawicielowi.
- GPZ C. Jeśli zaufałeś Jezusowi Chrystusowi, musisz być dobrym przykładem dla innych poprzez przestrzeganie Bożych Przykazań, takich jak: „Nie kradnij” lub „Nie kłam”.

Lekcja biblijna: Piotr w więzieniu (Dz.Ap. 12,1–17).

GŁÓWNA PRAWDA – (GP):

Bóg obiecał odpowiadać na modlitwy Swoich dzieci (**Obietnica**).

ZASTOSOWANIE DLA DZIECI NIEZBAWIONYCH – GPN

Modlitwa, jaką Bóg chce słyszeć: „Proszę zbaw mnie” – i On odpowie na tę modlitwę.

ZASTOSOWANIE DLA DZIECI ZBAWIONYCH –GPZ

Jeśli masz problem, powiedz Bogu o nim i zaufaj Mu, że odpowie.

POCZĄTEK :

Co byś zrobił, gdyby jeden z twoich przyjaciół zachorował lub miał jakiś problem?

ROZWÓJ WYDARZEŃ:

- A. Król Herod zabija Jakuba.
B. Wsadza Piotra do więzienia.

- C. Planuje zabić go następnego dnia.
- GP D. Chrześcijanie spotykają się, by modlić się o uwolnienie Piotra.
- GPZ E. Anioł przychodzi i uwalnia Piotra, modlitwa została wysłuchana.
- F. Piotr udaje się do domu, gdzie się modlono.
- GPZ G. Piotr puka do drzwi, Rode słyszy go i mówi innym, że to Piotr.

PUNKT KULMINACYJNY:

Oni nie uwierzyli (prawdopodobnie nie byli pewni Bożej obietnicy)

ZAKOŃCZENIE:

- A. Piotr opowiedział, co się stało i jak Bóg odpowiedział na ich modlitwy
- GPZ B. Jeśli jesteś Chrześcijaninem, możesz pomóc innym, modląc się za nich i ufając Panu, który obiecał, że odpowie na modlitwy.
- GPN C. Jeśli nie jesteś Chrześcijaninem, możesz zaufać Panu Jezusowi właśnie teraz i poprosić Go, by cię zbawił. On obiecał w Swoim Słowie odpowiedzieć na tę modlitwę (Mat. 7,7).

Lekcja biblijna: Uprzejmość Szunamitki (2 Król. 4,8–17).

GŁÓWNA PRAWDA – (GP):

Bóg chce, aby Jego dzieci były uprzejme i pełne miłości dla innych – tak jak Szunamitka (**Przykład do naśladowania**).

ZASTOSOWANIE DLA DZIECI NIEZBAWIONYCH – GPN

Pan Jezus da ci siłę, abyś był uprzejmy i okazywał miłość innym, jeśli zaufasz Mu jako swojemu Zbawicielowi.

ZASTOSOWANIE DLA DZIECI ZBAWIONYCH – GPZ

Musisz być miły i pomocny dla wszystkich i tym okażesz swoją wdzięczność Bogu za Jego łaskę.

POCZĄTEK :

Jakie czynności wykonuje twoja mama, spodziewając się gości?

ROZWÓJ WYDARZEŃ:

- A. Elizeusz idzie do Szunamitki.
- GP B. Kobieta zaprasza go na posiłek.
- GP C. Kobieta mówi do męża: "Przygotujmy mały pokoić" (Ef. 4,32).
- D. Elizeusz zatrzymuje się tam.
- E. Wraca często.
- GPZ F. Elizeusz chce się odwdziżyć.
- GPZ G. Kobieta odmawia.
- H. Elizeusz obiecuje kobiecie, że będzie miała dziecko (Moc Boża).

PUNKT KULMINACYJNY:

Mały chłopczyk – tak jak to przepowiedział Elizeusz!

ZAKOŃCZENIE:

- GN A. Czy zdajesz sobie sprawę, jak łaskawy i kochający okazał się Jezus Chrystus dla każdego z nas, kiedy wziął na siebie karę za nasze grzechy i poniósł je na krzyż. To była prawdziwa łaska i miłość. Zaufaj Mu jako swojemu Zbawicielowi już dzisiaj!
- GPZ B. Pomyśl o kimś, komu mógłbyś okazać uprzejmość, kiedy wrócisz dziś do domu, a może nawet jutro w szkole? Poproś Boga, by pomógł ci być posłusznym Jego przykazaniom.
- GPZ C. Jeśli nie masz ochoty nikomu pomagać, przypomnij sobie, jak łaskawy dla ciebie był Bóg.

Jak dostosować lekcję biblijną

W poprzednich rozdziałach szczegółowo analizowaliśmy, jak należy przeprowadzać lekcję biblijną. Osobiście uważam, że to, co zostało przedstawione, jest skuteczną metodą prezentowania lekcji. Teraz należy rozważyć, czy potrafimy, gdy zachodzi taka konieczność, dostosować lekcję biblijną do potrzeb nauczanych dzieci.. Czy może powinniśmy zawsze uczyć dokładnie tak, jak to zostało przedstawione w tej książce – każde dziecko i każdą grupę dzieci?

Apostołowie dostosowywali swoje nauczanie

Konieczne jest zrozumienie ważnej biblijnej zasady, dokładnie przedstawionej w Dziejach Apostolskich. Wcześniej stwierdziliśmy, iż Dzieje Apostolskie są podstawowym podręcznikiem ewangelizacyjnym. Jest to księga, którą jako ewangeliści dzieci, powinniśmy stale studiować. Chcemy ewangelizować tak, jak to robili apostołowie – prezentować przesłanie, które głosili i stosować metody, jakie oni stosowali.

Kiedy apostołowie ewangelizowali, zawsze kierowali się dwiema zasadami:

- Ich przesłanie zawsze się skupiało na śmierci i zmartwychwstaniu Jezusa Chrystusa oraz na potrzebie upamiętania i wiary każdego słuchacza. Te prawdy były niezienne i zawsze obecne w przesłaniu.
- Apostołowie uwzględniali stan słuchaczy i dostosowywali przesłanie do ich potrzeb.

Dlatego sprzeczne z zasadami ewangelizacji, którymi kierowali się apostołowie, byłoby obstawanie przy tym, że istnieje tylko jeden sposób nauczania prawd biblijnych i tylko jeden rodzaj przedstawiania Ewangelii. Podczas, gdy istota naszego głoszenia Ewangelii powinna pozostać taka sama (jak w przypadku apostołów), to sposób, w jaki prezentujemy Ewangelię dzieciom, będzie zależał od wielu czynników, między innymi od potrzeb i pochodzenia słuchających. Czasami będziemy się koncentrować na ewangelizacji lub na duchowym rozwoju dzieci.

Na przykład, kiedy Paweł ewangelizował pogan w Atenach (Dz.Ap. 17), rozpoczął przedstawianie Ewangelii od nauczania o istnieniu Boga oraz od dzieła stworzenia. Dlaczego? Ponieważ Ateńczycy nie znali żadnych duchowych prawd i dopiero pod koniec przemówienia Paweł powiedział o Jezusie Chrystusie, o Jego zmartwychwstaniu i Jego roli Sędziego.

Natomiast kiedy Piotr ewangelizował Żydów w Jerozolimie (Dz.Ap. 2), zaczął od nauczania na temat Jezusa Chrystusa. Nie tłumaczył prawd o istnieniu Boga, o Stworzycielu lub o świętości Boga. Dlaczego? Ponieważ słuchacze dobrze znali te pojęcia. Ponadto wielokrotnie odwoływał się do Słowa Bożego. Dlaczego? Ponieważ odbiorcy posiadali to Słowo – czytali je i znali.

Zasadę dostosowania można dostrzec również w służbie apostołów pełnionej wśród wierzących. Kiedy przemawiali do nawróconych, co zostało opisane w Dziejach Apostolskich, kiedy pisali listy do grup wierzących lub pojedynczych chrześcijan, dostosowywali to, co głosili i pisali, do potrzeb, problemów i pochodzenia adresatów. Żadne przesłanie głoszone wierzącym ani żadna księga dla nich napisana nie jest taka sama.

Przykładowo dwa listy Pawła do Koryntian dotyczyły kłopotów, o których apostoł się dowiedział. Został poinformowany o tych problemach i czuł się odpowiedzialny za to, aby się nimi zająć. Natomiast, kiedy Paweł pisał do Rzymian, w pierwszych jedenastu rozdziałach podał logiczny zarys swojego rozumienia najważniejszych doktryn biblijnych,

po czym napisał pięć rozdziałów, gdzie zawarł osobisty opis zastosowania owego nauczania. Uczynił tak, ponieważ nigdy nie był w Rzymie i nie miał sposobności wyłożyć i podać zastosowanie tych doktryn.

Potrzeba dostosowania lekcji biblijnej

Powinniśmy, ty i ja, kierować się zasadą dostosowania, potrafić się dostosować i jeśli zachodzi taka konieczność zaadaptować do stanu i potrzeb odbiorców to, czego i w jaki sposób uczymy wśród dzieci objętych służbą.

► **Podstawowa treść przesłania Ewangelii jest niezmienna.** Zaobserwowaliśmy to na przykładzie służby apostołów. Należy zawsze dążyć do dwóch celów:

- Nauczać i podawać zastosowanie przesłania Ewangelii dla dzieci tak, aby mogły zaufać Jezusowi Chrystusowi jako swojemu Panu i Zbawicielowi.
- Pomóc wierzącym dzieciom we wzrastaniu duchowym poprzez uczenie ich wspólnych prawd ze Słowa Bożego i objaśnianie zastosowania.

Nie istnieje jeden niezmienny sposób, w jaki należy to czynić. Jestem przekonany, że występuje standardowa metoda przedstawiania lekcji biblijnej, którą ogólnie powinno się stosować – i polecam tę, którą przedstawiłem w tej książce. Nie oznacza to jednak, że zawsze MUSISZ kierować się tym systemem.

► **Podstawowe metody i zasady nauczania są niezmiennie.** Jak już to wcześniej ustaliliśmy, najlepszą metodą nauczania lekcji biblijnych jest skoncentrowanie się na nauczaniu jednej głównej prawdy. Uważam, że zaprezentowany system jest najlepszy i to go powinieneś zazwyczaj stosować – szczególnie jeśli regularnie spotykasz się z dziećmi (co tydzień lub codziennie) oraz kiedy

w twojej grupie znajdują się zarówno dzieci zbawione, jak i niezabawione. Może nadejść czas, kiedy będziesz musiał zastosować inną metodę. Takie zróżnicowanie nie jest częste – ale możliwe i powinieneś zdawać sobie z tego sprawę.

Powody dostosowania lekcji biblijnej

Występuje kilka czynników, o których należy pamiętać, przygotowując lekcję biblijną i decydując, w jaki sposób najlepiej można sprostać potrzebom dzieci, wśród których pracujesz. Z powodu tych czynników możesz uważać za właściwe zmodyfikowanie swojej metody przedstawiania lekcji biblijnej.

- **Trzeba się dostosować do czasu, jakim dysponujesz** Im więcej czasu masz do dyspozycji, tym więcej możesz nauczyć i tym skuteczniejsza będzie lekcja biblijna. Musisz zatem ocenić, ile czasu masz do dyspozycji. Zazwyczaj przeznaczają się około dwudziestu minut na nauczanie lekcji biblijnej.
 - ✓ Jeżeli masz więcej czasu, możesz dodać więcej opowiadań i rozwinąć prawdę podczas lekcji.
 - ✓ Jeżeli masz mniej czasu, musisz proporcjonalnie zredukować opowiadanie i prawdę.
- **Trzeba się dostosować do pochodzenia dzieci** Zawsze należy pamiętać o pochodzeniu nauczanych słuchaczy. Kiedy uczysz grupę muzułmańskich dzieci, zastosowana metoda i przynajmniej część treści lekcji będzie się różniła od tego, co powiedziałbyś ucząc w lokalnym zborze.
 - ✓ Pierwsze dzieci wiedzą dużo mniej o Biblii, dlatego nauczanie skierowane do nich powinno być prostsze i podstawowe. Nie można niczego zakładać z góry.
 - ✓ Posiadają wiedzę sprzeczną z biblijną nauką. Mając świadomość tego, czego te dzieci uczono, jednocześnie otwarcie

nie krytykując, powinieneś nauczać w sposób wspierający i odnosić się do wiedzy, którą już przekazałeś.

- **Trzeba przeprowadzić lekcję ewangelizacyjną w określonym czasie** Lekcja ewangelizacyjna to taka lekcja biblijna, która się skupia na przekazaniu Ewangelii. Występują przynajmniej dwie sytuacje, w których trzeba przeprowadzić ten rodzaj lekcji:
 - ✓ Kiedy jesteś raczej pewny, że wszystkie nauczone dzieci są niezbawione. Taka sytuacja może się zdarzyć na początku służby wśród dzieci, takiej jak Klub Dobrej Nowiny albo podczas spotkań na otwartej przestrzeni lub Klubu 5 Dni. W tych przypadkach zdecydowana większość dzieci (może nawet wszystkie) są niezbawione. Tego rodzaju lekcji uczaj więc w plenerze oraz zachęcaj do niej wakacyjnych misjonarzy.
 - ✓ Kiedy masz tylko jedną okazję, aby nauczać lekcji biblijnej grupę dzieci, których nigdy wcześniej nie spotkałeś ani nie widziałeś. Masz wrażenie, że większość lub wszystkie są niezbawione i jesteś świadomy, że jest to jedyna szansa, aby im przedstawić Ewangelię. Taka sytuacja może wystąpić w każdej z wymienionych niżej okoliczności:
 - ✓ Zostałeś zaproszony, aby przemawiać do dzieci na specjalnym nabożeństwie w zborze.
 - ✓ Jesteś mówcą na zjeździe dla dzieci.
 - ✓ Będziesz przemawiał do dzieci na spotkaniu w plenerze. Nawet jeśli prowadzisz Klub 5 Dni i przemawiasz do dzieci przez pięć kolejnych dni, zauważysz, że dzieci wciąż się zmieniają i codziennie pojawiają się nowe.

W każdej z tych sytuacji metoda prezentacji lekcji biblijnej będzie nieco inna od tej, jaką opisałem w tej książce (która zawiera **jedną** główną prawdę i podaje **dwa** zastosowania: dla dzieci

zbawionych i niezabawionych). Zamiast tego być może będziesz chciał uczyć lekcji ewangelizacyjnej. Ona również naucza jednej głównej prawdy (bądź kładzie nacisk na szczególny aspekt Ewangelii) jak inne lekcje wcześniej przedstawione, lecz ta prawda ma swoje zastosowanie jedynie dla dzieci niezabawionych. Należy pamiętać, że te dzieci mają mniejsze zrozumienie prawd biblijnych i Ewangelii. Dlatego lepiej jest nauczać jednej prawdy gruntownie z włączeniem do nauczania innych wybranych prawd, uzupełniających i pomagających w nauczaniu głównej. Większa część rozdziału przedstawia taki rodzaj lekcji, a na jego końcu zamieszczono kilka planów lekcji ewangelizacyjnych.

- **Trzeba przeprowadzić lekcję wzrostową w określonym czasie**
Być może będziesz nauczycielem małej grupy dzieci, w której wszystkie, o ile zdążyłeś się zorientować, zaufały Panu Jezusowi Chrystusowi jako swojemu Zbawicielowi. Albo jesteś rodzicem, którego dzieci uwierzyły w Pana Jezusa i chcesz je uczyć prawd biblijnych.

W takiej sytuacji metoda prezentacji prawdy biblijnej będzie nieco inna od opisanej w tej książce, polegającej na uczeniu **jednej** głównej prawdy i podaniu **dwoch** zastosowań. W lekcji wzrostowej będziesz nadal nauczać głównej prawdy, ale podasz jej zastosowanie tylko dla dzieci zbawionych. To da ci więcej czasu, aby pomóc im wzrastać poprzez przekazane nauczanie. Oczywiście, nadal, co jakiś czas w trakcie lekcji i całego spotkania, będziesz przypominać o wspólnym przesłaniu Ewangelii.

Lekcja ewangelizacyjna

Lekcja ewangelizacyjna jest podobna do lekcji opisanych wcześniej w niniejszej książce. Nadal naucza się głównej prawdy, lecz występuje kilka istotnych różnic:

- Główna prawda powinna być wyraźnie ewangelizacyjna i dawać okazję do ewangelizowania dzieci. Przykładowo, które z trzech głównych prawd podanych poniżej stanowią, według ciebie, dobrą podstawę do ewangelizacji?
 - ✓ Tylko Jezus może zbawić oraz zmienić chłopców i dziewczęta.
 - ✓ Bóg kieruje swoimi dziećmi.
 - ✓ Jezus Chrystus kocha chłopców i dziewczęta i chce, aby do Niego przyszedli.
- Powinieneś podać zastosowanie głównej prawdy **tylko** dla dzieci niezbawionych. To jest podstawowa różnica pomiędzy prezentowanym rodzajem lekcji, a takim, gdzie podaje się zastosowanie głównej prawdy zarówno dla dzieci zbawionych, jak i niezbawionych. (Zresztą, nawet jeżeli na spotkaniu są jakieś dzieci wierzące, dobrze jest, gdy jeszcze raz mogą usłyszeć Ewangelię i zastosowanie jej przesłania).
- Ponieważ opuściłeś zastosowanie przeznaczone dla dzieci zbawionych, będziesz miał więcej czasu, by nauczać obszerniej na temat innych prawd, wspomnianych w celu wyjaśnienia wiodącej wskazówki. To sprawi, że przesłanie Ewangelii będzie bardziej zrozumiałe.

Oczywiście nie każda lekcja biblijna jest odpowiednia, by przeprowadzić ją w taki sposób. Jest jednak wiele lekcji, których możesz nauczać w konkretnych sytuacjach, o czym się przekonasz, czytając następne strony. Pewne prawdy powinny zostać uwzględnione, w każdej lekcji ewangelizacyjnej:

Każda lekcja ewangelizacyjna powinna zawierać:

- Nauczanie o grzechu i jego konsekwencjach.
- Nauczanie o dziele Jezusa Chrystusa.
- Nauczanie o tym, co dzieci muszą zrobić, aby zostać zbawione.

Przyjrzyjmy się pokrótce trzem lekcjom ewangelizacyjnym i przekonajmy, w jaki sposób główna prawda powinna być nauczana oraz jakie podać jej zastosowanie (tylko) dla dzieci niezbawionych. Następnie rozważymy inne prawdy, które można dołączyć i którymi będziemy się zajmować bardziej szczegółowo.

- ▶ Jeżeli nauczasz lekcji o Noem i arce (1 Mojż. 6–8), główna prawda może brzmieć:
 - „Bóg jest święty i sprawiedliwy i dlatego musi ukarać grzech”.
 - W tym przypadku prawda może być odniesiona tylko do dzieci niezbawionych, aby uświadomić im, że jeśli będą posłuszne Bożemu nakazowi, by zaufać Panu Jezusowi, będą zbawione. *(Dlatego) Bóg nie ukarze cię, jeżeli zaufasz Panu Jezusowi.*
 - Do tej lekcji można dołączyć podane poniżej prawdy, występujące w owym fragmencie:
 - ✓ Świętość i sprawiedliwość Boga.
 - ✓ Grzeszna natura człowieka.
 - ✓ Jest tylko jedna droga zbawienia, włączając w to fakt, że Jezus Chrystus kocha je i umarł za ich grzechy (takiej informacji nie ma we fragmencie biblijnym).

Wskazówki te potwierdzają główną prawdę i jej zastosowanie.

- ▶ Jeżeli nauczasz lekcji o Zacheuszu (Łuk. 19,1–10):
 - Główna prawda może brzmieć: „Pan Jezus Chrystus zaprasza grzesznych chłopców i dziewczęta, aby przyszli do Niego”.
 - W tym przypadku zastosowanie prawdy będzie skierowane tylko do dzieci niezbawionych, aby pomóc im zrozumieć, co Jezus Chrystus uczynił dla nich oraz że On chce ich zbawić. *(Dlatego) Przyjdź do Jezusa jeszcze dziś, a On cię przyjmie i zbawi.*

- W tej lekcji można nauczać następujących prawd:
 - ✓ Grzeszna natura człowieka.
 - ✓ Miłość Pana Jezusa.
 - ✓ Zmiana, jaką powoduje zbawienie.

Jeżeli uczysz lekcji o synu marnotrawnym (Łuk. 15):

- Główna prawda może brzmieć: *Jezus Chrystus kocha grzeszników i chce, aby ci odwrócili się od grzechu i zwrócili do Niego po przebaczenie.*
- W takiej sytuacji przedstawiłbyś zastosowanie tej prawdy tylko dla dzieci niezbawionych:
- *(Dlatego) Odwróć się od grzechu, przyjdź do Niego i poproś o przebaczenie.*
- W tej lekcji można nauczać następujących prawd, które znajdują się we fragmencie biblijnym:
 - ✓ Grzeszna natura człowieka i jego potrzeby.
 - ✓ Potrzeba upamiętania.
 - ✓ Skutek zbawienia.

Należy pamiętać, by nie wprowadzać do lekcji ewangelizacyjnej zbyt wielu prawd. W innych częściach spotkania można za to wspomnieć odpowiednie prawdy. Chcę jeszcze raz podkreślić, że nie każda historia biblijna nadaje się na lekcję ewangelizacyjną i dlatego należy uważnie dokonywać wyboru.

Inne przykłady historii (oprócz lekcji o Noem, Zacheuszu i synu marnotrawnym), które mogą zostać użyte jako lekcje ewangelizacyjne:

- Naaman (2 Król. 5,1–27).
- Opowieść o narodzinach Pana Jezusa (Mat. 1,18–25; Łuk. 2,1–21).
- Adam i Ewa (2 Mojż. 2,8–17; 3,1–24).
- Nawrócenie Pawła (Dz.Ap. 7,58; 8,1; 9,1–22; 26,9–18).

- Dworzanin z Etiopii (Dz.Ap. 8,25–40).
- Mojżesz i miedziany wąż (4 Mojż. 21,1–9; Jan 3,14–18).
- Pascha (2 Mojż. 11 i 12).
- Śmierć Jezusa Chrystusa (Łuk. 22,39–71; 23,1–49).
- Zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa (Łuk. 23,50–56; 24,1–49).

Metoda przygotowania i prezentacji tego rodzaju lekcji biblijnych jest oczywiście taka sama jak lekcji opisanych wcześniej w tej książce. Pod koniec niniejszego rozdziału (strona 130) przedstawiono plany nauczania trzech lekcji ewangelizacyjnych, aby lepiej wyjaśnić powyższe uwagi – są to szkice, których możesz użyć podczas ewangelizowania i przemawiania tylko do niezbawionych dzieci. Te konspekty przedstawiłem bardziej szczegółowo niż plany lekcji, z których korzystamy podczas nauczania (zgodnie z sugestiami ze strony 111) – by były jak największą pomocą. Wskazałem też wszystkie miejsca, w których możliwe jest nauczanie głównej prawdy oraz podanie jej zastosowania dla dzieci niezbawionych. Można jednak nie wykorzystywać ich wszystkich.

Inne wskazówki, o których należy wspomnieć, aby pomóc w nauczaniu i zastosowaniu podstawowej prawdy, umieściłem w nawiasach, a nie w osobnych kolumnach (strony 112–116). Metoda prezentacji lekcji biblijnej, która się skupia na niezbawionych dzieciach, umożliwia omówienie tych prawd bardziej szczegółowo.

Prawdopodobnie nauczanie lekcji ewangelizacyjnej będzie dla ciebie na początku trudne. Potrzebujesz praktyk, ale też wytrwałości. Po pierwsze, musisz wybrać lekcję, która ma główną ewangeliczną prawdę, łatwą do nauczenia i zastosowania dla dzieci niezbawionych. Twoim celem w tej lekcji jest nauczenie jednej głównej ewangelizacyjnej prawdy tak szczegółowo, jak jest to możliwe. Dołącz tylko te wskazówki, które pomogą ci nauczyć i zastosować tę podstawową. Jednak udoskonalenie tej metody wymaga czasu.

Tymczasem może się okazać, że poświęcisz więcej uwagi dodatkowym prawdom niż powinienes. Jeśli tak jest, nie przejmuj się, ważne jest to, że mimo wszystko nauczasz prawdy. Wszyscy musimy nauczyć się chodzić, zanim zaczniemy biegać. Najważniejsze jest NAUCZANIE PRAWDY i stosowanie jej dla dzieci niezabawionych. Bądź wytrwały, a nabierzesz doświadczenia.

Lekcja wzrostowa

Lekcja wzrostowa pod wieloma względami jest podobna do lekcji, o których mówiliśmy wcześniej. Również w tym przypadku naucza się głównej prawdy, ale istnieje kilka znaczących różnic:

- Główna prawda powinna być w szczególności skierowana do dzieci zbawionych i zaspokajać ich potrzeby, np.:
 - Duch Święty mieszka w każdym wierzącym.
 - Bóg obiecał nigdy nie opuścić swoich dzieci.
 - Bóg chce, abyśmy się stawali coraz bardziej podobni do Jezusa Chrystusa.
- Zastosowanie głównej prawdy powinno być skierowane tylko do dzieci zbawionych. Jest to podstawowa różnica pomiędzy tym rodzajem lekcji częściej stosowanym, w którym przeznaczenie głównej prawdy jest skierowane zarówno do dzieci zbawionych, jak i niezabawionych.
 - Ponieważ zastosowanie dla dzieci niezabawionych zostało pominięte, będzie więcej czasu, aby rozwinąć nauczanie i zastosowanie głównej prawdy dla dzieci zbawionych.

Sposób przygotowania i prezentacji tych lekcji biblijnych jest oczywiście taki sam jak metoda opisana wcześniej.

Nie każda historia biblijna nadaje się do takiego zaprezentowania. Istnieje jednak wiele opowiadań, które dobrze odpowiadają temu celowi, np.:

- Narzeczona dla Izaaka (1 Mojż. 24,1–67), w którym główna prawda może brzmieć: „*Bóg kieruje swoimi dziećmi*”. Zastosowanie dla dzieci zbawionych może brzmieć: „*(Dlatego) Poproś Boga, by cię prowadził, a On to uczyni*”. Dzięki rezygnacji z podawania zastosowania dla dzieci niezabawionych, można poświęcić więcej czasu dzieciom wierzącym, by podkreślić, że potrzebują Bożego kierownictwa, i omówić, w jaki sposób dzisiaj Bóg prowadzi ludzi, zwłaszcza poprzez swoje Słowo.
- Jonasz ucieka przed Bogiem (Jon. 1–3), w którym główna prawda może brzmieć: „*Bóg powołuje i działa poprzez swoje dzieci, aby opowiadały o Nim innym*”. Zastosowanie dla dzieci zbawionych: „*(Dlatego) Proś Boga, aby wskazał, komu masz opowiedzieć o Nim, a potem bądź temu posłuszny*”. Dzięki rezygnacji z podawania zastosowania dla dzieci niezabawionych więcej czasu możesz poświęcić na wyjaśnienie dzieciom zbawionym istoty składania świadectwa – kiedy Bóg przygotowuje je do tego.
- Miłosierny Samarytanin (Łuk. 10,25–37), w którym główna prawda może brzmieć: „*Bóg chce, aby Jego dzieci kochały, pomagały i troszczyły się o tych, którzy są w potrzebie*”. Zastosowanie dla dzieci zbawionych może brzmieć: „*(Dlatego) Pomyśl o kimś, kto naprawdę potrzebuje pomocy i okaż mu ją*”.

Dzięki rezygnacji z podawania zastosowania dla dzieci niezabawionych, więcej czasu możesz poświęcić dzieciom wierzącym i bardziej szczegółowo omówić, jak mogą pomagać innym.

Inne lekcje tego rodzaju:

- Pan Jezus ucisza burzę (Mar. 4,35–41).
- Daniel unika kontaktu z tym, co nieczyste (Dan. 1,1–21).

Plany trzech lekcji wzrostowych są podane na stronach 137–142. Dla ułatwienia w nawiasach zaznaczyłem wszystkie miejsca, w których **można** nauczać i podawać zastosowanie głównej prawdy i jak

dokładnie to robić. Możesz jednak nie wykorzystywać ich wszystkich. Metoda ta pozwala poświęcić więcej czasu na szczegóły, ponieważ skupia się na dzieciach zbawionych. Każdy plan lekcji opisałem bardziej szczegółowo niż zazwyczaj, by był jak najbardziej pomocny.

Należy jednak pamiętać o dwóch sprawach związanych z tego rodzaju lekcją:

- Taka sytuacja będzie występowała stosunkowo rzadko. Nieczęsto zdarzy się, że będziesz uczyć tylko dzieci zbawione. Lekcje ewangelizacyjne są znacznie częściej prowadzone niż lekcje wzrostowe, ponieważ przeważnie będziesz nauczać dzieci niezabawione. Natomiast typowa lekcja biblijna ma jedną główną prawdę i zastosowania dla dzieci zbawionych i niezabawionych (czego nauczam w tej książce), i jest częściej prowadzona niż któraś z dwóch dostosowanych rodzajów lekcji.
- Należy pamiętać, że kiedy nauczasz regularnie dzieci zbawione (w Szkółce lub w domu), trzeba im przypominać przesłanie Ewangelii:
 - Po pierwsze, ponieważ to pomaga i pobudza duchowy wzrost dzieci.
 - Po drugie, ponieważ przypomina przesłanie, którym mają się dzielić z innymi.

Lekcja ewangelizacyjna nr 1

Dworzanin Etiopski (Dz.Ap. 8,26–40)

Główna prawda – Tylko Jezus Chrystus może zbawić grzesznika i pomóc mu poznać Boga.

Osobiste zastosowanie dla dzieci niezbawionych: *Jeżeli zaufasz Jezusowi Chrystusowi, dostąpisz zbawienia i zaczniesz poznawać Boga.*

I. Rozpoczęcie

Czy kiedykolwiek byłeś rozczarowany? Czy miałeś nadzieję, że coś się wydarzy a to nie nastąpiło. Podaj przykład ze swojego życia lub taki, o którym słyszałeś.

II. Rozwój wydarzeń

- A. Ważny urzędnik z Afryki przybył do Jerozolimy, aby oddać cześć Bogu.
- B. Człowiek ten powracał do domu w powozie i czuł się rozczarowany, ponieważ ciągle nie poznał Boga.
GP *Nie wiedział jeszcze, że istnieje tylko jeden sposób poznania Boga.*
- C. W drodze czytał Pismo – nadal chcąc poznać Boga.
- D. Księgą, którą czytał, była Biblia – pierwsza jej część (Stary Testament).
Dworzanin znowu poczuł rozczarowanie, ponieważ nie rozumiał tego, co czytał.
- E. Bóg widział jego szczerze poszukiwanie i chciał, by ten człowiek poznał Go.
GPN *Czy chcesz poznać Boga? Bóg chce, aby ludzie znaleźli jedyną drogę do Niego i chce, by ludzie, także ty, poznali Go).*
- F. Bóg przemówił do Filipa i polecił mu, by poszedł drogą na południe od Jerozolimy.
- G. Filip był posłuszny.

- H. Bóg powiedział Filipowi, aby podszedł do powozu dworzanina.
- I. Filip podszedł i usłyszał, co dworzanin czyta.
- J. Dworzanin czytał fragment ze Starego Testamentu, który mówił o Baranku umierającym za grzeszników.
- GP *(Czy wiesz, kim jest ten Baranek? To Pan Jezus Chrystus – Boży Baranek. On umarł za grzeszników i dlatego może ich zbawić. Tylko On może pomóc grzesznikom poznać Boga. Pan Jezus powiedział: „Ja jestem drogą (...) nikt nie przychodzi do Ojca, tylko przeze mnie” – Jan 14,6).*
- K. Filip zapytał dworzanina, czy rozumie to, co czyta.
- L. Dworzanin odpowiedział: „nie” i poprosił Filipa, by pomógł mu zrozumieć tekst.
- Ł. Filip wszedł do powozu i zaczął wyjaśniać.
- M. Filip wytłumaczył, że Barankiem jest Pan Jezus – Baranek Boży.
- N. Wyjaśnił, że Jezus jest Synem Bożym i przyszedł na świat, aby umrzeć za grzechy ludzi – również grzechy ludzi z Afryki.
- GP O. Filip objaśnił, że dzięki swojej śmierci Jezus może i chce zbawić tych, którzy w Niego wierzą. Dzięki Niemu ludzie mogą poznać Boga.
- GPN *(Jezus przyszedł, aby umrzeć również za twoje grzechy. On jest jedyną drogą do Boga. Czy zaufałeś Panu Jezusowi i poprosiłeś Go, by cię zbawił? Jeżeli nie, możesz to zrobić dzisiaj. Dostąpisz zbawienia i zaczniesz poznawać Boga).*

III. Punkt kulminacyjny

Dworzanin z Afryki uwierzył w to, co usłyszał i zaufał Panu Jezusowi jako swojemu Zbawicielowi. Już więcej nie był rozczarowany. Chciał też, aby inni się dowiedzieli, co się wydarzyło, poprosił więc Filipa, żeby go ochrzcił.

IV. Zakończenie

GPN *(Czy wiesz, że Jezus Chrystus jest jedyną drogą do Boga? Pamiętaj Jego słowa: „Ja jestem drogą... nikt nie przychodzi do Ojca, tylko przeze mnie”. Czy zaufałeś Mu? Czy twoje grzechy zostały przebaczone? Czy znasz Boga i oddajesz Mu cześć? Zaufaj dziś Panu Jezusowi, a wtedy, tak jak dworzanin z Afryki, rozpoczniesz nowe życie).*

Lekcja ewangelizacyjna nr 2

Mojżesz i miedziany wąż (4 Mojż. 21,1–9; Jan 3,14–18)

Główna prawda – Jezus Chrystus poniósł na krzyżu Bożą karę za grzech.

Osobiste zastosowane dla dzieci niezbanionych: *Zaufaj Jezusowi Chrystusowi, a nie zostaniesz ukarany za swoje grzechy.*

I. Rozpoczęcie

Węże, węże! Jadowite węże! Ludzie rozbiegli się we wszystkie strony. W całym obozie panowało zamieszanie. Wielu ludzi zostało pokąsanych. Nie chciałbym być wtedy w tamtym miejscu. A ty? Co się tam wydarzyło?

II. Rozwój wydarzeń

A. Bóg był dobry dla Izraelitów. Wyprowadził ich z Egiptu, przeprowadził przez Morze Czerwone. Dostarczał im wody i manny, chronił przed wrogami.

B. Reakcja ludu – szemranie przeciwko Bogu

GP *(Nieposłuszeństwo wobec Boga lub lekceważenie Go jest grzechem. Izraelici okazali się nieposłuszni, także my wszyscy zgrzeszyliśmy).*

C. Bóg zesłał jadowite węże.

D. Wielu ludzi zostało pokąsanych i umarło.

- GPN *(Bóg zawsze karze grzech. Ty i ja także zgrzeszyliśmy, a skutek tego jest gorszy niż śmierć. Jeśli nie jesteś zbawiony, będziesz na zawsze oddzielony od Boga).*
- E. Ludzie byli przekonani o swoim grzechu.
- GPN *(Dobrze jest, jeśli wiemy, że zgrzeszyliśmy przeciwko Bogu. Jest to pierwszy krok do zbawienia).*
- F. Poprosili Mojżesza, aby się za nich modlił.
- G. Mojżesz się modlił.
- H. Bóg powiedział Mojżeszowi, żeby wykonał węża z miedzi i zawiesił go na słupie. Izraelici mieli przeżyć dzięki temu wężowi.
- I. Wiele lat później Pan Jezus Chrystus powiedział, że tak jak Mojżesz wywyższył węża, tak i On musi być wywyższony.
- GPN *(Ty i ja możemy żyć na wieki, ponieważ Pan Jezus został wywyższony na krzyżu i poniósł karę za nasze grzechy).*
- J. Mojżesz powiedział ludziom, że muszą spojrzeć na miedzianego węża, aby zostali uratowani od śmierci. Spojrzeć znaczy uwierzyć, mieć nadzieję i zaufać.
- K. To było takie proste polecenie. Czy to może pomóc? Pomogło, ponieważ to był Boży nakaz.

III. Punkt kulminacyjny

Każdy, kto spojrział na węża, został uleczony. Ten, kto tego nie zrobił, umarł.

- GPN *(Jeżeli nie jesteś zbawiony, możesz spojrzeć na Pana Jezusa i zaufać Mu. Jeśli to zrobisz, na zawsze będziesz zbawiony. Brzmi to tak prosto, ale to prawda. Po tym, jak Pan Jezus powiedział o miedzianym wężu, o Sobie i swojej śmierci na krzyżu, dodał: „Każdy, kto weń*

wierzy (w Jezusa Chrystusa), nie zginie, ale będzie miał żywot wieczny (Jan 3,15).

IV. Zakończenie

(Opowiedz historię o Charlesie Spurgeonie, słynnym kaznodziei i pastora z Anglii, żyjącym ponad sto lat temu. Jako dziecko chciał być zbawiony, lecz nie wiedział, co zrobić. Pewnego niedzielnego poranka wyruszył na nabożeństwo do swojego kościoła. Padał jednak śnieg i nie mógł dotrzeć na miejsce. Wszedł więc do małego kościółka stojącego w pobliżu. Było tam tylko kilkoro ludzi, a na dodatek pastor nie dotarł z powodu śnieżycy. Człowiek, który przemawiał, nie był kaznodzieją. Ciągłe powtarzał ten sam werset: „Do mnie się zwróćcie... abyście byli zbawieni” (Izaj. 45,22). W pewnym momencie spojrzął na młodego Charlesa i rzekł: „Młody człowieku, wyglądasz na nieszczęśliwego. Dlaczego nie zwrócisz się do Pana Jezusa, żeby cię zbawił?”. Później Charles opowiadał: „W tamtej chwili naprawdę spojrzałem na Jezusa. Nie potrafiłem odwrócić od Niego wzroku. Zaufałem Mu całkowicie po raz pierwszy w życiu i zostałem zbawiony”.

GPN *Czy zwrócisz się dziś do Pana Jezusa? Czy zaufasz Mu? Czy chcesz być zbawiony? Zwróć się do Niego i zaufaj Mu. Biblia mówi, że jeśli to zrobisz, nie zginiesz, lecz będziesz miał życie wieczne (Jan 3,15).*

Lekcja ewangelizacyjna nr 3

Pascha (2 Mojż. 11 i 12)

Główna prawda: Jezus Chrystus jest Bożym Barankiem, który umarł, aby zbawić grzeszników.

Osobiste zastosowane dla dzieci niezabawionych: *Zaufaj Jezusowi Chrystusowi, a będziesz zbawiony.*

I. Rozpoczęcie

Była prawie północ. Wszędzie panowała cisza. Nastąpi to czy nie? Izraelici wiedzieli, że to się wydarzy i byli na to przygotowani. Ale pozostali ludzie w Egipcie śmiali się z nich. „Nigdy to nie nastąpi” – mówili. Lecz się mylili. To się wydarzyło. Co się wydarzyło? Mówi o tym dzisiejsza historia.

II. Rozwój wydarzeń

A. Bóg zesłał na Egipt dziewięć plag, jednak faraon nadal nie pozwalał odejść dzieciom Izraela.
(Opisz kilka plag).

B. Bóg zapowiedział dziesiątą, ostatnią plagę – śmierć wszystkich pierworodnych.

Była to konsekwencja ich grzechu.

GP *(Grzech zawsze zasługuje na karę i Bóg osądzi także każdego z nas za nasze grzechy, jeżeli nie jesteśmy zbawieni).*

C. Bóg objawił Izraelowi, w jaki sposób uchronić się od plagi.

D. Każda rodzina miała wybrać doskonałego baranka – dzięki któremu pierworodny syn będzie uratowany.

GP *(Zbawienie pochodzi od Jezusa Chrystusa – On jest naszym doskonałym Barankiem).*

E. Mieli przechować baranka w swoich domach przez cztery dni.

F. Mieli zabić baranka. Musiał umrzeć, aby pierworodny syn został uratowany.

GP *(Nasz Baranek, Pan Jezus, musiał umrzeć za nasze grzechy. Umarł i poniósł karę za nas, abyśmy mogli być wolni).*

G. Odrzwia każdego domu miały być pomazane krwią baranka.

GPN *(Każdy z nas musi coś zrobić. Jeżeli nie jesteś zbawiony, musisz zaufać Chrystusowi. Jeśli Mu nie zaufasz, nie będziesz zbawiony).*

H. Nadeszła noc Paschy.

- I. Anioł śmierci wszedł do każdego domu, w którym nie było baranka i gdzie odrzwia nie były pomazane krwią.
 - J. Tylko tam, gdzie odrzwia były pomazane krwią, ludzie zostali uratowani.
- GPN *(Bóg musi ukarać grzech, lecz zostaniesz uratowany od Bożej kary, jeżeli zaufasz Jezusowi Chrystusowi. Nie ma innego sposobu).*
- K. Bóg nakazał zjeść baranka i przygotować się do podróży.
 - L. Faraon wezwał Mojżesza do siebie.

III. Punkt kulminacyjny

Odejdźcie, ty i cały Izrael, spośród mojego ludu – rozkazał faraon.

IV. Zakończenie

Mojżesz i Izraelici opuścili Egipt. Wszyscy przeżyli, ponieważ krew baranka była na ich odrzwiach.

- GPN *(Czy jesteś posłuszny Bogu i zaufałeś Panu Jezusowi jako swojemu Zbawicielowi? Jeżeli tak, to krew Pana Jezusa zmasała twoje grzechy i zostałeś uratowany od sądu Bożego i kary za grzech. Jeśli nie, Bóg chce, abyś zaufał Panu Jezusowi i został zbawiony. Jeżeli chcesz tego z całego serca, powiedz: „Panie Jezu, jestem grzesznikiem, przepraszam za wszystkie rzeczy, które popełniłem przeciwko tobie. Dziękuję, że umarłeś za mnie. Proszę, zbaw mnie”. On zbawi cię, jeśli Go o to poprosisz. Bóg obiecał: „krew Jezusa Chrystusa, Syna jego, oczyszcza nas od wszelkiego grzechu” (1 Jan 1,7). Ale jest to prawdą tylko w przypadku tych, którzy Mu zaufają.*

Lekcja wzrostowa nr 1

Naręczona dla Izaaka (1 Mojż. 24,1–69)

Główna prawda – Bóg kieruje swoimi dziećmi.

Osobiste zastosowane dla dzieci zbawionych: *Gdy poprosisz Boga, aby kierował tobą, On to uczyni.*

I. Rozpoczęcie

Czy kiedykolwiek musiałeś podjąć trudną decyzję? W jaki sposób wydać pieniądze lub komu opowiedzieć o swoich problemach? (Jakie inne trudne decyzje musiałeś podjąć? Zaczekaj na odpowiedzi). Wiele lat temu żył człowiek, który musiał podjąć ważną decyzję i potrzebował rady.

II. Rozwój wydarzeń

- A. Abraham i Sara nie mieli dzieci, a oboje byli już starzy.
- B. Bóg dał im syna Izaaka. Bardzo go kochali.
- C. Bóg obiecał, że i Abraham, i Izaak będą mieli wielu potomków.
- D. Izaak nie był jeszcze żonaty.
- E. Abraham miał zaufanego sługę, którego imienia nie znamy.
- F. Abraham poprosił sługę, by pojechał do jego rodzinnego kraju, aby tam poszukać żony dla Izaaka.
- GP G. Abraham wiedział, że będzie to trudna decyzja, dlatego powiedział słudze, że pokieruje nimi Bóg.
- H. Sługa obiecał wykonać zadanie i wyruszył w podróż.
- GP I. Kiedy się zbliżał do celu podróży, zatrzymał się przy studni i prosił Boga, aby wskazał mu, którą pannę powinien wybrać. Wyjaśnij, o co sługa prosił Boga. Sługa wiedział, że Bóg nim pokieruje.
- GPZ *(Kiedy musisz podjąć trudną decyzję, ty także powinieneś prosić Boga, aby pokazał ci, co masz zrobić).*

- J. Rebeka przyszła do studni i kiedy sługa poprosił ją o wodę do picia, zaproponowała, że napoi także jego wielbłądy – uczyniła dokładnie to, o co sługa prosił Boga.
- K. Sługa wiedział, że to była dziewczyna, którą Bóg wybrał na żonę dla Izaaka.
- GPZ *(Bóg będzie kierował także tobą, jeśli Go o to poprosisz. Dzisiaj robi to głównie poprzez swoje Słowo, Biblię – należy to wyjaśnić).*
- L. Sługa podarował Rebecę kilka prezentów od swego pana.
- M. Rebeka wróciła do domu i opowiedziała rodzinie, co się wydarzyło.
- N. Sługa został zaproszony do domu Rebeki.
- GP O. Sługa wyjaśnił, w jaki sposób Bóg kierował nim; dowiedział się też, że Rebeka była daleką krewną jego pana.
- GPZ *(Czy to nie wspaniałe, w jaki sposób Bóg sprawuje kontrolę i przeprowadza ludzi przez różne sytuacje? Bóg może posłużyć się różnymi okolicznościami lub wydarzeniami, aby kierować tobą).*
- P. Sługa zapytał rodzinę Rebeki (a także ją), czy zgodzą się, aby z nim pojechała i wyszła za męża za Izaaka. Wszyscy się zgodzili. Wszystko przebiegało bez problemów.
- GPZ *(Bóg wie wszystko i nie popełnia błędów. Wie, co jest dla ciebie najlepsze i chce kierować tobą oraz ci pomagać. Zaufaj Mu).*
- R. Sługa podziękował Bogu za kierownictwo.

III. Punkt kulminacyjny

Sługa wyruszył w drogę z narzeczoną dla Izaaka. Narzeczeni wkrótce się zobaczyli. To musiało być wspaniałe spotkanie!

IV. Zakończenie

- GPZ *(Jeżeli jesteś chrześcijaninem, Bóg chce kierować tobą we wszystkich decyzjach, jakie musisz podjąć, a zwłaszcza w tych*

trudnych. Pan Jezus obiecał, że Duch Święty „wprowadzi was we wszelką prawdę” (Jan 16,13). Poproś Boga, by kierował tobą i czytaj Boże Słowo).

Lekcja wzrostowa nr 2

Pan Jezus ucisza burzę (Mar. 4, 35–41).

Główna prawda – Pan Jezus jest ze swoimi uczniami w każdej trudnej sytuacji.

Osobiste zastosowane dla dzieci zbawionych: *Niczego nie musisz się obawiać.*

I. Rozpoczęcie

Czy kiedykolwiek bałeś się czegoś? Czego boją się dzieci w twoim wieku? (Porozmawiajcie o tym).

II. Rozwój wydarzeń

- A. Uczniowie i Pan Jezus zamierzali się przepłynąć na drugi brzeg jeziora.
- B. Opuścili tłum i weszli do łodzi.
- C. Pan Jezus był zmęczony – był tak samo człowiekiem jak Bogiem.
- D. Położył się w łodzi i zasnął.
- E. Nadeszła wielka burza.
- GP F. Uczniowie się bali. Wydawało się, że zapomnieli, iż Pan Jezus był z nimi w łodzi.
- G. Ogromne fale przelewały się przez tonącą łódź. (To była niebezpieczna sytuacja. Czy kiedykolwiek znalazłeś się w podobnej? Czy się bałeś? Co zrobiłeś?).
- H. Uczniowie zobaczyli, że Pan Jezus śpi.
- I. Obudzili Go i zapytali: „Nie obchodzi Cię, że tonimy?”.
GP (Byli pewni, że utoną – pomimo że Pan Jezus był z nimi).

J. Pan Jezus wstał i uciszył wiatr oraz jezioro, rozkazując:
„Uciszcie się!”

GPZ *(Uczniowie nie musieli już się bać. Pan Jezus był z nimi przez cały czas. Ty także nie musisz się bać, ponieważ On zawsze jest z tobą. Wyjaśnij obietnicę Pana Jezusa z Mat. 28,20. Co powinieneś zrobić, kiedy się boisz?).*

III. Punkt kulminacyjny

Wiatr i morze całkowicie się uciszyły, a Pan Jezus powiedział do uczniów:

„Dlaczego jesteście tacy przestraszeni? Nie macie wiary?”

GPZ *(Pan Jezus ma władzę nad wszystkimi trudnymi sytuacjami. Ty po prostu musisz ufać Mu. Jezus mówi w Biblii: „Mój pokój daję wam” – Jan 14,27).*

IV. Zakończenie

GPZ *(Pan Jezus może w każdej trudnej sytuacji usunąć największy nawet strach i obdarzyć cię pokojem. (Wyjaśnij słowa Jan 14,27). Najlepszą ilustracją pokoju jest obraz, na którym namalowano wielką burzę (pioruny, połamane drzewa, ulewa) oraz małego ptaszka, który siedzi na gałęzi i wesoło śpiewa).*

Lekcja wzrostowa nr 3

Daniel unika tego, co nieczyste (Dan. 1, 1–21).

Główna prawda – Bóg chce, aby Jego dzieci unikały tego, co szkodliwe.

Osobiste zastosowane dla dzieci zbawionych: *Musisz powiedzieć „nie” rzeczom, które mogą ci zaszkodzić.*

I. Rozpoczęcie

Czy możesz wymienić coś, co zaszkodziłoby twojemu ciału, jeżeli byś to zrobił lub zażył? Czy kiedykolwiek twoi koledzy namawiali cię, abyś

zrobił coś, o czym wiedziałeś, że jest niedobre i szkodliwe? (Zaczekaj na odpowiedzi).

II. Rozwój wydarzeń

- A. Żołnierze z Babilonu otoczyli Jerozolimę i zdobyli miasto.
- B. Król Jojakim został pojmany.
- C. Część naczyń z domu Bożego została zabrana.
- D. Król Babiloński wydał rozkaz, by z Jerozolimy uprowadzono do Babilonu młodych chłopców z rodzin królewskich; zdrowych, silnych i inteligentnych.
- E. Mieli oni dostawać najlepsze królewskie jedzenie i wino.
- F. Mieli przez trzy lata być szkoleni, a następnie stanąć przed królem.
- G. Czterech z tych młodzieńców to Daniel, Ananiasz, Miszael i Azariasz.
- H. Ich imiona zostały zmienione na imiona babilońskie (podaj je).
- GP I. Daniel postanowił, że nie będzie jadł mięsa ani pił wina ze stołu królewskiego, ponieważ chciał zachować swoje ciało w czystości – a pokarm i napoje króla były ofiarowywane bożkom.
- GPZ *(Biblia mówi, że „Ciało wasze jest świątynią Ducha Świętego” (1 Kor. 6,19). Tak jak Daniel musisz zachowywać siebie w czystości. Dzisiaj inne rzeczy mogą ci szkodzić, a ty powinieneś powiedzieć im „nie”. Jakie to są rzeczy?)*.
- J. Daniel poprosił, aby mógł jeść coś innego. Poprosił. Był stanowczy, ale jednocześnie uprzejmy.
- GPZ *(My także powinniśmy być stanowczy, a jednocześnie uprzejmi, kiedy mówimy „nie”).*
- K. Jego prośba została odrzucona z obawy przed reakcją króla.
- L. Daniel zaproponował dziesięciodniową próbę, polegającą na jedzeniu tylko warzyw i picciu wody – tym razem również poprosił o to uprzejmie i z szacunkiem.

GPZ *(Powinniśmy zawsze odnosić się z szacunkiem do tych, którzy chcą, abyśmy zrobili coś, czego nie powinniśmy robić).*

M. Prośba została wysłuchana.

N. Próba zakończyła się pomyślnie. Czterej młodzieńcy wyglądali zdrowiej od pozostałych.

O. Nadal otrzymywali tylko warzywa i wodę.

P. Bóg błogosławił tym czterem chłopcom i obdarzył ich wiedzą, zdolnościami i mądrością.

GPZ *(Bóg zawsze błogosławi tym, którzy chcą być Mu posłuszni i są gotowi powiedzieć „nie” rzeczom, które mogą im szkodzić).*

III. Punkt kulminacyjny

Kiedy przyprowadzono bohaterów przed króla, byli o wiele mądrzejsi i zdrowsi od swych rówieśników, dlatego otrzymali wysokie stanowiska.

IV. Zakończenie

GPZ *Bóg zawsze wynagradza tych, którzy Jemu oddają cześć. (Powiedzenie „nie” może sprawić, że nie będziesz lubiany przez niektórych kolegów, ale jednocześnie sprawisz radość Bogu i On ci pobłogosławi).*

Jak przedstawiać lekcję biblijną

Ostatni rozdział zawiera praktyczne rady, które mogą być pomocne podczas przedstawiania lekcji biblijnej. Często to, co się zapowiada jako smaczny posiłek, nie jest takie z powodu sposobu podania. Kawa jest zimna, grzanki spalone, a jajko za długo gotowane; nieco więcej dbałości sprawiłoby, że posiłek byłby wspaniały. Często można zobaczyć piękny obraz w brzydkiej ramie.

Tak samo jest z wieloma lekcjami biblijnymi. Zawierają doskonały materiał, ale są przestawione w nudny, pozbawiony życia i wyobraźni sposób, efekty więc są mizerne. W jaki sposób ty i ja możemy atrakcyjnie i skutecznie przedstawiać lekcje biblijne? Istnieje dziesięć zasad, którymi należy się kierować oraz ich przestrzegać.

Dobrze się przygotuj

Ktoś powiedział, że przygotowanie to dziewięćdziesiąt procent udanej prezentacji. Nauczyciel, dobrze przygotowany, będzie skuteczny w nauczaniu i jednocześnie rozluźniony, będzie też czerpał radość z przebiegu lekcji.

Dobre przygotowanie obejmuje:

- Czas spędzony na modlitwie.
- Czas spędzony na dokładnym przestudiowaniu fragmentu, na którym lekcja się opiera.
- Czas poświęcony na napisanie planu lekcji, zawierającego cztery punkty: rozpoczęcie, rozwój wydarzeń, punkt kulminacyjny, zakończenie. Szkic powinien również mieścić w sobie

sformułowanie głównej prawdy i dwa zastosowania z zaznaczeniem miejsc, w których się pojawiają.

- Czas poświęcony na przećwiczenie lekcji. Nie powinieneś próbować nauczyć się lekcji na pamięć, ponieważ wyklucza to spontanizność, która powinna być główną cechą twojej służby. Powinieneś gruntownie studiować i ćwiczyć swoją lekcję przed czasem. Potem będziesz mógł uczyć jej z serca. Plan lekcji, który wypisałeś i który masz przed sobą, w swojej Biblii, pomoże ci trzymać się właściwego toku lekcji.
- Czas poświęcony na przygotowanie pomocy wizualnych i ułożenie ich w odpowiedniej kolejności. Te pomoce wizualne pomogą dzieciom zobaczyć historię i lekcję. Pamiętaj, że ty sam jesteś najlepszą ze wszystkich pomocą wizualną.

Używaj Biblii

Oto kilka zasad, o których należy pamiętać:

- Jeżeli to możliwe, podczas nauczania trzymaj Biblię w ręku i często się do niej odwołuj.
- Jeśli z powodu pomocy wizualnych nie możesz tego robić, połóż otwartą Biblię na stoliku obok i podnoś ją i czytaj, kiedy to tylko możliwe.
- Przeczytaj cały lub część wersetu – lecz nie odczytuj zbyt długich fragmentów. Sposób, w jaki używasz Biblii jest ważną lekcją poglądową dla dzieci. Każdego tygodnia widzą nauczyciela, który naucza na podstawie Bożego Słowa.

Żyj lekcją

Jeśli jesteś dobrze przygotowany i przemyślałeś zadanie, będzie ono częścią ciebie. Kiedy uczysz, „zanurz się” w lekcji. Nie nauczaj w sposób obojętny.

- Wczuj się w role głównych postaci i staraj się „wejść w skórę każdego z nich”, np. poczuj, jaką radość przeżywał ojciec, kiedy witał syna.
- Wykorzystuj mimikę w trakcie nauczania.
- Nie sztywniej! Niektórzy mówcy poruszają tylko językiem, a reszta ich ciała tkwi w bezruchu. Nie obawiaj się ruszać i być aktywnym podczas opowiadania.
 - ✓ O wiele lepiej możesz zakomunikować to, co chcesz przekazać, używając do tego ciała. Mam na myśli ruch rąk, stóp, oczu, brwi, ust, głowy. Powinieneś robić to w sposób naturalny, a wówczas lekcja będzie się bardziej podobała dzieciom. Frances Bennett, która służyła wiele lat w Społeczności Ewangelizacji Dzieci w USA, była mistrzynią w opowiadaniu. Wykonywała przy tym różne gesty. Pewien mały chłopiec aż się skulił, kiedy naśladowała Dawida wyrzucającego kamień z procy!
 - ✓ Ale jednocześnie nie poszturchuj dzieci ani nie wymachuj niepotrzebnie rękami.
 - ✓ Nie przesadzaj z gestykulacją. Możesz bowiem stać się śmieszny. Dzieci mogą się śmiać z ciebie, a przesłanie zostanie przez to spłycone.
- Używaj głosu jako narzędzia.
 - ✓ Głos powinien być łagodny, a nie szorstki.
 - ✓ Głos powinien być dobrze słyszalny (ale nie mów za głośno).
 - ✓ Głos powinien brzmieć naturalnie, a nie jak „głos kaznodziei”.
 - ✓ Twój głos powinien brzmieć miło – nie piskliwie lub świszcząco.
 - ✓ Powinieneś przemawiać tak, aby słyszały cię również dzieci w ostatnim rzędzie (ale nie w innym mieście).
 - ✓ Głos powinien się zmieniać w zależności od tego, o czym mówisz.

Różnicuj prędkość – mów szybciej, gdy opowiadasz coś radosnego, a wolniej, gdy się wydarza coś smutnego.

Różnicuj głośność – głośniej podczas akcji, a ciszej w chwilach szczególnego napięcia:

- Rozmowa głównych bohaterów może być bardzo efektowna.
- Bądź ostrożny w wykorzystywaniu fantazji. Niech dzieci wiedzą, kiedy sobie wyobrażasz, jak coś mogło przebiegać, a kiedy to Biblia opisuje, jak coś się wydarzyło. Trzymaj się tekstu Pisma Świętego.
- Pauzy mogą pomóc, szczególnie, kiedy chcesz zmienić temat.
- Spraw, aby lekcja była żywa. Dzieci lubią akcję.
- Skończ, kiedy dotrzesz do końca. Kiedy kończysz opowiadanie, powinno już być przekazane to, czego zamierzałeś nauczyć. To nie jest dobry czas, by zaczynać nauczanie.

Ktoś mądrze powiedział: *„Jeśli chcesz, aby cię zauważono, podnieś się. Jeśli chcesz, by cię usłyszano, podnieś głos. Ale jeśli chcesz być doceniony, opuść pulpit w właściwym momencie”*.

Pilnuj swojego języka

Nie to jest najważniejsze, co mówisz, ale to, co dzieci rozumieją:

- Upewnij się, że słowa, których używasz, są rozumiane tak samo przez ciebie, jak przez dzieci. Unikaj słownictwa teologicznego i ewangelicznego żargonu. Nie zakładaj z góry, że dzieci pojmują takie słowa jak „zbawiony”, „życie wieczne”, „grzech” czy „wiara”.
- Nie używaj długich i skomplikowanych zdań. Staraj się, by były krótkie i miały prostą budowę.
- Pamiętaj, że dzieci rozumieją twoje słowa dosłownie. Wyjaśnij terminy, które mogą powodować nieporozumienia. Co dzieci

rozumieją, słysząc np.: „zastępy Gedeona”, „karawana wielbłądów” lub „arka przymierza”?

- Nie powtarzaj takich zwrotów czy wyrażeń jak „wiecie” lub „chłopcy i dziewczęta”.
- Używaj w opowiadaniu opisu typu: „Brzdęk, brzdęk i łańcuchy zatrzasnęły się wokół rąk Piotra. Nie było żadnej możliwości ucieczki”.

Nawiązuj kontakt

Ważne jest, abyś miał dobry kontakt z dziećmi i nie mówił do nich w sposób bezosobowy:

- Mówiąc do dzieci, patrz na nie. Postaraj się utrzymywać kontakt wzrokowy ze **wszystkimi** dziećmi.
- Nie patrz cały czas w jeden punkt na ścianie lub na jedno dziecko.
- Unikaj wpatrywania się w pomoce wizualne i mówienia do nich.
- Używaj słowa „my”, aby utożsamić się z dziećmi np.: „My wszyscy potrzebujemy zbawienia” lub „Wszyscy złamaliśmy prawo Boże”.
- Ale używaj również słowa „ty” – szczególnie w bezpośrednich zastosowaniach.
- Postaraj się zapamiętać imiona dzieci i używać ich, zwracając się podczas spotkania do konkretnego dziecka.

Nie przesadzaj z humorem

Twoim zadaniem nie jest zabawianie dzieci, więc się nie staraj dzieci rozbawić. Zajmujesz się poważną służbą przekazywania Słowa Bożego. Od czasu do czasu przytrafiają się śmieszne sytuacje. Możesz popełnić błąd lub wydarzy się coś zabawnego. Dzieci będą się śmiały i tak być powinno, ponieważ zabawa jest częścią życia dziecka. Dołącz się do śmiechu, lecz nigdy nie pozwól, aby zabawa zdominowała to, co się dzieje na lekcji.

Jeżeli masz poczucie humoru, nie rezygnuj z niego, lecz kontroluj. Jeśli nie masz poczucia humoru, służba wśród dzieci będzie dla ciebie ciężką próbą.

Zwracaj uwagę na wygląd i ruchy

W związku z wyglądem oraz tym, w jaki sposób dzieci patrzą na ciebie podczas spotkania, istnieje kilka spraw, o których należy pamiętać:

- Zanim staniesz przed dziećmi, przypatrz się sobie w lustrze, by się upewnić, że wszystko jest na „swoim miejscu”.
- Powinieneś być ubrany w sposób, który przynosi Panu Jezusowi chwałę.
- Powinieneś stać, kiedy uczysz. Stój pewnie, nie garb się.
- Nie stój sztywno jak na apelu.
- Unikaj ciągłego poprawiania okularów, kołysania, poprawiania włosów lub bawienia się czymś w kieszeni.
- Pamiętaj, aby od czasu do czasu się uśmiechać.

Bądź sobą

Czasami, kiedy obserwujesz innych, jak przemawiają do dzieci, myślisz: „Chciałbym być jak oni”. Możesz się uczyć od innych, ale nie powinieneś ich naśladować. Unikaj naśladownictwa, sztuczności i pozerstwa. Bądź naturalny, a nie sztuczny. Bóg obdarzył cię konkretną osobowością. Pozwól, by Duch Święty prowadził cię i przemawiał poprzez twoje usposobienie.

Ciesz się lekcją

Nauczanie dzieci lekcji biblijnej jest przywilejem i powinno być radosnym doświadczeniem:

- Korzystaj z planu lekcji, ale nie uważaj, że zawiodłeś, jeżeli nie zawsze powiedzie się pełna realizacja.
- Analizując prezentację lekcji biblijnej i poprawiając ją, nie czuj się winny, jeśli opuściłeś jakąś rzecz lub popełniłeś błąd. To się często zdarza, ale Bóg nadal działa.
- Nie bądź przygnębiony lub zniechęcony jeśli twoje pierwsze próby nauczania lekcji biblijnej z użyciem głównej prawdy nie powiodły się tak, jak chciałeś. Pracuj dalej nad tym, a zobaczysz, że przez staranne przygotowanie i zdobywane z biegiem czasu doświadczenie, twoje lekcje będą coraz lepsze i bardziej skuteczne.
- Postaraj się być swobodny i nie zachowuj się tak, jakbyś miał na sobie kaftan bezpieczeństwa.
- Zrób to, co jesteś w stanie, a wynik pozostaw w rękach Boga. Nie możesz zrobić nic więcej.

Polegaj na Bogu

Nawet kiedy dobrze się przygotowałeś i nauczałeś, pamiętaj, że tylko Bóg może dać duchowe zrozumienie. Tylko On może przekonać i odrodzić. Twoja lekcja biblijna powinna być przeniknięta modlitwą. Musisz ufać i oczekiwać, że Duch Święty zacznie działać w sercach dzieci poprzez nauczanie Słowa Bożego, a kiedy to zrobi, Jemu oddaj chwałę.

„Mam nadzieję, że nigdy nie pozbędziesz się drżenia, które jest przed tym momentem, gdy ktoś będzie cię słuchał i uczył się od ciebie”.

Howard Hendricks

Uczta

„Paś owieczki me!” – rzekł Zbawca
Czy nie nakarmiono cię,
Nie zastawiono suto przed tobą stołu,
Nie zaoferowano najlepszego jadła,
Nie napełniono kielicha źródlaną wodą,
Która wypłynęła z Żywej Skały,
Czy nie napiłeś się jej?
Zatem teraz – karm dzieci, nad którymi masz pieczę.
Na całym świecie słyhać płacz dzieci
O zaspokojenie pragnienia ich dusz.
W biednych krajach, w bogatych także, dzieci umierają
Lecz, jeśli zechcesz, możesz im pomóc.
Pasterz ma wiedzę:
Jak się opiekować owieczkami, jak przygotować pokarm.
Ucz się od Tego, którego masz przed sobą
I który pomoże ci rozdzielać pokarm.
Umysł napełnij duchową strawą,
Przygotowaną w ogniu Ducha
Dość delikatną, bardzo pożywną,
Nie staraj się szybko jej przygotować.
Dodaj soli łaski i ziół modlitwy
Weź pełne życia warzywa i owoce –
A musisz je dobrać z rozwagą
Tak by dodały daniu aromatu.
Potem rozłóż obrus jak śnieg biały
Ozdobiony wzorem różanym.
Postaw na stole świece
By wskazać, że jedzenie już czeka.
Gdy uczta jest wreszcie gotowa,
I zrobiłeś, wszystko co w twojej mocy przez wzgląd na Jezusa,
Zgromadź dzieci przy stole
I przyglądaj się, jak radośnie uczują.

(Wiersz napisany został przez pewnego pracownika po przeczytaniu tej książki).

